

AVVE MARRIA

ŠT. 11 – LETNIK 106 – NOVEMBER 2014

ŠTEVILKA 11
LETNIK 106
NOVEMBER 2014

Mesečnik AVE MARIA izdajajo
slovenski frančiškani v ZDA
14246 Main Street,
Lemont, IL 60439-0608, USA

Naročnina:

30 US\$; 32 CA\$; 28,80 €

Urednik in upravnik:

P. Bernardin Sušnik, OFM

Tel.: (630) 257-3106

e-mail: bernardin@susnik.si

www.avemaria-izlemonta.com

Tisk in distribucija:

DORINA D. O. O., Dermotova 25

1000 Ljubljana, Slovenija

Spremembe naslovov in vse dru-
ge dopise pošiljajte na naslov:

Ave Maria

P. O. Box 608

Lemont, IL 60439-0608

VSEBINA – NOVEMBER 2014

- 321 KOLEDAR
UREDNIK VAM – p. Bernardin Sušnik
- 322 OBČESTVO MED ŽIVIMI IN UMRLIMI – p. Vinko Škafar
V SPOMIN NA ODSOTNE NA VEČNI CELINI – p. Vladimir Kos
- 323 NEDELJSKE MISLI – p. Bernardin Sušnik
- 324 BRALI SMO – razni viri
- 326 IGNACIJ KNOBLEHAR – Franc Jaklič
- 327 SVETA KATARINA – Niko Kuret
- 330 sveta zgodovina: DUHOVNIKI IN LEVITI – Henri Daniel-Rops
- 332 PREDPISI ZA NAPRSNIK IN EFOD – 2 Mz 28,2.4-30.36-38
- 333 spremeni svoj strah: XVII. V LJUBEZNI NI STRAHU – p. Anselm Grün
- 334 O STRAHU IZ KNJIGE PREGOVOROV
MOLITVENI NAMENI ZA NOVEMBER 2014
- 335 papežev verouk: CERKEV JE ENA – Frančišek
- 336 ZAHVALNA NEDELJA – p. Bernardin Sušnik
SMO DOVOLJ HVALEŽNI? – Berta Golob
- 337 KDO SO SVETNIKI – Anton Strle
- 338 MRTVI ŽIVIJO – Michel Quoist
- 339 PAPEŽEV OBISK GORIŠKE – Katja Cingerle
- 340 NA ZEMLJI, PREPOJENI S KRVJO – Jože Plut
- 341 ZA NEBESA LE ŽIVETI – bl. Anton Martin Slomšek
- 342 naša kultura: ZOFKA KVEDROVA – Silvester Čuk
- 343 VATIKANSKE ZNAMKE
- 344 TUDI TO JE ISLAM
NEMŠKI ISLAMSKI SKRAJNEŽI, ZLORABA OTROK,
ISLAMSKA DRŽAVA KRISTJANOM PREPOVEDUJE ŠOLANJE
HUJE KOT POD NERONOM, NIGERIJA, PAKISTAN –
Agencija Fides, MMC in L'Osservatore Romano
- 345
- 346 NOVI LJUBLJANSKI NADŠKOF
misijoni: ZNAN JE SAMO KOŠČEK GLAVE – p. Vladimir Kos
- 347 PARAGVAJ, MJANMAR, EGIPT, GAZA, TURČIJA FILIPINI
MEHIKA, ZAMBIJA – Agencija Fides
ZA NARODOV BLAGOR – p. Bernardin Sušnik
- 352 SPOMINI – Janko Mlakar
4. stran platnic: ROMANJA IN POBOŽNOSTI, DAROVI, RAJNI
NAPIS NA NAGROBNEM SPOMENIKU JULIENA GREENA

SVINJAK si svojega mesta na naslovni strani ni pridobil zaradi svoje višine, saj dosega komaj 1.653 metov, ampak zaradi svoje značilne piramidaste oblike, ki mu je vzdela ljubkovalno ime **"bovški Matterhorn"**. Je nad Bovcem kjer se od doline Soče, ki se nadaljuje v Trento in k izviru Soče, odcepi dolina Koritnice, po kateri gre cesta mimo trdnjave Kluže skozi Log pod Mangartom in Strmec na sedlo Predel, pod katerim je na italijanski strani Rabeljsko jezero in cestna povezava v Trbiž. Nisem mogel ugotoviti, odkod gori to nenavadno ime. Sicer je vzpon nanjo precej strm, še posebej v zgornjem delu, pot pa vendar ni preveč izpostavljena. Res pa je, da ni za vrtoglave, saj prečka skoraj navpično pobočje, s katerega pogled dobesedno pade v Sočo, ki je kilometer pod obiskovalcem. Z vrha Svinjaka je lep razgled po južnih bregovih Julijskih Alp. Označuje ga skrinjica za vpisno knjigo v obliki miniaturnega, komaj pol metra visokega Aljaževega stolpa, ki je kopija tistega, ki ga je dovški župnik Jakob Aljaž dal postaviti na vrhu Triglava.

Praznik **VSEH SVETIH**, s katerim začnemo mesec **NOVEMBER**, je spomin vseh, ki so že deležni večnega življenja v Bogu. Z njimi smo združeni v občestvu svetnikov, v Cerkvi in v nebesih. Naslednji dan (2.) je **Spomin vseh rajnih**, ki se jih spominjamo v molitvi, zanje pa lahko darujemo tudi popolni odpustek pod običajnimi pogoji: prejem zakramentov, obisk cerkve, molitev očenaša, zdravamarije in apostolske vere ter kake molitve po namenu svetega očeta. V naši cerkvi bo ob 2:30 popoldne vsakoletna maša za rajne. Ves mesec november je posvečen **molitvi za rajne**. V Lemontu bo vsak dan ob 7:00 zjutraj sv. maša za tiste, ki ste nam jih priporočili v molitev, spominjali se jih bomo pa tudi v skupni in zasebni molitvi. Druga nedelja v novembru (9.) je **zahvalna nedelja**. Cerkevno leto zaključujemo z nedeljo **Kristusa Kralja** (23.), z zadnjo nedeljo v novembru (30.), ki je prva adventna, pa začnemo novo cerkevno leto. V Ameriki praznujemo novembra tudi **zahvalni dan**, ki bo letos 27. novembra. Nekaj svetniških godov: škof in mučenec Viktorin Ptujski in mučenec Just Tržaški (oba 3.); škof in kardinal Karel Boromejski (4.); starša Janeza Krstnika Zaharija in Elizabeta (5.); škof Martin iz Toursa (11.); škof in mučenec za edinost kristjanov Jozafat Kunčević (12.); jezuitski bogoslovec Stanislav Kostka (13.); frančiškanski mučenci v Palestini Nikolaj Tavelić in tovariši (14.); škof in cerkveni učitelj Albert Veliki (15.); kraljica in dobrotnica ubogih Elizabeta Ogrska (17.); mučenka in zavetnica cerkvene glasbe Cecilija (22.); frančiškan Leonard Portomavriški (26.); apostol karantanskih Slovencev škof Virgil (27.) in apostol Andrej (30.). **Marije** se spominjamo ta mesec ob **Marijinem darovanju** (21.); **posvetitve vatikanske bazilike sv. Petra in bazilike sv. Pavla zunaj mestnega obzidja v Rimu** pa 18. novembra.

NOVEMBER – LISTOPAD

- 1 S **VSI SVETI**; PRVA SOBOTA; Dacij, muč.;
 2 N **SPOMIN VSEH VERNIH RAJNIH**;
 3 P Viktorin Ptujski, šk., muč.; Hubert, šk.;
 4 T Karel Boromejski, šk.; Vital in Agrikola, muč.;
 5 S Zaharija in Elizabeta, starša Janeza Krstnika;
 6 Č Lenart, op.; Marjeta Lotarinška, vd., red.;
 7 P PRVI PETEK; Engelbert, Helena Enselmini,
 red.; Marjeta Colonna, red.;
 8 S Janez Duns Scot, red., duh.; Bogomir šk.;
 Deodat, pap.; Štirje kronani mučenci;
 9 N **POSVETITEV LATERANSKE BAZILIKE**;
 Teodor (Božidar, Darko), muč.;
 10 P Leon I. Veliki, pap., c. uč.;
 11 T Martin iz Toursa, šk.; Menas, pušč.;
 12 S Jozafat Kunčevič, šk., muč.;
 13 Č Stanislav Kostka, red.; Frančiška Cabrini, dev.;
 14 P Nikolaj Tavelić in tov., red., muč.; Dufrij, šk.;
 15 S Albert Veliki, šk., c. uč.; Leopold, knez;
 16 N **33. NAVADNA NEDELJA**; Marjeta Škotska,
 kraljica; Neža Asiška, red.; Jožef Moscati,
 zdravnik;
 17 P Elizabeta Ogrska (Turingijska), red.; Dionizij
 Veliki, šk.; Gregor Čudodelnik, šk.;
 18 T Posvetitev bazilik sv. Petra in Pavla v Rimu;
 Odo Clunyjski, op.; Abdija, prerok;
 19 S Narsej, šk., muč.; Barlam, muč.;
 20 Č Feliks Valoiški, red.; Edmund, kralj;
 21 P Marijino darovanje; Gelazij I., pap.;
 22 S Cecilija, dev., muč.; Maver, šk., muč.;
 23 N **KRISTUS KRALJ VESOLJSTVA**; Klemen
 Rimski, pap., muč.; Kolumban, op.;
 24 P Spomin vseh rajnih serafinskega reda;
 25 T Katarina Aleksandrijska, dev., muč.;
 26 S Leonard Portomavriški, red.; Silvester, op.;
 27 Č Virgil, šk., apostol Karantanije;
 28 P Gregor III., pap.; Jakob Markijski, red.;
 29 S Vsi svetniki frančiškanskega reda;
 30 N **1. ADVENTNA NEDELJA**; Andrej, ap.

*Vsi svetniki (1.) radi prineso
kake dni vreme še lepo.*

*Ako na mrtvih dan (2.) deži,
vreme po snegu diši.*

*Če Martin (11.) oblake preganja,
nestanovitno zimo napravlja.*

*Katarine dan (25.) ne laže,
če po sebi prosincu vreme kaže.*

November zaključuje cerkveno leto, saj je zadnji dan v tem mesecu že prva adventna nedelja. Preden pa to leto zaključimo, je treba najprej popraviti pretekli "greh". V prejšnji številki je namreč med darovalci ob **medenem pikniku** pomotoma izostalo **Čebelar-sko društvo Lemont**, ki je darovalo ves med, samostanu pa še ves izkupiček od prodaje medu v znesku \$750.00. Za ta "greh opustitve" se opravičujemo in se pridnim čebelarjem zahvaljujemo.

Pred začetkom novega cerkvenega leta so še **novembrske maše in molitve**, kot je to v navadi vsako leto. Pisma s povabilom ste prejeli že v začetku oktobra. Kanadska so bila oddana na pošto v petek, 26. septembra, ameriška pa v ponedeljek, 29. septembra. Če je prišlo do kakih zamud, to ni naša krivda. Razlog, da sem to zapisal, boste našli v naslednjem odstavku. Vsekakor pa bo ves mesec november vsak dan ob 7. uri zjutraj maša za vse tiste, katerih imena ste poslali na priloženih listih. Spominjali se jih bomo tudi v skupnih in zasebnih molitvah.

Ameriška pošta si je spet privoščila skrajno malomarnost. Enega od paketov Družine, ki bi ga morali razpakirati v New Yorku in razposlati naročnikom, so enostavno poslali zvezanega kot je prišel, na naslov, ki je bil na vrhu. Slučajno je to bil moj naslov. V paketu je bil še cel kup izvodov, namenjenih v Illinois in Ohio, eden pa celo v Kalifornijo. Seveda sem jih vrnil lemontski pošti, ki bi morala te izvode zastoj dostaviti naslovnikom. Ne vem pa, če so to tudi storili.

Septembra smo imeli dva obiska. P. David Šrumpf je dva tedna nadomeščal p. Metoda. Na svoje delovno mesto v Melbourne v Avstraliji se je preko Hong Konga vrnil 3. septembra. Zadnji teden v septembru se je pri nas mudil tudi p. Simon Peter Berlec, rektor bazilike na Sveti gori pri Gorici. Domov se je preko Frankfurta vrnil 2. oktobra.

Če uporabim zdravniški žargon, bi stanje v Lemontu lahko označil "bp" – brez posebnosti. P. Atanazij se v domu na Alvernia Manor prav dobro počuti, saj je vedno zaposlen s kakimi družabnimi dogodki. Ista oznaka velja tudi za zgradbe in celotno zemljišče. V Romarskem domu so morali popraviti peč, v samostanu pa kakih večjih nevšččnosti ni bilo. Tudi osebno smo še kar v redu. S p. Blažem sva pač kot dva stara avtomobila – vedno znova morajo na servisu kaj popraviti. Do zdaj so to počeli kar uspešno, kako bo vnaprej, je pa v Božjih rokah.

Umrli so novembra: br. Ksaverij Patton (9. nov. 1952); br. Serafin Vene (9. nov. 1985); p. Andrej Sve-te (12. nov. 1988); p. Anzelm Murn (20. nov. 1941); p. Rafael Sešek (21. nov. 1999) in p. Stanislav Drev (30. nov. 1922). Naj v miru počivajo!

p. Bernardin

**Šola, ki se edino s poučevanjem peča, je polovičarska!
Mnogo bolj važno delo je vzgoja, ki se je nikoli ne sme ločiti od pouka.
Pouk in vzgoja morata složno napredovati.**

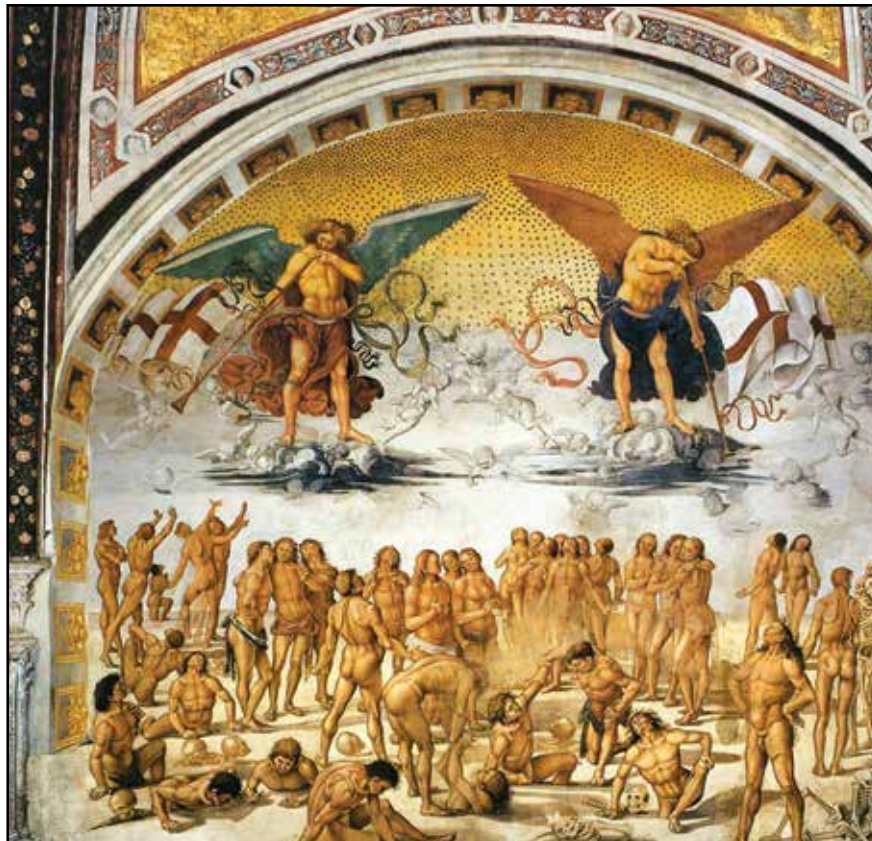
bl. Anton Martin Slomšek

OBČESTVO MED ŽIVIMI IN UMRLIMI

Prevoženi kilometri in prehojene poti, ki so usmerjeni na pokopališča, in dobrohotnost v odnosih do bližnjih, ki jih v teh dneh obnovimo in poglobimo, so zavestna ali podzavestna tiha nebesedna govorica, da smrt ni konec in da smo s svojimi pokojniki v navezi. Prapotreba po tej povezanosti je za marsikoga eden od dokazov za sicer spremenjeno življenje naših pokojnih in za občestvo z odrešenimi. Simbolika teh dni tudi drugače verne in najbrž celo neverne sili k razmišljanju o posmrtnem življenju.

Sveto pismo večkrat uporablja besedo vstajenje za nesmrtnost umrlih. Gre za neumrljivost človeka kot osebe, čeprav telo razpade. Neumrljivost je odrešilno delo Tistega, ki ljubi in ima moč, da človeka znova obudi k življenju oziroma mu je podaril neumrljivost. Teolog Joseph Ratzinger, poznejši papež Benedikt XVI., to obuditev imenuje "dialoška neumrljivost", kar pomeni, da človek, ki je nekoč živel, ne more več popolnoma preminiti, ker je predmet Božjega spoznanja in Božje ljubezni. Če že vsaka ljubezen hoče

biti večna, potem Božja ljubezen to večnost ne samo hoče, temveč jo ustvarja. Dan spomina na mrtve, podobno kot dan pogreba, je navadno tisti milostni in blagoslovljeni trenutek, ko nam pokojni izprosijo in Bog podari milost poživljenega in poglobljenega zavedanja, da smo z njim stvarno povezani.

P. Vladimir Kos

V SPOMIN NA ODSOTNE NA VEČNI CELINI

In naj ti zaupam še to o novembru:
pogosto zavije se v dež in meglé,
a vendar se bližamo v srcu decembru,
če svečke s plamenom v spomin zadrhté:

v spomin na odsotne na Večni Celini.
V plamenu je up, ki je neustrašljiv
v Ljubezen, vsezmožno kljub naši ledini.
"Ki s križem nas ljubil je", vstal je, je živ!

Odséven je plamen od barve Božiča,
ki z njo je obarvana zemlja za tir.
"Ki ljubi" ustvaril naš svet je iz nič,
življenje in smrt in zaupanj vsemir.

Bog, ki živi občestvo v treh osebah, je, kakor pravi sveti Janez, ljubezen. On želi in omogoča, da obstajajo tudi ustvarjena bitja, ki so prav po ljubezni, ki je pogoj za občestvo, njemu podobna. Človekova nesmrtna in občestvena prihodnost je bila dokončno razodeta in odprta s Kristusom, s človekom, ki je "eno z Očetom", s človekom, po katerem je človek dokončno vstopil v božjo večnost. Tisti pogovor med Bogom in človekom, ki poteka v obe smeri že od začetka zgodovine, je v Kristusu dobil novo razsežnost. Saj je prav On "vstajenje in življenje" in nad njim smrt nima več nobene moči. Zato v Kristusu srečujemo Boga in tudi občestvo ljudi, ki se po Njem kot po poti bližajo Bogu in dokončnemu občestvu vsega človeštva.

Ko se bomo s hvaležnostjo spomnili svojih dragih pokojnih, jih priporočili božji ljubezni, položili na njihov grob cvetje in prižgali svečo, poživimo vero v nevidno toda stvarno navzočnost vstalega Kristusa, ki nas povezuje s pokojniki v živem občestvu odrešenih.

NEDELJSKE MISLI

2. november

**spomin vseh vernih rajnih
SADOVI OPRAVIČENJA**

Rim 5,5-11

Pavel v svojih spisih pogosto postavlja nasprotje meso – Duh. To je popolnoma skladno s Staro zavezo, kjer je meso pomenilo vsega človeka predvsem v njegovi telesni dejavnosti, duh pa oživljajoči Božji dih, ki telesnosti daje življenje. "Živeti v mesu" je hoteti tisto samozadostnost, ki je pokopala Adama in vse, ki prisegajo izključno na Mojzesovo Postavo. "Živeti v Duhu" pa pomeni sprejeti, da Duh "prebiva" v nas, da smo odprti Božjim navdihom, ki vodijo v življenje in mir. To pa pomeni biti naklonjen tudi spremembam, za katere smo kritično presodili, da so sad delovanja Božjega Duha, ki se kaže predvsem v delovanju Cerkve. Obsodba tistih, ki hočejo vse po starem in odklanjajo vsako spremembo, ki jo pogojuje čas, je obenem tudi obsodba tistih, ki hočejo svoje osebne poglede na življenje in moralo po vsej sili naprtiti tudi drugim. Imajo se za poklicane, da nadzorujejo vsakogar in vse in se vtikajo prav v vsakogar, kakor da imajo edino oni prav. V luči Pavlovega nauka jih je treba ostro zavrniti.

9. november

**posvetitev lateranske bazilike
VI STE BOŽJA ZGRADBA**

1 Kor 3,9b-13.16-17

Spomin posvetitve rimske bazilike sv. Janeza Krstnika v Lateranu prevlada nad nedeljskim bogoslužjem, saj ima ta bazilika častni naslov "Mati in Glava vseh cerkva" in je sedež papeža kot rimskega škofa, do smrti Bonifacija VIII. leta 1305 tudi sedež papežev, ki so si šele po vrnitvi iz Avignona leta 1377 izbrali za sedež Vatikan. V berilu iz 1. Pisma Korinčanom apostol Pavel kot nasprotje zidane zgradbe postavlja duhovno zgradbo: ta duhovna zgradba je Cerkev v Korintu, pa tudi vsaka druga krajevna Cerkev. Pavel jih zato upravičeno opominja, naj se spomnijo, da so Božji tempelj in da v njih prebiva Božji Duh. Ta opomin velja za vsako krščansko skupnost tudi danes: kar Božji izvor Cerkve najbolj potrjuje, je svetost, ki v njej raste. Zato so razglasitve blaženih in svetnikov bistvene važnosti, posebno, ko gre za naše sodobnike: potrjujejo Božje delovanje v nas in vsej Cerkvi po Kristusovi napovedi: »... in vrata podzemlja je ne bodo premagala« (Mt 16,18).

16. november

**33. navadna nedelja
BODIMO BUDNI**

1 Tes 5,1-6

Kot je razvidno iz pisma, so se Tesaloničani z vprašanji "kdaj" in "kako" glede drugega Gospodovega prihoda prav tako intenzivno ukvarjali, kakor se tudi marsikdo med nami. Te vrste zanimanje je sicer v redu, če gre za poglobljanje vere, kar pa ni v danem primeru. Botruje mu le čista radovednost

in je zato tako vpraševanje brez smisla. Bolje je pomisliti, česa se je treba v zavesti neizbežno smrti ogibati. Zgubljati se v sedanjosti »kot kokoši: eno nesejo zaklat, ostale pa grebejo in kokodakajo naprej« (Solženicin); navidezen mir tistega, ki misli, da bo rešil vse probleme, če se vda v usodo; nihilizem: prepričanje, da se ne da nič spremeniti; zapirati oči pred sedanjostjo in se zatekati v prazno sanjarjenje o lepši bodočnosti; dokončni brodolom: narediti konec svojim dnevom. In kaj je treba storiti? Ravno nasprotno od zgoraj navedenega: boriti se za boljši svet, kar pomeni uresničevati Božje kraljestvo na zemlji, ki je že med nami.

23. november

Kristus Kralj vesoljstva

KRISTUS NEOMEJENI KRALJ

1 Kor 15,20.26-28

V zvezi s Kristusom Kraljem bi lahko na podlagi Prvega pisma Korinčanom prišli do naslednjih zaključkov. Milijarde ljudi so že živele in milijarde bodo še živele, ohranila pa so se imena redkih pomembnih izmed njih v dobrem ali slabem. V istem leksikonu se najdeta recimo mučenec za vero Maksimilijan Kolbe in pokončevalec človeštva Adolf Hitler. Poskus vso nesrečo človeštva razložiti z Adamovim izvirnim grehom (iskanje grešnega kozla?), pa pomeni zaničanje osebne krivde. Samo Kristus je presešel meje posameznih skupin in narodov in se njegovo poslanstvo ni ustavilo ne pred krajevnimi ne pred časovnimi mejami. Naziv "Kralj" je za Kristusa edino primeren, saj njegovega gospostva ne bo omejeval noben parlament, proti njemu ne bodo nastopali nobeni sindikati, nihče se mu ne bo upiral s stavkami in sodišča bodo odveč, ker je že vse presojeno. Premagan bo pa obležal tudi zadnji sovražnik človeštva – smrt, ki ji je dokončni udarec zadalo že Kristusovo vstajenje.

30. november

1. adventna nedelja

PRIČAKUJEMO JEZUSA KRISTUSA

1 Kor 1,3-9

Skupnost v Korintu je bila polna medsebojnih napetosti, zato ji Pavel želi božjo milost in mir. Duhovno so obogateli v nauku in spoznanju, gledati pa bi morali, da bodo brez graje, ko pride Gospodov dan, zdaj se pa kregajo med seboj. Korinčani so veri sicer zvesti, vendar se ne zavedajo, da to ni njihova zasluga, ampak Gospodov dar. Tako so tudi naše skupnosti polne napetosti. Ni ga daru, ki so ga bili Korinčani prejeli in ga mi ne bi. Zato bi se bilo primerno vprašati, kaj pravzaprav "nauk" in "spoznanje", ki smo ga prejeli enako kot Korinčani, v našem življenju pomenita. Je za nas vera kaj več, kot samo tradicionalna dobrina, ki se izkazuje v zunanjem praznovanju? Je za nas advent kaj več kot samo kupovanje darov in pisanje voščilnic. Je za nas božič kaj več, kot samo folklora in obložena miza? In če bi bili zdajle postavljeni pred sodbo: bi se res izkazalo, da smo brez graje? Vprašanja, sama vprašanja – in še kako aktualna. Vendar je treba nanja dati tudi odgovor.

BRALI SMO...

ZÜRICH — Švicarski škof Giacomo Grampa je ob švicarskem narodnem prazniku 1. avgusta rojake pozval, naj pol leta po referendumu o omejitvi priseljevanja premislijo o "istovetnosti" Švice in oblikovanju skupnega življenja. Posvaril je pred tistimi "nevidnimi tujci", ki se jih morajo Švicarji resnično bati: mednarodnimi finančnimi družbami in zločinskimi združbami. Zmotno je prepričanje, da je krščanstvo najbolje obraniti z omejenim priseljevanjem tujcev, z zoženimi pravicami ter zidovi in ovirami.

JERUZALEM — Apostolski nuncij v Izraelu, nadškof Giuseppe Lazzarotto je izjavil, da ni dovolj, da se o miru v Sveti deželi le govori, potrebno je poskrbeti zanj. Edina pot do njega je, da bodo kristjani, judje in muslimani skupaj stopili na pot, ki vodi k njemu.

RIM — Pojasnjena je skrivnost o izvoru babice papeža Frančiška po materini strani. To je bila leta 1887 v severnoitalijanskem kraju Cabella Ligure rojena Maria Gogna, mati Marie Elene Bergoglio, ki se je leta 1935 v Argentini poročila z železničarskim uslužbencem Josejem M. F. Bergogliom, sedanji papež Frančišek je bil njun prvorojenec izmed petih otrok. Do nejasnosti je prišlo, ker so v potrdilu o krstu priimek papeževe babice napačno napisali Gugna namesto Gogna. Županja Cabelle Ligure Roberta Daglio bo papežu izročila rojstni list njegove babice.

PARIZ — Zaradi oboroženega ruskega poseganja na področje države Ukrajine in podpore ruskim separatistom na ukrajinskem vzhodu je francoski predsednik François Hollande ustavil izročitev prve vojaške ladje, ki so jo v Franciji zgradili za Rusijo, ki je vredna 1,2 milijarde evrov.

DUNAJ — Središče Savdske Arabije za medverski in medkulturni dialog je ostro obsodilo nasilje terorističnih milic Islamske države. Očitno je, "da ne govorijo v imenu islama". Nasilna dejanja veliko bolj kažejo na to, da nima pritlehna ideologija nič skupnega s pravo vero. "Dejanja Islamske države obsoja in bo obsojala večina muslimanov kot tudi islamskih avtoritet"

SALZBURG — Novi salzburški nadškof Franz Lackner je za Kleine Zeitung povedal, da svojo novo službo sprejema "v popolnoma novi svobodi in notranji sproščenosti". Težko se je poslovil od avstrijske zvezne dežele Štajerske (bil je pomožni škof v Gradcu), vendar se mora škof navaditi tudi na to, da ne kaže najglobljih čustev. V Salzburgu predvsem pogreša štajersko okolje, pokopališče, kjer počivajo njegovi starši, in redne obiske športnega igrišča, dovolj ima pa bučnega olja in tudi vina iz domačega kraja Sv. Ane mu ne manjka.

ABUJA — Nigerijski list The Punch je 29. avgusta poročal, da so teroristične milice Boko Harama v Madagaliju v nigerijski zvezni državi Adamawa napadle katoliško cerkev in zasedle hiše kristjanov. Na desetine so jih pobili, cerkev pa zažgali. Napadalcu so moške obglavili, žene pa silili k prestopu v islam in poroki pod prisilo, je za list povedal predstavnik škofije Maiduguri.

VATIKAN — Strokovnjak za islam p. Samir Khalil Samir je za Radio Vatikan povedal, da grozovita dejanja pripadnikov Islamske države pomenijo najnižjo točko v zgodovini islama. Potrebna so odločnejša stališča imamov islamskega ljudstva.

AACHEN — Tiskovni predstavnik Egiptovske škofovske konference Rafik Greiche je v pogovoru za mednarodno katoliško dobrodelno ustanovo Missio dejal, da so škofje te konference zelo zaskrbljeni za položaj kristjanov na Bližnjem vzhodu zaradi nasilja milic Islamske države.

DUNAJ — Avstrijski stalni diakoni (okrog 700 jih je) želijo prispevati k nadaljnjemu razvoju svoje službe v Cerkvi. S tem namenom so tudi pripravili povpraševanje, kaj bi bilo pri tem še mogoče narediti, spremeniti in dopolniti, in zbirajo predloge.

KOMPOSTELA — Nemška kanclerka Angela Merkel se je ob obisku in pogovoru s predsednikom španske vlade Marianom Rajoyem v njegovem rojstnem kraju Santiagu de Composteli ustavila tudi v baziliki sv. Jakoba in skupaj s sogovornikom prehodila del Jakobove poti (Camina).

VATIKAN — Zaslužni papež Benedikt je ob koncu letošnjega srečanja s svojimi nekdanjimi študenti, ki so se zbrali v Castel Gandolfu in razmišljali o teologiji križa, maševal v cerkvi zavoda Tevtonik v Rimu, ni pa se udeleževal predavanj in razprav. Letošnji gostujoči predavatelj je bil dogmatik Karl-Heinz Menke iz Bonna.

VATIKAN — Papež Frančišek je po poletnem premoru 1. septembra kot prvo ugledno tujo osebnost sprejel v avdienco 58-letno soprogo luksemburškega velikega vojvoda Henrija Mario Tereso, ki je med drugim Unescova poslanka dobre volje in si prizadeva predvsem za razvojno pomoč. Bori se zoper trgovanje z ljudmi in novačenje otrok za vojake.

DUNAJ — APA poroča, da prebivalci Avstrije vedno več denarja namenjajo proizvodom iz t. i. poštene trgovine. V letošnjem prvem polletju so za to namenili 69,9 milijona evrov (enajst odstotkov), največji porast pa so opazili pri nakupu kave, slaščic in proizvodov iz lesne volne; prodaja rož, banan in sadnih sokov je ostala na isti ravni. Z žigom t. i. poštene trgovine je označenih 970 proizvodov, v tej trgovini sodeluje 106 partnerskih podjetij.

HONG KONG — Nekdanji nadškof v tem mestu, kardinal Joseph Zen Ze-kion, v pogovoru za Corriere della Serra papežu Frančišku odsvetuje, da bi obiskal Kitajsko, ker bodo "manipulirali z njim". Namesto da bi se srečal z "nekaterimi pogumnimi" kristjani, se bo lahko sestel le z nezakonito postavljenimi oziroma s tremi od Svetega sedeža izobčenimi škofi, ki mu jih bo predstavilo komunistično vodstvo. Na Kitajskem ni "sledu o dialogu" med Pekingom in Rimom, papežu zvesti škofje pa so "sužnji".

AMSTERDAM — Nizozemske krščanske organizacije so začele solidarnostno kampanjo za preganjanje kristjane v Iraku in Siriji. Da bi bila kampanja prepoznavna na zunaj, organizatorji akcije, med njimi tudi katoliške dobrodelne organizacije, priporočajo uporabo oznake "WeAreN". Črka "N" je okrajšava za arabsko besedo "nasrani", ki označuje kristjane.

ANKARA — Voditelj turškega urada za verske zadeve Mehmet Görmez je povedal, da bo ta urad v prihodnje podrejen novemu predsedniku vlade Ahmetu Davutogluju. To pomeni, da bo imel več pristojnosti pa tudi odgovornost kot doslej. Doslej je bil omenjeni urad, ki upravlja z 80.000 mošejami v Turčiji in je pristojen za državi zvesto razlago islama, podrejen enemu izmed namestnikov predsednika vlade.

INNSBRUCK — Škof Manfred Scheuer in direktor Karitas Georg Schärmer sta v pismu prosila vse župnike in druge odgovorne osebe po župnijah pa tudi redovne skupnosti, naj beguncem preskrbijo stanovanja. Teh primanjkuje okrog tristo. Prošnjo sta podkrepila z mislijo papeža Frančiška: »Najhujša bi bila globalizirana ravnodušnost.«

VATIKAN — Papež Frančišek je 14. septembra prvič maševal ob poroki 20 zakonskih parov iz rimske škofije, svoj "da" pa so izrekli v baziliki sv. Petra.

BUDIMPEŠTA — Predstavniki judovstva in krščanstva na Madžarskem so napisali besedila, ki so služila upodabljaljočim umetnikom za izhodišče za ilustracije, s katerimi so spomnili na strahote šoe. Kar so umetniki ustvarili, so pokazali na razstavi "Molitev po Auschwitzu" v nekdanji budimpeštanski sinagogi. Pri sestavljanju molitev je sodeloval tudi pannonalmski nadopat Asztrik Varszegi.

LONDON — V britanskem univerzitetnem mestu Canterbury sta se 19. septembra v kriketu pomerili ekipi Anglikanske cerkve in Vatikana. Anglikanska Cerkev velja za favorita, ker duhovniki izvirajo iz držav, v katerih je kriket doma (Indije, Pakistana in Šrilanke). Tekma ne bo le športnega značaja, marveč želijo organizatorji z njo predvsem opozoriti na trgovino z ljudmi in še vedno obstoječe suženjstvo po svetu, poroča The Tablet.

RIM — V rimski župniji sv. Marije Loretske so že petič pripravili pobudo, letos s sloganom Družina 2014, prižgi upanje. V petih dneh so se zvrstili glasbeni in plesni dogodki, pričevanja, molitve, ka-teheze, pogovori in igre. Prebrali so papežev telegram, ki ga je poslal vatikanski državni tajnik kardinal Pietro Parolin. Papež je udeležence blagoslovil in jih spodbudil, da bi »utrdili zvestobo vrednotam krščanske vere in ustanove kot družine«.

ANTWERPEN — V Belgiji je Skupnost sv. Egidija pripravila mednarodno srečanje verskih voditeljev za mir s sloganom Mir je prihodnost. V času, ko v svetu divjajo vojne, so se udeleženci zedinili, da nasilje lahko premagajo le z mirom ter da med vojno in religijo ni nobene povezave, pogovarjali pa so se tudi o preganjanih vernikih v Iraku.

MANILA — Predstavniki filipinske Karitas p. Emerson Luego je za Asia News povedal, da so na Filipinih obnovili več kot 30 cerkva in kapel, ki so bile močno poškodovane v tajfunu Haiyan novembra 2013. V njih je znova mogoče opravljati bogoslužje.

VATIKAN — V torek, 10. septembra, so se italijanski kardinali srečali s premierjem Matteom Renziem, s katerim so se pogovarjali o preganjanih kristjanih, priseljencih in zaposlovanju. Ob tem so tudi določili datum srečanja premierja s papežem.

LVOV — Grkokatoliška Cerkev v Ukrajini je na škofovski konferenci predstavila izjavo voditeljem držav. V njej je prosila, naj pomagajo ustaviti prelivanje krvi v Ukrajini. Spomnili so tudi na besede papeža Janeza Pavla II., ki je v nekdanjem koncentracijskem taborišču Auschwitz-Birkenau dejal: »Za vojno niso odgovorni le tisti, ki jo zanetijo, temveč tudi tisti, ki ne naredijo vsega, kar je v njihovi moči, da bi jo preprečili.«

VATIKAN — V nedeljo, 28. septembra, je papež na Trgu svetega Petra sprejel ostarele z vsega sveta. Srečanje ima slogan "Blagoslov drugega življenja". Osrednji dogodek je bilo evharistično slavje, ki ga bo vodil papež Frančišek. Srečanje je organiziral papeški svet za družino, z njim pa želi ozavestiti pomen starejših ljudi v družbi in Cerkvi. Srečanja se je udeležil tudi zaslužni papež Benedikt XVI.

BEJRUT/TRIPOLIS — Simpatizerji terorističnih milic Islamske države so pomazali cerkve v Libanonu in javno zažigali krščanska in islamska znamenja. V Tripolisu so popacali dve cerkvi, nek moški pa je zažgal križ. Libanonski minister za pravosodje je dejal, da takšna nestrpna dejanja ogrožajo javni mir in sožitje med kristjani in muslimani.

VATIKAN — Papež Frančišek je pri sredini splošni avdienci mlade v nagovoru opogumljal, naj vero oznanjajo tudi kot misijonarji. Kdor zapusti svojo domovino, da v tuji deželi oznanja evangelij, je junak. Za to je potreben tudi pogum.

BUENOS AIRES — "Infobae" je poročal, da naj bi papež Frančišek povabil kitajskega predsednika Xija Jinpinga na obisk v Vatikan. Povabilo naj bi mu izročil argentinski posrednik. Italijanski škofovski dnevnik Avvenire je po tem zapisal, da Sveti sedež zapisa v argentinskih javnih občilih ni želel komentirati. Znano je, da je papež med obiskom v Južni Koreji Kitajsko pozval k vzpostavitvi diplomatskih stikov ter izrazil, da je pripravljen obiskati to državo, s katero Sveti sedež nima uradnih odnosov.

RIM — Francoska policija je v avtomobilu znamke Ford z vatikanskimi diplomatskimi oznakami pri Chamberyju v bližini meje z Italijo (vozilo pripada 91-letnemu argentinskemu kardinalu Jorgeju Mejii) odkrila štiri kilograme heroina in kokaina. Priprla je Italijana, ki sta bila v njem, kako je mamilo prišlo v vozilo, bo še raziskala. Kardinalov tajnik je dal vozilo nekaj dni pred tem pregledati, Italijana, stara 40 in 31 let, ki nista imela diplomatskih dokumentov in nista nič povezana z Vatikanom, pa sta ga očitno zlorabila za prevoz mamila v tujo državo.

GRADEC — "Manjša bazilika" in božjepotna cerkev Mariatrost na Purbergu na robu avstrijske štajerske prestolnice je te dni s slovesnim bogoslužjem in posebno spominsko znamko praznovala 300. obletnico položitve temeljnega kamna. Cerkev, v njej so tudi številni krsti in poroke, je priljubljeno romarsko središče in obenem duhovno in kulturno središče prebivalcev Gradca.

BERLIN — Nedeljski "pohod za življenje" skozi središče mesta je podprl tudi papež Frančišek. V pismu je pozval, da naj bo "kultura življenja še naprej doma tudi v Nemčiji".

IGNACIJ KNOBLEHAR

NOVI SODELAVCI. DVE NOVI SMRTNI ŽRTVI

nadaljevanje

»Ta naš položaj je bil zelo čuden, po drugi strani pa vendar zelo preprost: še en močan sunek vetra, ki ga bo jadro ujelo, in ladja bo ležala prevrnjena kakor žlica, mi vsi pa spodaj pod njo. Pa so naši ladjarji bliskovito skočili v vodo, klicali svoje nebeske zavetnike in napeli vse sile, da bi ladjo čimprej sprostili. Posrečilo se jim je, nevarnost je šla mimo. Ladjo so zdaj lahko obračali. Ladjarji so kakor mačke plezali po jamboru in po zelo dolgem, tankem prečnem drogu jadra. Z močno roko so ukrotili jadro, ki je tolklo kakor orel s svojimi perutmi in pokalo s svojima koncema kakor z bičema. Po kratki borbi so premagali tega pobesnelega sovražnika in ga privezali k drogu. Noč je bila temna, kraj v reki plitev in nevaren, vihar pa vedno hujši. Vrgli so sidra in obstali. Zaradi velike vročine nisem do takrat maral

Tedaj je nekdo svetoval, da naj ves tovor preložijo na zadnji del ladje, na krmo; potem se bo prednji del ladje sam dvignil. Res se je. Potem so ladjo vlekli z vrvmi in rinili z drogovi. Tudi Knoblehar in tovariši so pomagali, kakor sploh vselej, kadar je bilo treba.

V neki vasi so videli na obali ženske in otroke, ki so vpili in jokali. Odpeljali so iz vasi vse može, ker niso hoteli ali mogli povedati, kje se skrivajo naborniki, ki bi morali k vojakom. Turčija je bila v vojski z Rusijo.

Prijadrali so v mesto Čirče, kjer je bilo med 12.000 prebivalci 3.000 kristjanov, večinoma razkolnih Koptov, 300 pa katoliških. Tukaj so prvič videli krotilca strupenih kač; igral se je z dvema, ki sta bili zelo živahni.

Od tam naprej se z vetrom niso mogli pohvaliti. Bregova sta pa zelo lepa, porasla z žitom, bombažem in palmami. V Engadih so zvečer po dolgem času sept slišali zvoniti k Mariji. Pogumen italijanski misijonar si je upal postaviti zvonik in obesiti zvon, kar je bilo za mohamedanski Egipt nekaj nezasišanega. Kadar so prišli nadenj, jih je s prijaznostjo, modrostjo in odločnostjo kmali odpravil. S posameznimi se je pa včasih pomenil kar s korobačem.

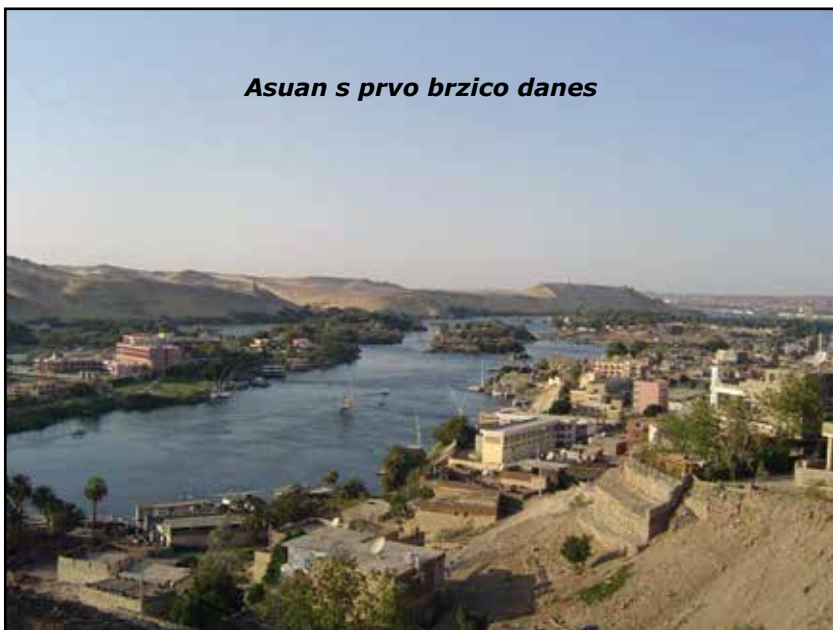
Šašelj je zapisal o tem delu poti: »Videl sem, kako so ubogi sužnji kopali pesek. Bilo jih je mnogo skupaj in so bili vsi nagi. Ker niso peska prav nasipali, jih je eden od nadzornikov neusmiljeno pretepal z vrvjo.«

22. oktobra 1853 so se pripeljali v Asuan, ki je bil takrat še "siromašno gnezdo" pod šelalsko brzico. Ker je bilo malo vode, ladje niso plule po brzici; njihov tovor je bilo treba – kakor prvi skupini misijonarjev – prenesti na kamelah nad brzico, kjer so čakale spet druge ladje. Tudi misijonske

štiri ladje so obstale. Prenos blaga jih je zadržal več dni. Nasproti otoka File so si postavili šotor in se s čolnom peljali gledat tempelj. Pod večer so šli pozdravit vaškega predstojnika. Pod košato akacijo jim je postregel z grenko kavo, kakor jo tam pijo. Pisarji vaškega predstojnika so bili prepričani, da morajo vsi evropski vladarji plačati vsako leto turškemu sultanu velik davek, da jih pusti na prestolih; vpraševali so misijonarje, koliko mu morajo plačevati.

Dne 26. oktobra so na državni ladji pripeljali rakev s truplom katoličana, italijanskega strojnika, premožnega meščana iz Kaira. Vseh šest misijonskih duhovnikov je opravilo pogrebne obrede nad njim. Mohamedanci so jih gledali in poslušali cerkveno petje. Nek Jud je pripomnil: »Ta človek je pa res imel srečo, kakršne v teh krajih nima zlepa kdo!« Tam pokopljejo človeka skoraj kakor psa.

Asuan s prvo brzico danes

spati pod krovom in v šotoru; izbral sem si rajši dolg zaboj, ležeč na zračnem kraju, vrgel čezenj svojo preprogo, blazino in eno odejo in zaspal, pa naj je bil okrog mene še tak hrup in krik. Od tistega časa, ko bi me bilo kmali ven vrglo, sem pa bil bolj previden in sem se, preden sem legel, navezal na vrv.«

10. oktobra 1853 so bili v Siutu. Knoblehar je šel maševat v tamkajšnjo cerkev. Ko so večerjali, je padel ladijski kuhar v Nil. Veter je dvigal visoke valove; kuhar, ki je bil oblečen, je takoj izginil v njih. Dva ladjarja sta se z dolgima drogovoma pognala z njim v veletok. Komaj sta ga rešila, že skoraj ni bilo več življenja v njem. Ponoči je ena ladja spet obtičala na plitvini; Nil je kar vidno upadal. Moštvo se je trudilo, da bi ladjo dvignilo, a se noge v sipkem pesku niso imele kam upreti. Drugo jutro so prišli pomagat z drugih treh ladij, pa spet brez uspeha.

SVETA KATARINA

25. LISTOPAD

Legendo o sv. Katarini so prinesli križarji v 11. stoletju v Evropo., Z dvema drugima svetnicama z Jutrovega, sv. Barbaro in sv. Marjeto, jo je ljudstvo uvrstilo med pomočnike v sili. Katarina je bila doma iz Aleksandrije v Egiptu. Skušala je spreobrniti cesarja Maksencija (306-312). Ta jo je predstavil petdesetim učenjakom, s katerimi je morala razpravljati o krščanski veri. Tako bistro jo je znala zagovarjati, da je vseh petdeset spreobrnila. To je cesarja razkačilo, zato jo je obsodil na smrt. Ostri noži na kolesu naj bi jo razrezali. To se ni zgodilo – kolo se je razletelo. Nato so jo obglavili. Po drugi legendi jo je zasnubil nek poganski kraljevi sin. Ker ga je zavrnila, jo je dal vreči v ječo. Tam se je skrivnostno zaročila s Kristusom. Njeno mrtvo truplo so angeli odnesli na goro Sinaj in ga tam pokopali.

Obe legendi sta se razširili tudi med našim ljudstvom. V legendni pesmi o sv. Katarini, znani v kranjskih in štajerskih različicah, sta se obe strnili v eno samo. Zgodba je postavljena v fevdalni okvir.

*Stoji, stoji beli gradič,
notri je ta mladi kraljič,
hujši je kot pesoglavec.*

Ta "mladi kraljič" veli svojim hlapcem, naj gre do v zeleno goro in drevé k njemu v grad vse, kar bodo dobili. Tako mu priženo "kristjano Katarino", ki je v gori pasla ovčice. Ker noče kraljiča za moža, ukaže ta:

*»Gori, gori, hlapci moji!
Pojte in kolo narejajte,
z brovnim britvam naperjajte! ...*

Trikrat zavrne Katarina ponudbo,

*v tretje so v kolo pletli,
verhi hribca so jo nesli.
Z hribca so jo zatočili,
martro to ji naložili.*

*Hribov čez devet letela,
li še lepši je zapela.
Dol na ravnim je ostala,
martro svojo dokončala.*

Marija jo je spremila v nebo, kjer naj bi duše spravljala iz vic. Tako kranjska pesem.

V štajerski pesmi iz Frama se "kraljič mlad" spreha ob svoji graščini zidani in poslušá prelep glas, ki prihaja s planine. Veli svojim hlapcem, naj mu ulove "to ptico", ker bi jo rad poznal. Šele tretjič dobe hlapci deklico v planini in jo priženo h kraljiču. Ta jo precej vpraša, ali hoče biti njegova žena. Deklica mu pove:

*»Če se mi pustiš kerstiti,
te hočem tvoja žena biti.* *Če se pa ne pustiš kerstiti,
nečem tvoja žena biti.«*

Kraljič ji zagrozi s smrtjo. Deklica se ne vda. Ko pa kraljič veli hlapcem, naj jo umore, se prikaže najprej bela megla, v njej Marija z Detetom:

*»Tu imaš, deklice, krancelj,
nevesta mojega sina!«*

Nato se pojavi siva megla, v njej gromska strela, ki ubije kraljiča in njegove hlapce.

V splošni štajerski varianti naloži "lepi mladi kraljič" svojim slugom, naj mu na gori zgrabijo "zvirino, sveto Katarino". Ko jo pripeljejo nepoškodovano predenj, jo kraljič vpraša, ali hoče biti njegova, sicer ji zagrozi s smrtjo. Katarina ga zavrne. Trikrat jo vpraša in vsakokrat ji zagrozi z drugačno smrtjo: da jo bo dal nasaditi na kol, da jo bo dal sežgati, da jo bo "v kolesu strl". Tretja kazen obvelja.

*V kolo so jo vergli,
v drumle so jo sterli.
Bogi se v roke dala,
kolo z sebe zmetala,
kolo z sebe zmetala.*

*Drugič zdrava postala
no odšla v goro,
dugo no visoko,
tam je tak zapela,
da gora zazvonila.*

Kakor vidimo, se v naših pesmih prepletajo različni deli obeh Katarininih legend, ki jim je ljudstvo dodalo še svoje domislice. Prevladala je pač zgodba o kraljeviču, ki je Katarino hotel za ženo. Njeno mistično zaroko s Kristusom lepo simbolizira venec, ki ji ga podá Marija. Njena čudežna rešitev s kolesa je našla odmev v štajerski varianti. V kranjski varianti mora umreti v kolesu, v framski varianti je rešena, kraljiča in njegove hlapce pa doleti smrt. Nobenega spomina pa ni v ljudski pesmi na njen besedni boj s poganskimi modrijani. Samo na Gorenjskem romajo k Sv. Katarini pri Medvodah, da se ji priporoče "za zdravo pamet". Če nekoga pameti preveč ne cenijo, mu pravijo zares ali za šalo: »Moli k sv. Katarini za zdravo pamet!« V nekaterih krajih v Evropi je bil na

Sv. Katarina v Polhograjskih Dolomitih v ozadju Ljubljana

dan sv. Katarine začetek šolskega pouka. Na splošno velja sv. Katarina tudi pri nas za zavetnico vseh, ki imajo kakorkoli opravka s šolo: profesorjev, dijakov in študentov.

Kolo, na katerem je ali naj bi bila storila strašno smrt, je svojevrstno vplivalo na nekatere šege. Ker je bil njen god svoje dni praznik, je moralo po ljudskem verovanju tudi pozneje na ta dan mirovati vsako kolo. V Savinjski dolini na Katarininu predice niso predle, mlinarji niso mleli, vozniki ne vozili. Tudi v Rožu na Koroškem je bila ta dan preja prepovedana, vozniki pa so častili sv. Katarino, ker je bila v "kolo zapredena".

"Katarininu kolo" se imenuje okroglo okno v gotskih cerkvah, v njem je dvanajst manjših krogov razvrščenih okoli večjega v sredi, kar razlagajo kot sonce in dvanajst mesecev okoli njega. Nekoliko prisiljena je domneva, ki hoče videti v Katarininem kolesu ostanek češččenja sonca, čeprav nekatere šege na nemškem Štajerskem o Katarininem močno spominjajo nanj: kresovi, takanje koles, podobnjaki (*pecivo v obliki figur; op. ur.*). Verjetno so te kresne šege zaradi podobnosti oblike (kolo – sonce) prenesli na god sv. Katarine.

Sv. Katarina goduje na pragu adventa, ko so bila včasih ženitovanja in zabave prepovedane. Dogodek iz njene legende, ki pravi, da se ji je v ječi prikazal Kristus in ji nataknil poročni prstan, so izrabili ponekod, da so na njen god poslednjič pred adventom obhajali ženitnine. Katarina je ustavila tudi plesne zabave, ki jih potem do praznika sv. treh kraljev ni bilo. Zaradi svoje stanovitnosti v obrambi čistosti, je med Francozi zavetnica deklet, v Parizu pa mladih modistk (midinetk – Catherinettes).

Pomembno podobo v zvezi s sv. Katarino imamo v Turnišču v Prekmurju. Tu je nek slikar iz kroga radgonskega mojstra Janeza Aquile I. 1389 na severni steni župnijske cerkve naslikal pokop sv. Katarine: sredi puščave polaga truma angelov truplo svetnice v sarkofag. Danes je pri nas pozabljeno "olje s. Katarine", ki da je teklo iz njenega groba. Bajše so celo Saraceni zavoljo njegove zdravilne moči hodili ponj. Na Tirolskem je bilo svoje dni visoko v časteh kot zdravilo proti kugi, putiki, kožnim boleznim, naduhi, glistam in krčem v maternici. Odkod in kako so ga dobivali in kaj je pravzaprav bilo, o tem poročila

molče. Da je bilo olje sv. Katarine znano pri nas vsaj na Kranjskem, potrjuje sklep omenjene legendarne pesmi:

*O presveta Katarina,
ona sveto olje ima!*

Cerkvã ima sv. Katarina na slovenskih tleh 35, od tega 29 podružnic. Zanimivo, da niti mariborska škofija in na slovenskih tleh niti krška škofija nimata nobene župnijske cerkve sv. Katarine, pač pa jih imata ljubljanska z novomeško 2, goriška pa kar 4. Patrociniji sv. Katarine, postavim, na Slovenskem Štajerskem so bili prav stari, a pozneje odpravljeni, tako na Ptuj iz l. 1291 in na Remšniku iz l. 1389; na obeh krajih je sv. Katarino nadomestil sv. Jurij.

V Železnikih so v adventu od sv. Katarine do sv. Frančiška praznovali devetdnevno pri Sv. Frančišku Ksaveriju – »ganljiva pobožnost z mašo in popoldne z litanijami. To pobožnost so zelo ljubili, posebno začetek in sklep – med te dneve je prišel tudi praznik sv. Andreja, ko je bil še pravi starodavni semenj ...« poroča dr. France Koblar.

S sv. Katarino se smemo nadejati zime. Zato pravijo, da sv. Klemen (23. novembra) zaklene (= sklene), sv. Katarina grušta, sv. Andrej pa (s snegom) pokriva. Sv. Katarina je tudi vremenjak: *Vreme sv. Katarine tudi prosinca ne mine.* Ali: *Sv. Katarine dan ne laže, če po sebi prosincu vreme kaže.*

Na Primorskem, koder uspeva oljka, se o sv. Katarini začne *pobiranje oliv*. Nekaj sadežev pomečejo z drevja že prej burja in nevihte. To se pobira že od avgusta dalje. Sadeže (olive) dajo medit, da za silo dozore in potem dajo nekaj olja.

Oljčni nasad

Pobrane olive

Pobiranje oliv so začeli svoje dni zmerom z mašo. Proti koncu novembra je tudi na Primorskem že dokaj hladno. »Otroci smo morali pobirati oljčna zrna po tleh,« piše Ivan Tul, »in naše drobne prstke je zeblo, hudo zeblo, ker so bila tla mrzla. Imeli smo okrogle ali podolgaste koške ali majhne torbice v obliki velikih žepov okoli vratu obešene. Kako počasi so se

polnile te posode! Odrasli so plezali na oljke in so deloma z roko trgali zrna z vej ter jih spuščali v vrečice, ki so jim na vrvi visele okoli vratu, deloma so s palicami klatili zrna na tla zlasti s tistih vej in vrhov, ki jih drugače niso mogli doseči, deloma pa so žagali veje, da se je drevo pozneje bolj okrepilo. Drevje so torej trebili med pobiranjem oliv. Z odžaganimi vejami so potem kurili v torklji ...»

Ko je čas pobiranja oliv, je vse na delu. Dobro drevo dá do 100 kg oliv. En pobiralec jih dnevno pobere 70 do 80 kg. Surova oliva ima čuden okus: v ustih je grenka, jezik pa je od nje masten; nekateri jedo olive s kruhom.

Stiskalnici za olje pravijo *torklja*. Torkljo "odpro" navadno v začetku adventa. Najprej olive točno zmerijo ali stehtajo. Vsaki meri oliv namreč ustreza

Stara torklja

neka količina olja. Tri brente (vedra) tvorijo eno "pašto" (peč) in dado okoli 15 l olja. Kdor nima niti ene brente oliv, na primer le eno golido, pa pristopi s to količino k drugim pridelovalcem.

Torklja je pravzaprav mlin. Velik mlinski kamen se vrti okoli osi. Ob njej visi posoda, ki počasi spušča zrnje pod kamen. Kamen masti in tare zrnje. Vse skupaj stoji na posebnem okroglem ognjišču. Kamen vrtijo močne mišice torkljarjev, ponekod vprezajo tudi osla ali konjička, ki počasi stopa v krogu okoli ognjišča. Torkljarji prav radi prepuščajo vrtenje kamna dečkom, ki jih je torklja vedno polna, ali pa pomagačem v torklji. Pridelovalci pomagajo pri tistih delih, ki zanje ni treba posebne spretnosti.

Ko je zrnje zmleto, ga spravijo torkljarji v mehke, okrogle koše ("športe"), ki so dandanes spleteni iz kokosovih vrvi, in jih nalože pod močno prešo. Svoje dni je bila trta v preši lesena. Med stiskanjem je ječala, kakor da preši rebra pokajo. Danes je vse že železno. Ko so sporti pod prešo, jih začno oblivati s kropom iz velikanskega kotla, ki je v neposredni bližini nad pečjo. Krop spravlja maščobo iz zrnja in jo odplavlja v posebno posodo ali korito pod prešo. Olje, ki je lažje od vode, se vzdigne na površje in spretni torkljarji ga posnemajo s plitvimi posodami

Domač pridelek

ter zlivajo v posebne kotle. V teh kotlih olje prekuhajo. Za to je treba močnega ognja. Pod kotli gori kakor o kresu, oljčevje poka, se kadi in prijetno vonja, a vendar se v dimu oči solzijo.

Ko je olje prekuhano, ga pretočijo v veliko posodo in gredo z njo po hišah. Vsakemu gospodarju ga odmerijo v razmerju z oddanim zrnjem.

Pri hišah, ki pridelajo dosti olja, postrežejo torkljarjem z jedjo in pijačo. Posebno "fancljev" ne sme manjkati (*fanclji so manjše, krofom podobno pecivo brez nadeva; op. ur.*).

Torkljanje traja včasih več mesecev tja do pusta. V torklji vlada živahno in zanimivo življenje. Torkljarji so črni od dima in saj, umazani od pepela in obleka jim je vsa oljnata. Marsikdo, ki jih pride pogledat, odnese domov za spomin oljnat madež na obleki.

Torkljarji so izbirali iz svoje srede župana in podžupana. Njima so se morali pokoravati vsi drugi pri težkem delu, ki dostikrat niti ponoči ne preneha. Marsikdaj mine torkljarjem več noči brez počitka in spanja.

V prejšnjih časih je smel vzeti vaški načelnik nekoliko olja za cerkveno porabo ali za občinske namene.

Stare lesene torklje danes izginjajo, na njihovo mesto stopajo moderne stiskalnice. Na stari domači torklji je dalo 100 kg oliv 10 do 11 kg olja, z moderno stiskalnico ga dobe 11 do 19 kg. Danes prelože tropine iz prve stiskalnice v drugi mlin, ki jih še enkrat premelje. V drugi stiskalnici jih stisnejo še enkrat, pritisk 350 atmosfer, pravijo, jim "iztisne tudi dušo".

Tropine uporabljajo kmetje za krmo prašičem, v tovarnah mila delajo milo iz njih.

Naši večji oljčni nasadi so predvsem v Slovenski Istri: v Dekanih, Manžanu, v Truškah, največji so v območju Pirana in Portoroža, v Krkavčah in Padeni.

Ko više gori po Krasu naletava sneg, tod pobirajo olive. O božiču pa belijo gospodinje že z novim oljem.

Moderna torklja v Brdih

VSAKDANJE ŽIVLJENJE V PALESTINI V JEZUSOVEM ČASU

Henri Daniel-Rops

TRETJI DEL

LJUDSTVO IN NJEGOV BOG

III. POGLAVJE
BOŽJI MOŽJE

DUHOVNIKI IN LEVITI V TEMPELJSKI SLUŽBI

V Jeruzalemu je bil znano reklo: v templju je toliko duhovnikov in levitov, kolikor je kamnov v njegovih zidovih. To je seveda običajno čvakanje, ni pa manj gotovo, da je ogromna in zamotana organizacija, kot je bil tempelj, zahtevala znatno število osebja. Po pametni oceni jih je bilo kakih 20.000 mož (*zaradi pomanjkanja zgodovinskih podatkov jih avtorji ocenjujejo na 18.000 do 25.000*). Duhovništvo je bilo v času očakov neznano in se je začelo v Mojzesovem času. Pod kralji je postajalo vedno bolj upoštevano, saj je tempelj postal narodna ustanova:

nujni posrednik za opravljanje daritev Jahveju in ga kot varuha bogoslužja ni bilo mogoče prezreti. Njegova vloga se je še povečala po povratku iz izgnanstva, saj je vera od tedaj naprej dajala Izraelu voditelje, ustanove in je bila smisel njegovega obstoja. Istočasno pa se je v duhovništvu samem začel proces razdvajanja, razdelitve po stopnjah. V Mojzesovi organizaciji je bil le en rod, in sicer Levijev, posvečen za versko službo; imeli so torej zadeve za duhovnike-levite, medtem ko so si voditeljev brat Aron in njegova žlahta že pridržali višje duhovniške naloge. Pozneje si je eden od njegovih naslednikov, Cadók, dal potrditi pri kralju Davidu to vlogo. V Jezusovem času je bila ločitev dokončna. Pravi duhovniki, ki so se imeli za "cadokovce", so si zagotovili bogoslužje, leviti pa niso bili nič drugega kot njihovi služabniki.

Vsi resnični in domnevni potomci prvega posvečevalca Arona kajpak niso služili v templju. Mnogi cadokovci niso bili nič drugega več, kot neotesani nevedneži, ki bi naredili prav čuden vtis na svetih krajih. Mogočnim tempeljskim oblastnikom ni prišlo niti na kraj pameti, da bi z njimi delili darove desetine ali denar iz prispevkov. Sanhedrin, ki mu je pripadala pravica izbirati izmed cadokovcev duhovnike "brez madeža", ni imenoval drugih kot "dobre" ljudi, bogate, in to iz maloštevilnih, vedno istih družin. Tako je duhovništvo postalo zaprta kasta, zagledana vase in zaničljiva do drugih, s katero je bilo treba biti v sorodstvu za bahanje z odličnim položajem, kot pravi Jožef Flavij, ki pa jo je pogosto zaničevalo skromno

ljudstvo in nižja duhovščina.

Duhovniki so morali biti telesno popolnoma zdravi "brez vsake telesne napake" (prim. 3 Mz 21,16-23). Ubogi Hirkan je zgubil velikoduhovništvo tistega dne, ko so mu zgrizli uho. Ko so bili izbrani, so morali biti "postavljeni na stran" s podrobnimi predpisi v obredu posvečenja (prim. 2 Mz 29; 3 Mz 8). Po očiščevalni kopeli so se preoblekli v belo platno, prejeli maziljenje z oljem, nato so opravili tri daritve, junca in dva ovna, na katere so položili roke preden so jih darovali. S krvjo zadnje živali pomešano z oljem je duhovnik posvečevalec posvečencu mazilil mečico njegovega desnega ušesa ter palca desne roke in noge. Potem mu je položil v roke stegno in tolščo živali, nekvašen kruh in oljni kolač, kar je potem sežgal na oltaru. Obredi pradavnega izvora naj bi povezali neko nadnaravno silo z bodočim duhovnikom. Posvečeni duhovniki so bili deležni vseh privilegijev, katerih najmanjši je bil živeti v templju in se hraniti z darovanim mesom in hlebi obličja. Tudi njihove žene in potomci so imeli ta privilegij: po rojstvu duhovniška Herodiada se ga ni obotavljala uporabljati. Toda Postava je predvidevala posebne kazni za duhovnike, ki bi se pregrešili z določenimi prestopki ali celo z obredno nečistostjo. Njihove hčerke in žene so bile hudo kaznovane, če so se grdo obnašale.

Na čelu duhovniškega zbora je bil véliki duhovnik. Videli smo že, v kakšno stanje resničnega propadanja je padla ta služba, iz katere so Rimljani naredili eno od sredstev svoje politike, pa tudi koliko važnosti in veljave je ta služba ohranila v očeh ljudi. Za javno izkazovanje veličine in obredne "svetosti" te osebnosti so storili vse. Obredi njegove posvetitve so bili neskončno bolj slovesni kot obredi posvečenja navadnega duhovnika. Olje, ki je služilo za maziljenje, je bilo pridelano iz sadežev izbranih oljk in odišavljeno z najdražjimi dišavami. Po Postavi predpisane daritve so trajale lahko tudi sedem dni. Kot najvišji varuh obredne čistosti se je moral véliki duhovnik podvreči zelo strogim predpisom. Ni se smel oženiti z vdovo niti z ločenko niti z nekdanjo

prostitutko, nikoli ni smel jesti divjačine, niti kake živali, ki bi jo našli mrtvo (ki torej ni bila obredno zaklana), niti ni smel piti vina pred službo, niti se približati truplu, niti ni smel striči "robov svoje brade"... Pa še, kakšna lepa oblačila je nosil!

Sveto pismo je strogo določilo duhovniško obleko, ki se ni spremenila od starih časov. Obleka duhovnika je bila v vsakdanjem življenju preprosta: dokolenske hlače ali predpasnik in bela tunika, prepasana s trikrat ovitim širokim pasom ter stožčasta kapa. Toda za opravljanje službe je bila bolj zapletena. Sestavljena je bila iz štirih delov: dolge, verjetno hlamudrave hlače; tunika, stkana iz enega samega kosa, široko odprta okrog vratu, speta na ramah z vrvicami; štiri prste širok izvezen pas; turban. Véliki duhovnik je imel enaka, toda bolj bogata oblačila, poleg tega pa je nosil znamenja svoje službe. Tako je imel njegov turban dva ovoja,

od katerih je bil eden vijoličast. Na tuniko je oblekel dolg brezrokavnik, prav tako vijoličast, spodaj okrašen z izvezanimi granatnimi jabolki, med katerimi so viseli majhni zlati zvončki, ki so včasih služili odganjanju demonov ali pa opozarjali množico na prihod osebnosti. Zgoraj je imel še *efód*, neke vrste krajši naprsnik, narejeni iz zlatih in škrlatnih niti, ki so ga na ramah držale zlate naramnice, okrašene z dvema oniksoma, na katerih so bila vgravirana imena dvanajstih Izraelovih rodov. Poleg tega je od efoda na prsih visela vrečka iz blaga, okrašena z dvanajstimi dragimi kamni, v njej pa *urím* in *tumím*, dva sveta predmeta neznane oblike, morda preroškega ali simbolnega pomena, za katera pa ne vemo ne rabe ne pomena. Ob slovesnih obredih je turban zamenjala pokončna krona, ki je imela na vrhu zlat diadem z vgraviranim napisom "Slava Jahveju", razen za Spravni praznik, ko je vodil obred samo v beli tuniki. Teh razkošnih oblačil so se polastili Rimljani in jih hranili v trdnjavi Antonii. Dali so jih na razpolago samo za velike praznike. Cesar Klavdij je bil zelo popularen pri Judih, ker je začasno ukinil to navado. Dodajmo še, da platnena oblačila, ki so služila duhovnikom pri obredih, niso nikdar prali, ampak so jih sežgali. In še, da so morali znotraj templja vsi duhovniki hoditi bos po kamnitih ploščah, ki so bile nenehno mokre od vode za umivanje in vode, ki je spirala kri žrtev: tako so dobili poklicne bolezni, v templju pa je bil "zdravnik za drobovje", kot smo že videli.

Duhovniki so bili razdeljeni na štiriindvajset skupin. To razdelitev je naredil kralj David (1 Kr 24,1-19). Vsaka skupina je služila po vrsti en teden.

Veliki duhovnik

Določene dne so vsi tisti, ki so bili na vrsti za službo, prišli v Jeruzalem iz vseh koncev Palestine, kjer so živeli ves ostali čas – najraje v mestih, ki so se tradicionalno imenovala "levitska". Prvo noč, ki je bila vedno sobotna, so preživel na tempeljskem dvoru, potem so se pa zbrali, da so žrebali za "trinajst služb", da so določili, kdo bo daroval, kdo bo pripravljal, kdo bo čistil, kdo bo zažigal kadilo, kdo bo trobil na trobento, kdo bo blagoslavljal ljudi ... Ves teden je skupini, ki je bila v službi pripadalo nadzorovanje prostorov, upravljanje dobrin svetišča, in odmera pravice za očitne prestopke znotraj svetega obzidja. Samo po sebi se razume, da je imela srečo skupina, katere služba je sovpadala s kakim velikim praznikom: darovi v nabiralnikih in darovane živali so silno narasli. Od štiriindvajsetih skupin so torej nekatere bile bolj imenitne, nekatere manj ... V prvem poglavju Lukovega

evangelija je namigovanje na vse te navade, ko pokaže Zaharija, bodočega očeta Janeza Krstnika, da ga je žreb določil za kadilno daritev in se je tako nenadoma znašel pred angelom, medtem ko je opravljal dolžnost pred kadilnim oltarjem. Pripadal je osmi skupini, Abijevi, eni od najbolj cenjenih. Če je padel velik praznik med tednom, je jasno, da so duhovniki poskrbeli za daritve in obrede, ki jih je praznik zahteval. Vprašanje je, če so še obstojali kot v času kraljev specializirani duhovniki, ki so vedno ostajali v tempeljski službi, kot na primer glasbeniki ali policijski uradniki ali kot tisti "čuvaji na pragu", o katerih govori Sveto pismo (2 Kr 23,4;25,18; Jer 52,24) in katerih vloga je neznana. Ni dokaza, da bi bili še v Jezusovem času.

Te funkcije so večinoma opravljali leviti. Pa tudi

Efod (naprsnik)

druge: pomočniki duhovnikov pri darovanju, določeni za odiranje in razkosanje živali, peki, ki so bili dolžni pripravljati hleb obličja, nadzorniki skladišč, čuvaji svetih posod, skratka cerkovniki in zakristani bogoslužja, istočasno pa tajniki uprave templja in pisarji ter vratarji sanhedrina. Položaj je bil kar donosen: levitom je zagotavljal manjši del desetin, oproščeni so bili pa tudi vseh davkov. Zlobni jeziki so govorili, da biti levit od petindvajsetega do petdesetega leta, ko so šli v pokoj, pomeni dobro poskrbeti zase. Toda njihov družbeni položaj je bil nedvomno nižji. Čeprav so bili tudi oni resnično Božji možje, "Bogu darovani", ki so v bistvu nadomeščali tiste prvorojence, ki bi jih po Postavi morale vse družine darovati v Božjo služ-

bo, so bili zares prezirani. Pod smrtno kaznijo jim je bilo prepovedano vstopiti v svetišče ali se dotakniti oltarja! To dokazuje, da ti potomci Levijevega rodu niso bili več véliki izbranci! Talmud celo zatrjuje, da so duhovniki, zadolženi za nadzor tempeljskega območja, in predvsem "poglararji ali prefekti templja" kot so bili v Jezusovem času, ravnali z leviti brez usmiljenja. Če je tempeljski prefekt v spremstvu bakel na svojem nadzornem obhodu naletel na spečega stražnika-levita, mu je dal krepko z gorjačo, morda je pa celo podtaknil ogenj v obleko krivca. Kot je nekega dne, ko je bilo slišati tuljenje na tempeljskih dvorih, nekdo vprašal: »Kaj pa je?«, mu je drugi odgovoril: »Oh, nič. To je levit, ki je dobil batine.«

PREDPISI ZA NAPRSNIK IN EFOD

2 MZ 28,2.4–30.36–38

Narêdi bratu Aronu sveta oblačila za čast in v okras! Naredijo naj tale oblačila: naprsnik, efód, vrhnje oblačilo, spodnje oblačilo, pokrivalo in pas. Naj torej naredijo sveta oblačila tvojemu bratu Aronu in njegovim sinovom, da mi bodo služili kot duhovniki. Naj uporabijo zlato, višnjev in rdeč škrlat, karmezin in tančico.

Efód naj napravijo iz zlata, višnjevega in rdečega škrlata ter karmezina in sukane tančice, kakršno izdelujejo tkalski mojstri. Naj ima dva obramna dela, ki se sklepata; zapenja naj se na obeh koncih. Preveza, ki bodi na njem, naj bo narejena enako in iz celega z njim, iz zlata, višnjevega in rdečega škrlata ter karmezina in sukane tančice.

Vzemi oniksova kamna in vreži vanju imena Izraelovih sinov; šest njihovih imen na en kamen in šest drugih imen na drug kamen, po redu, kakor so bili rojeni! Kakor kamnorezec vrezuje pečate, vreži v oba kamna imena Izraelovih sinov; narêdi ju tako, da bosta obdana z zlato pletenino! Pripni oba kamna na obramna dela efóda kot kamna spomina na Izraelove sinove! Aron naj nosi njihova imena pred Gospodom na obeh ramah v spomin. Narêdi pletenino iz zlata in dve verižici iz čistega zlata; spleti ju in narêdi kakor vrvici in spleteni verižici pritrdi k pletenini!

Potem narêdi naprsnik razsodbe kot umetelno tkano delo; narêdi ga, kakor je narejen efód; narêdi ga iz zlata, višnjevega in rdečega škrlata ter karmezina in sukane tančice! Naj bo štirioglat, v dve gubi, pedenj dolg in pedenj širok. Vdelaj vanj kamne v štirih vrstah; vrsta karneol, topaz in smaragd naj bo prva vrsta; druga vrsta: rubin, safir in jaspis; tretja vrsta:

hijacint, ahat in ametist; četrta vrsta: hrizolit, beril in oniks. Naj se vdelajo v zlato pletenino. Kamnov naj bo dvanajst glede na število imen Izraelovih sinov; naj bodo kakor pečati, na vsakem naj bo vrezano njegovo ime, za dvanajst rodov. In na naprsnik deni spleteni verižici, narejeni kakor vrvici iz čistega zlata! Narêdi tudi zlata obročka za naprsnik in ju pritrdi na dveh koncih naprsnika! Vtakni potem zlati vrvici v obročka na koncih naprsnika, druga konca obeh vrvic pa zapni v pletenini in ju vtakni v obramna dela efóda od spredaj! Naredi še dva zlata obročka in ju vstavi v konca naprsnika, na njegov notranji rob, ki je obrnjen proti efódu! Potem narêdi dva zlata obročka in ju pritrdi v obramna dela efóda, spodaj ob sprednji strani, tam, kjer se zapenjata, nad prevezo efóda! Naprsnik z obročki naj privežejo k obročkom efóda z vrvico iz višnjevega škrlata, tako da bo nad prevezo efóda. Tako naj Aron nosi imena Izraelovih sinov na naprsniku razsodbe na svojem srcu, kadar gre v svetišče, v trajen spomin pred Gospodom. V naprsnik razsodbe pa deni urím in tumím, da bosta na Aronovem srcu, kadar gre pred Gospodovo obličje; in tako naj Aron vedno nosi pred Gospodom razsodbo Izraelovih sinov na svojem srcu!

Potem narêdi ploščico iz čistega zlata in vreži vanjo, kakor vrezujejo v pečat: "Sveto Gospodu". Priveži jo na pokrivalo z vrvico iz višnjevega škrlata; spredaj na pokrivalu naj bo! Naj bo na Aronovem čelu, da bo mogel jemati nase pregreške, storjene pri svetih rečeh, ki jih bodo Izraelovi sinovi posvečevali pri vseh svojih svetih darilih; naj bo vedno na njegovem čelu, da bi našli milost pred Gospodom.

XVII. V LJUBEZNI NI STRAHU

Filozof Ulrich Hommes pravi, da je porast strahu v našem času posledica okoliščine, »da ljudje danes povsem na splošno trpijo zaradi čudnih odnosov. Povsem očitno imajo prav 'odnosi brez odnosa' za posledico strah, vodijo pa tudi k povečani napadalnosti.«

Toda mnogi le s težavo priznajo lastno praznino v odnosu. Tako iščejo razlog svojega strahu raje v zunanjih odnosih, v negotovosti časa, v gospodarskih problemih, v ljudeh, ki nas ogrožajo. Končno pa ima strah vedno opraviti tudi z našo notranjo držo. Kdor je v odnosu z nekim človekom, tega strah ne bo tako lahko obvladal. To je bilo ugotovljeno tudi v poskusih z živalmi. Če so se s sunki električnega toka dotikali koz v bližini matere, so mogle to prenesti mnogo lažje, kakor pa česo bile temu izpostavljene na samem. Seveda je na svetu veliko groženj, ki nam lahko povzročijo strah. Tem grožnjam smo izpostavljeni vsi. Nekateri jih vidijo in poskušajo nanje odgovoriti s svojim načinom življenja, Drugi pa se usmerijo prav vanje. Oklepajo se vsega, kar zbuja strah, tako da postane to prevladujoči občutek njihovega bivanja. Hommes meni o tem: »Je, kot če bi prišel na dan nek notranji nemir, ki ni prav noben odgovor na konkretno ogroženost, temveč je tu že pred njo. Temu ustrezno spoznavamo, da je strah s tem povezan.«

Ameriški psiholog Irvin Yalom imenuje to stanje brez odnosov "bivanjska osamitev". Človek v svetu ni več varen. Do njega nima nobenega primernege odnosa, pa tudi do drugih ljudi ne več, neredko celo niti do samega sebe. Yalom navaja Ericha Fromma, ki v svoji "Umetnosti ljubezni" govori o tem, da vzbuja izkušnja ločenosti, osamljenosti in drugačnosti strah in ugotavlja: »Da, ta je zares vir vsega strahu.« Kdor je naravnian na samega sebe, se boji, da bi svet lahko zagospodoval nad njim, on bi mu pa bil nemočno izročen. Zato je izkušnja ljubezni pomoč odločilnega pomena, da bi mogli premagati strah, ki nastopa v osamitvi.

Ne gre samo za to, da bi s strahom opravili, temveč, da bi se vprašali, zakaj mi zunanje ogroženosti povzročajo toliko strahu. Tu pa zadenemo na lastno stanje brez odnosov. Če naj bi s strahom bolje shajali, so potrebne izkušnje varnosti in pripadnosti. Končno gre za izkušnjo ljubezni, ki mi omogoča, da se na zunanje grožnje ne bom odzival s strahom, temveč z zaupanjem – in z upanjem, da bom izzive življenja preстал uspešno. Ulrich Hommes imenuje ljubezen resnična trdnjava proti strahu: »Ko proti strahu ne pomaga nič drugega, pomaga ljubezen. Ljubezen, ki mi je podarjena, in ljubezen, ki jo podarjam. Strah lahko opišemo tudi kot odgovor na občutek, da mi karkoli ali kdorkoli hoče storiti slabo.«

To je tudi pogled Svetega pisma. To izkušnjo zmage nad strahom z ljubeznijo je z besedami izrazilo že Prvo Janezovo pismo: »V ljubezni ni strahu, temveč popolna ljubezen prežene strah. Strah je namreč povezan s kaznijo, in kdor se boji, ni dosegel popolnosti v ljubezni« (1 Jn 4,18). Janez tukaj ne govori niti o ljubezni do Boga niti o ljubezni do bližnjega, pač pa o ljubezni, ki izvira iz Boga, v človeku pa postane lastna moč, ki zmore spremeniti njegovo življenje. Ljubezen je kakor ogenj, ki nas ogreva, in kakor izvir, ki nas prešinja. Ljubezen je naklonjenost do vsega, je potrditev vsega, kar je. In v ljubezni vem, da me Bog popolnoma sprejema. Ko priteka ljubezen vame, ni v meni nič, česar ne bi mogel sprejeti. Kajti ljubezen se dotika v meni vsega. Po

Janezu je prava zmaga nad strahom v izkustvu ljubezni. V Janezovem evangeliju je premišljevanje Jezusa Kristusa način, kako izkusiti v sebi to ljubezen. V Kristusu se je Božja ljubezen razodela vidno. Dopolnjena je bila na križu. Tam je prešinila vse, kar si v človeku nasprotuje. Popolna ljubezen, ki se je zasvetila na Jezusovem križu, preganja vso bojazen. Ničesar več se nam ni treba bati. Kajti vsa nasprotja v nas so izpolnjena z ljubeznijo. Ljubezen seže v globine našega nezavednega. Končuje notranjo osebno osamitev, v kateri vidi Yalom razbitost notranjosti. Pogled na ljubezen, ki je na križu postala vidna, ki ustvarja medsebojno spravo, more v nas razpršiti strah pred notranjo razbitostjo in prepričati razpad lastnega jaza. V nas ni več nobenih prepadov brez ljubezni.

Strah računa s kaznijo. Grška beseda "kólasis" pomeni kazen. Tukaj govorimo o strahu, ki je v preteklosti mučil tudi številne kristjane: strah pred sodbo, strah pred pogubljenjem, strah, da bi bili za večno izgubljeni. Ta strah je mučil Martina Lutra. Svoj strah je premagal z naukom o opravičenju, ki ga je razvil ob pogledu na Jezusov križ. Tam je zrl v Božjo ljubezen, ki nas objema ne glede na naše dosežke. Ker nam je Bog na Jezusovem križu pokazal svojo brezpogojno ljubezen, nas je osvobodil strahu, da Bogu ne moremo ugoditi. Ni se nam potrebno opravičevati samim sebi in si dokazovati, da smo v redu. Bog sam nas je opravičil v Jezusu Kristusu. Za Martina Lutra pomeni pogled na Jezusovo brezpogojno in popolno ljubezen, ki se je razodela na križu, osvoboditev od strahu, da bi lahko bili sojeni in obsojeni. S tem je Luter sprejel izkušnjo svetega Pavla, ki je v farizejskem času hotel svojo vrednost pred Bogom dokazovati z izpolnjevanjem Postave, potem pa je v Kristusu dojel: »... ne kakršna koli druga stvar nas ne bo mogla ločiti od Božje ljubezni v Kristusu Jezusu, našem Gospodu« (Rim 8,39).

Kazni pa ne smemo razumeti le kot nekaj končnega, temveč tudi kot podobo kaznovanja samega sebe, h kateremu se nagibajo mnogi ljudje. V nas je neka težnja, da se sodimo, obsojamo in kaznujemo. V meni me je strah tega, kar obsojam. Kaznovanje samega sebi ja najpogostejši vzrok fobij. Tako se neka žena na primer boji iti čez cesto. Po premisleku se spomni na svoje prvo obhajilo. Pri spovedi se je pozabila spovedati nekega greha. Bala se je, da bi jo Bog kaznoval, če bi šla k obhajilu. Na poti k prvoobhajilni mizi je omedlela. Menila je, da jo je Bog kaznoval za to krivdo. V živalskih fobijah se često kaže strah pred živalskostjo v meni samem, ki si jo prepovedujem. Včasih »predstavlja žival kaznovalno ali maščevalno oblast« (Bitter). Strah, ki je izraz našega odklanjanja in kaznovanja samega sebe, nas obvaruje pred tem, kar imamo za nevarno. Tako si neki mož ni upal iti po poljski poti. Izkazalo se je: ta pot je bila zanj podoba nečesa naravno

nagonskega, kar pa si je kot globoko veren človek prepovedoval. Proti takšnim strahovom pomaga le zdravljenje, ki poišče nekaj potlačenega in in ki ljudi uči, da sami sebe obravnavajo z ljubeznijo. Kar je nagonsko, sme biti. Če na to zremo z ljubeznijo, bo izgubilo svojo grozečo moč.

Če ni v meni ničesar več, kar bi bilo za obsodbo, potem je ljubezen iz mene izgnala bojazen. Kdor se boji, tega ljubezen še ni popolnoma prešinila. Če se ljubezen v meni dotika vsega, sem popoln in zdrav, torej sem dovršen. Bojazen kaže vselej na to, da je v meni še nekaj, kamor ljubezen še ni prodrla. Zdravljenje strahu je po Prvem Janezovem pismu v tem, da prodre ljubezen v vsa področja mojega telesa in moje duše, v vse, kar je v meni zavedno in nezavedno.

Ljubezen, ki prežene bojazen, se nanaša tako na ljubezen kot na lastno moč, ki me prešinja, pa tudi na ljubezen, ki jo izkušam od Boga in ljudi in ljubezen, ki jo občutim do Boga in ljudi. Kdor se čuti brezpogojno ljubljenega od Boga in ljudi, tega ni več strah pred odklonitvijo, pred zapuščenostjo, pred neuspehom. Da, tudi smrti se več ne boji, ker ve, da ga smrt ne more oropati te ljubezni. Ljubezen je močnejša od smrti. In če kdo ljubi nekoga do dna duše, ta v tem trenutku ne čuti strahu. Seveda bo strah vendarle vedno znova trkal na njegovo srce. Boji se, da bo tistega, ki ga ljubi, izgubil. Boji se boleznin in smrti. Strah v nas se pojavi, kakor hitro razmišljamo o ljubezni. Toda če premišljujem o svoji ljubezni, pomeni, da ljubezni nimam več. Noben človek ne more ostati v ljubezni za vselej. Zato se nas strahovi lotevajo vedno znova. Kakor hitro pa smo povsem v ljubezni in v tem pozabimo nase, v našem srcu ni več prostora za strah. Nek duhovnik, ki se ga je lotevalo veliko strahov, mi je pripovedoval, da je za kratek trenutek doživel izkušnjo popolne svobode od strahu. To je bila zanj izkušnja Boga. Če doživim Boga in njegovo ljubezen, potem je v tem kratkem trenutku strah razpršen. Šele takrat razumem kaj misli Janez z besedo: »V ljubezni ni strahu« (1 Jn 4,18).

O STRAHU IZ KNJIGE PREGOVOROV

Strah Gospodov je začetek znanja, modrost in vzgojo zaničujejo bedaki. Prg 1,7

Začetek modrosti je strah Gospodov, spoznanje svetih je razumnost. Prg 9,10

Strah krivičnika pride nadenj, željo pravičnih izpolni. Prg 10,24

Strah Gospodov podaljšuje dni življenja, leta krivičnikov pa se krajšajo. Prg 10,27

MOLITVENI NAMENI ZA NOVEMBER 2014

Splošni: Da bi tisti, ki trpijo zaradi osamljenosti, občutili bližino Boga in podporo bratov.

Misijonski: Da bi mladi bogoslovci, redovniki in redovnice imeli modre in dobro pripravljene vzgojitelje.

CERKEV JE ENA

V izpovedi vere pravimo: »Verujem v eno ... Cerkev.« S tem izpovedujemo, da je Cerkev edina in da je ta Cerkev enotna v sami sebi. Če pogledamo katoliško Cerkev na svetu, bomo odkrili, da ima skoraj 3.000 škofij raztresenih po vseh kontinentih: toliko jezikov, toliko kultur. Tu so škofje tolikih različnih kultur, iz toliko dežel. Je škof iz Šri Lanke, škof iz Južne Afrike, škof iz Indije, pa še kup škofov iz Latinske Amerike. Cerkev je razširjena po vsem svetu! Kljub temu pa na tisoče skupnosti oblikuje eno enoto. Kako je to mogoče?

Zgoščen odgovor najdemo v Katekizmu katoliške Cerkve, ki pravi: katoliška Cerkev, razširjena po vsem svetu, ima eno samo vero, eno samo zakramentalno življenje, edino apostolsko nasledstvo, eno skupno upanje in isto ljubezen. To je lep, jasen opis, ki dobro usmerja. Edinost v veri, v upanju v ljubezni, edinost v zakramentih in duhovništvu so kakor stebri, ki podpirajo in držijo skupaj veliko zgradbo Cerkve. Kamorkoli gremo, tudi v najmanjšo župnijo, v najbolj zakoten kotiček te zemlje, povsod je edina Cerkev in mi smo doma, smo družina, smo bratje in sestre. To je velik Božji dar! Cerkev je ena za vse. Ni posebne Cerkve za Evropejce, za Afričane, za Američane, za Azijce ali za tiste, ki živijo v Oceaniji. Ista je povsod. Je kot v družini: člani so lahko daleč, raztreseni po svetu, toda globoke vezi, ki zedinjajo vse člane družine, ostajajo trdne ne glede na razdaljo. Mislim na primer na izkušnjo Svetovnega mladinskega dneva v Riu de Janeiru: v tisti brezmejni množici mladih na plaži Copacabana je bilo slišati toliko jezikov, je bilo videti različne obrazne poteze, so se srečevale različne kulture, pa je bila kljub temu goboka edinost, oblikovala se je ena edina Cerkev, bili smo združeni in smo to čutili. Vprašajmo se vsi: ali jaz kot katoličan čutim to edinost? Ali pa me ne zanima, ker sem zaprt v svojo majhno skupino ali sam vase? Žalostno je najti neko "privatizirano" Cerkev, "privatizirano" zaradi sebičnosti in pomanjkanju vere. Žalostno je to! Ali sem brezbrizen, kadar slišim, da toliko kristjanov preganjanih, ali pa čutim, kot bi trpel eden od moje družine? Ali se dotakne mojega srca, ko mislim ali slišim govoriti, da je toliko kristjanov

preganjanih in dajo tudi življenje za svojo vero, ali pa me ne briga? Postavljam vam vprašanje, toda ne odgovarjajte na glas, ampak v srcu: koliko od vas moli za preganjane kristjane? Koliko? Vsakdo naj si odgovori sam. Ali molim za tistega brata, za tisto sestro, ki je v težavah, ker izpoveduje in brani svojo vero? Važno je gledati preko svojega plota, čutiti se Cerkev, skupno Božjo družino.

Naredimo nov korak in se vprašajmo: ali so v tej enotnosti rane? Lahko ranimo to enotnost? Na žalost vidimo, da v teku zgodovine, tudi zdaj, ne živimo vedno v edinosti. Občasno vstajajo nerazumevanja, spori, napetosti, razdeljenosti, ki ranijo, in takrat Cerkev nima obraza, kot bi ga hoteli, ne kaže ljubezni,

ki jo hoče Bog. Mi smo tisti, ki povzročamo bolečino! In če gledamo na razdeljenost, ki je še vedno med kristjani, katoličani, pravoslavni, protestanti ... čutimo, kako težko je to edinost narediti v polnosti vidno. Bog nam daje edinost, toda nam jo je pogosto težko živeti. Treba je iskati, graditi skupnost, vzgajati za skupnost, za premagovanje nerazumevanja in razdeljenosti. Začeti je treba v družini pa tudi v cerkvenih stvarnostih in v ekumenskem dialogu. Naš svet potrebuje edinost, smo v razdobju, ko vsi potrebujemo edinost, ko potrebujemo spravo, skupnost, in Cerkev je Hiša skupnosti. Sveti Pavel je govoril kristjanom v Efezu: »Zato vas jaz, jetnik v Gospodu, opominjam, da živite vredno

klica, s katerim ste bili poklicani, v vsej ponižnosti, krotkosti in potrpežljivosti. V ljubezni prenašajte drug drugega. Prizadevajte si, da ohranite edinost Duha z vezjo miru« (4,1-3). Ponižnost, krotkost, velikodušnost, ljubezen za ohranitev edinosti! Prav to so pota, resnična pota Cerkve. Prisluhnimo jim še enkrat. Ponižnost proti nečimrnosti, proti napuhu, ponižnost, krotkost, velikodušnost in ljubezena ohranitev edinosti. In Pavel nadaljuje: »Eno telo in en Duh, kakor ste tudi bili poklicani v enem upanju svojega poklica. En Gospod, ena vera, en krst: en Bog in Oče vseh, nad vsemi in po vseh in v vseh« (Ef 4,4-6).

Bogastvo tega, kar nas združuje. In resnično bogastvo je, kar nas združuje, ne kar nas razdvaja. To je bogastvo Cerkve! Vsakdo naj se danes vpraša: ▶

ali raste po moji zaslugi edinost v družini, v župniji, v skupnosti, ali pa sem blebetač, klepetulja. Zedinjam ali razdvajam? Pa saj vi ne veste, kakšno zlo delajo govorice Cerkvi, župnijam, skupnostim! Škodo delajo! Govorice povzročajo rane. Kristijan se mora ugrizniti v jezik, preden začne čvekati! Da ali ne? Ugrizniti se v jezik: to bo storilo dobro, ker jezik otoče in ne more govoriti, ne more čvekati. Ali sem toliko ponižen, da bi znal potrpežljivo ozdravljati rane skupnosti?

Nazadnje še zadnji korak bolj na globoko. Tole je lepo vprašanje: kdo je gibalo te edinosti Cerkve? To je Sveti Duh, ki smo ga vsi prejeli pri krstu in pri birmi. Naša edinost ni v prvi vrsti sad našega pri-

stanka ali demokracije znotraj Cerkve, ali našega prizadevanja, da bi se strinjali, ampak prihaja od Njega, ki dela edinost v različnosti. Sveti Duh je soglasje, vedno ustvarja soglasje v Cerkvi. To je soglasna edinost v tako različnih kulturah, jezikih in mislih. Sveti Duh je gibalo. Za to je važna molitev, ki je duša našega prizadevanja, prizadevanja mož in žena v skupnosti, v edinosti. Molitev k Svetemu Duhu, da bi prišel in ustvaril edinost v Cerkvi.

Prosimo Gospoda: Gospod, daj, da bomo vedno bolj zedinjeni, da ne bomo nikdar vzrok razdvajanja. Stori, da se bomo potrudili prinašati ljubezen, kjer je sovraštvo, odpuščanje, kjer je zamera in soglasje, kjer je nesloga, kot pravi lepa frančiškanska molitev.

P. Bernardin Sušnik

ZAHVALNA NEDELJA

V Sloveniji in slovenskih skupnosti širom sveta obhajamo zahvalno nedeljo vsako leto na drugo nedeljo v novembru. Letos na to nedeljo pade tudi spomin posvetitve lateranske bazilike. To pa naj ne bo ovira, da se ne bi s hvaležno držo zahvalili drug drugemu in Bogu za vse prejeto v minulem letu. Praznik zahvale so poznala že starodavna ljudstva, ki so v znamenje zahvale in prošnje za blagoslov darovala ječmenove snope, živinorejska ljudstva pa so darovala enoletno jagnje. Z nastopom judovstva

oziroma z izhodom judovskega ljudstva iz egiptovske sužnosti je zahvala dobila bogoslužni in odrešitjski pomen. Judje se tega dogodka spominjajo ob šotorskem prazniku (prim. 5 Mz 16,13–15 in 4 Mz 29,35–39).

Praznik zahvale je dan hvaležnosti in zahvaljevanja, vendar ne le za letino in pridelke, ki jih je dala narava, ampak tudi za spoznanje, svobodo, dobroto, dom, čas, vero. Zahvala zajema vse naše življenje – vse, kar smo in kar imamo.

Berta Golob

SMO DOVOLJ HVALEŽNI?

Jezus se je v svojem življenju veliko zahvaljeval in je zahvalo tudi pričakoval. V zgodbi o desetih ozdravljenih gobavcih se sprašuje, ko se mu je eden prišel zahvalit, kje je devet drugih. Sviri pa tudi pred napačnim zahvaljevanjem, ko navaja za primer farizeja, ki se je Bogu zahvaljeval za to, ker ni tak kakor drugi, ampak mnogo mnogo boljši. Zahvaljeval se je svojemu Očetu, hvaležen pa je bil tudi onim, ki so ga sprejeli medse in se z njim spoprijateljili. Tudi besede: Marta, Marta, skrbi in vznemirja te mnogo stvari, a le eno je potrebno, so zahvala za njeno gostiteljsko vnemo. Celó ko je postavil zakrament sv. evharistije, se je, ko je vzel v roke kruh, zahvalil, in isto je storil tedaj, ko je s petimi hlebi kruha nasitil lačne množice.

Pravimo, da je zahvala najboljša priprošnja in res je težko kaj odreči, kadar prošnjo prehitvevajo besede zahvale. Zahvaljevati pa se imamo komu in za kaj. Če pomislimo samo na ljudi, s katerimi se srečujemo, zlepa ne bi izčrpali primerov, ki kar vpijejo po zahvali. Ali smo dovolj hvaležni učiteljici, ki nas je naučila pisati in brati? Duhovnikom, ki skrbijo za versko vzgojo, da ne omenimo staršev? Kolikokrat pomislimo na ljudi, ki so z izumi in odkritji olajšali življenje vsakemu izmed nas? Nas kdaj obide hvaležnost, da smo siti, vsaj približno zdravi, da imamo

svoj domek, pa "čeprev ga je le za bobek"? Koliko smo hvaležni narodnim voditeljem? Koliko delavcem, ki skrbijo za snago? Koliko kmetom, pridelovalcem in predelovalcem, brez katerih bi tolkli lakoto? Smo že kdaj rekli hvala vozniku avtobusa? Ko utonemo v spanec, vrsta ljudi bedi prav zaradi nas. Kruh, ki smo ga zjutraj kupili svežega, je bil pečen ponoči!

Potem je tu še naše razmerje do Boga. Koliko smo za kaj hvaležni njemu? Jezus se je zahvaljeval nebeškemu Očetu, pa je bil z njim Eno. Ali ni to očitno znamenje, da se moramo toliko bolj zahvaljevati mi, ki nam je dana zgolj človeška narava? Stvarstvo z vsem vesoljem, z makro- in mikrokozmosom, je dovoljšen razlog za zahvalo. Res da bi lahko živeli še v neprimerno lepših in boljših okoliščinah – v samem raju – toda lahko bi živeli tudi mnogo slabše. Recimo Bogu hvala za vse, kar imamo, in za vse, česar nimamo. Tudi umanjkanje tega ali onega je za nas svojevrsten blagoslov. Kaj pomaga človeku, se sprašuje Jezus, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?

Da, kaj pomaga človeku, če si nagrabi zaklade, izgubi pa notranji mir? Tisti, ki hlasta po premnogih dobrinah, zna navadno le malokrat reči HVALA. Kdor pa se iz dobrodušnosti veliko zahvaljuje, zmore ohraniti veselo srce tudi v gmotnem pomanjkanju.

KDO SO SVETNIKI

“MOČ SE V SLABOSTI SPOPOLNJUJE”

Pri svetnikih naletimo na nenavadno ponižnost, ki je ob tolikšni svetosti za mnogo ljudi prava uganka. Gotovo, prava ponižnost ne more biti nič drugega kakor resnica in resnicoljubnost v presojanju samega sebe. Toda kakor more npr. sv. Pavel trditi o sebi, da je prvi od vseh grešnikov (1 Tim 1,15), z druge strani pa ugotoviti, da v njem božja milost ni bila prazna (1 Kor 15,10) in da je ni stvari, ki bi ga mogla ločiti od Kristusove ljubezni (Rim 8,39)? A spomnimo se še sv. Frančiška Asiškega! Nekoč je ta dejal bratu Rufinu: »Brez dvoma, imam se za največjega grešnika na zemlji in za človeka, ki Bogu najslabše služi.« – Brat Rufin je začudeno vprašal:

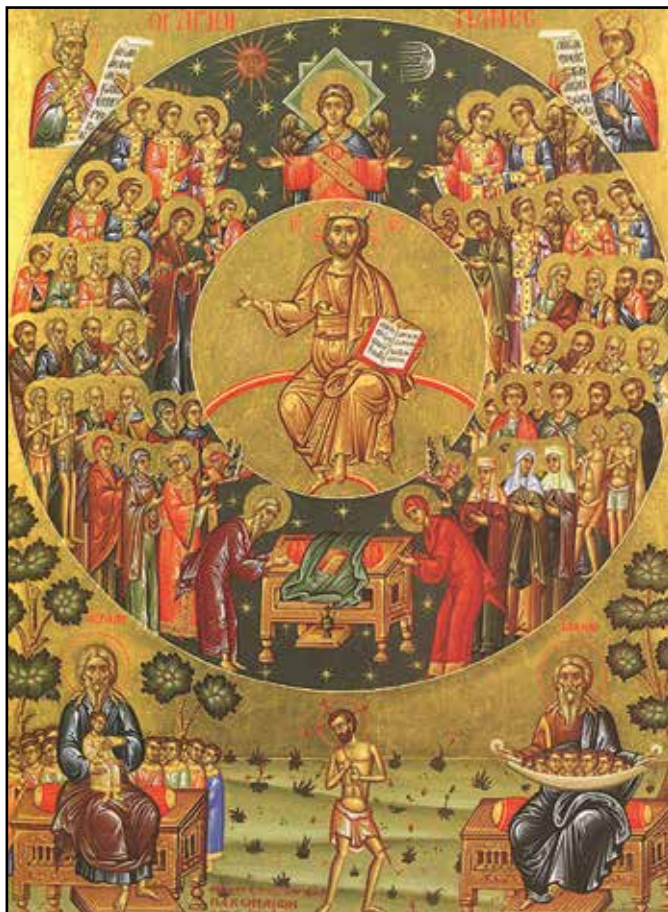
»Kako moreš to reči brez laži, ko vendar mnogi očitno padajo v velike grehe, katerih si ti, hvala Bogu, prost?« – Frančišek pa je odgovoril: »Če bi te druge, o katerih govoriš, Bog obdaril s tolikšno usmiljenostjo in dobroto kakor mene, bi ti, naj so zdaj še tako hudobni, bili brez dvoma hvaležnejši za njegov dar, kakor sem jaz, in bi mu bolj služili od mene. In če bi Bog mene zapustil, bi jaz storil več hudobij, kakor kateri koli od njih.«

Svetniki ne le z razumom, marveč z vsem bitjem s pretresljivo živostjo spoznavajo, kaj je Bog in kako stvar prav ničesar dobrega nima sama iz sebe. Pod vplivom razsvetljenja spoznajo in začutijo, da so iz sebe popoln nič, da sami iz sebe ničesar nimajo in ničesar ne zmorejo. In v čim silnejši veličini zažari v njihovi duši popolna božja čistost in veličastnost, tem bolj se čutijo obremenjene od tisočernih bednosti, zapletene v tisočere slabosti, ob katerih se prebujajo vsaj neprosvoljni vzgibi neprimernih želja, neskladnih z božjo svetostjo. Tako svetniki zaradi svojega živega spoznanja Božjega veličastva in ljubezni in ob zavesti, kako nam je Bog vsak trenutek neizrekljivo blizu, živijo v stalnem spoznavanju svoje bednosti in ničevosti. Čut za Božjo veličino in svetost in hkrati čut za to, kakšen nič so sami iz sebe – to je svetnikom postalo druga narava. Za ugotovitev tega jim ni potrebna nobena knjiga, noben premislek. Njihova skušnja jim vedno

spet kaže, da so nebogljeni, podvrženi napakam in pomanjkljivostim.

Katere pa so tiste napake in nepopolnosti, ki z njimi Bog svetnike vodi k pravemu spoznanju samega sebe, to je k ponižnosti? Prostovoljni, zavestni, z jasnim premislekom storjeni grehi to ne morejo biti. Zakaj taki, če gre pri njih za važno stvar, ločijo od Boga, ugasijo v duši ljubezen do njega, kar more popraviti samo skesana spreobrnitev nazaj k Bogu. Toda tudi popolnoma prostovoljno hoteni pregreški v nepomembnih rečeh so v očeh svetnikov nekaj zelo hudega in se pri ljudeh, ki so stopili na pot junaškega svetništva, komaj kdaj pripetijo, v zadnjih letih

ali desetletjih njihovega življenja morda niti enkrat ne več. Napake in nepopolnosti pa so vsakdanja hrana njihove ponižnosti. Po jasnem nauku Cerkve obstoji bistvena razlika med grehom in skušnjava za greh, med privolitvijo v greh, t. j. med pristankom volje na prepovedano navidezno dobro in mikom ali vabilom h grehu, naj bo tisti mik še tako močan, občuten v človekovem telesu in duhu: dokler človek skušnjava ne popusti in se ji s svojim hotenjem ne vda ter se ji ne prepusti v jasnem spoznanju nedovoljenega, ni še nobenega greha. A čeprav ni greha, kjer manjka privolitev, pa morejo biti kake nepopolnosti, npr. iz premajhne in premalo skrbne čuječnosti. Pomanjkanje čuječnosti kaže na nepopolnost ljubezni. Ljubezen bi mo-

gla biti še večja in globlja. Popolna bi bila tedaj, če bi sploh ne dopustila nepazljivosti, če ne bi prezrla nobene možnosti za dobro. Popolne negrešljivosti po katoliškem nauku tukaj na zemlji ni. Notranja zbranost, bivanje srca pri Bogu, to se mnogokrat pretrga; človek se v svojem občevanju z Bogom da motiti od oči in ušes; govori brez potrebe o sebi; izgublja čas, pri spolnjevanju dolžnosti je počasen; prevzame ga samovšečnost ob dobro opravljenem delu, ko primerja sebe z drugimi. Naj bodo vsi ti vzgibi še tako nepremišljeni in bežni, zlasti vzgibi nepotrpežljivosti in premajhnega zaupanja v Boga: vse to svetniki nezaslišano tenkovestno čutijo in

doživljajo. In to jim kaže, da so prah in da ni greha, katerega bi ne bili sposobni storiti, če bi jih Bog ne držal pokonci s svojo dobroto.

Skrivnost njihove svetosti obstoji ravno v tem, da znajo pravilno gledati na te slabosti, jih potrpežljivo prenašajo, se jim ne čudijo in ne postanejo zaradi tega malodušni, marveč se v globokem spoznanju svoje ničevosti in nebogljenosti ter v nezaupanju vase vzdignejo kvišku do večjega zaupanja v brezmejno in vsemogočno božjo dobrotljivost.

Nezaupanje vase vodi svetnike k večjemu zaupanju v Boga. »Dovolj ti je moja milost, zakaj moč se v slabosti spopolnjuje« (2 Kor 12,9), to govori tudi njim Kristusova beseda. Nepopolnosti so jim sredstvo, da z njimi hranijo in še bolj netijo v svojem srcu ogenj ljubezni do Boga, ne da bi se vdali potrtosti in malodušju. Nepopolnosti so za svetnike lestev, po kateri se vzpenjajo više k Bogu. Drugi ljudje se po tej lestvi spuščajo premnogokrat navzdol v bednost greha, ali pa v potrtosti in nejevolji zaradi svojih

slabosti obstanejo na mestu.

Svetniki pa se obrnejo stran od tega, kar je za njimi, in se z zaupnim srcem povzpnejo naproti temu, kar je pred njimi in tako hite »proti cilju za nagrado božjega klica od zgoraj v Kristusu Jezusu« (Flp 3,13). Odločilne pri njihovih bojih niso njihove napake in nepopolnosti, marveč njihova vera in ljubezen do Boga. Njihovo zaupnje v božjo ljubezen se čisti in stopnjuje do junaštva ravno ob skušnjavah, ki bi se zdele malenkostne in nedolžne tistim, ki ne razumejo, s kakšno razvidnostjo in močjo svetniki spoznavajo svoj lastni nič in kako silno zahtevna stoji božja svetost pred njihovo dušo. Pri svetnikih premišljevalnih redov so ti boji bolj od znotraj, pri svetnikih dejavnega apostolata pa obstoje bolj v zunanjih nevarnostih in stikih s svetom: »v nevarnostih pred neverniki, ... v nevarnostih pred lažnimi brati; v trudu in naporu, ... v vsakdanjem opravku, v skrbi za vse cerkve« (2 Kor 11,26-28). Vrsta bojev je različna, stvar pa je ista.

Michel Quoist

MRTVI ŽIVIJO

Gospod, saj smrti sploh ni,
ampak samo živi na zemlji -
in onstran nje.

Smrt je le bežen trenutek,
hip,
sekunda,
korak,
korak iz časnega v večno.

Smrt,
nenavadna osebnost,
strašilo,
prikazen - v obraz se ti smejem.
Vendar me spravljaš v nevoljo,
ker strašiš in varaš ljudi.
Živiš le zaradi življenja,
ugrabiti pa ne moreš
ljubljenih src...

Vendar, kje so, Gospod, ti,
ki sem žive jih ljubil?

So li v blaženosti, svetu posvečenih,
da ljubijo sveto Trojico
v neskončnost?

Ali trpijo v temi, goreči v želji,
da bi večno ljubili?

Ali so brez upanja tam,
kamor so se sami obsodili?

V tebi, Gospod,
jih slišim -
kličejo me,
vidim jih -
vabijo me,
poslušam jih -
svetujejo mi,
kajti še naprej stojijo
poleg mene.

Srečujem jih -
ko srečam tebe,
sprejemam jih -
ko sprejem tebe,
čutim jih -
ko ljubim tebe.

O, mrtvi moji, večno živi,
ki živite blizu mene,
pomagajte mi,
da se dobro pripravim
na večno življenje.

Gospod, ljubim te in
te hočem še dalje ljubiti,
ker moreš ljubezen
večno napraviti le ti.

Jaz pa hočem ljubiti naprej,
vse večne dni,
vse večne dni...

PAPEŽEV OBISK GORIŠKE

iz Družine

Papež Frančišek je v soboto, 13. septembra, ob 100. obletnici začetka prve svetove vojske obiskal Goriško in se spomnil vseh vojnih žrtev.

Spomenik v Redipulji

Le približno 20 kilometrov od slovenske meje (po cesti, zračne linije pa slabih 7 km; op. ur.) leži Redipulja, italijansko Redipuglia. Zgodovinski viri omenjajo še različico Radopolia in Rodopoglum. V etimološkem slovarju Marka Snoja je razloženo,

da ime pomeni 'hrapavo, neravno, neugodno, torej nerodovitno polje. Čeprav obstaja slovenska različica Sredipolje, smo se v katoliških medijih po nasvetu jezikoslovca Pavleta Merkuja odločili za Redipuljo. »Sredipolje je primer mistifikacije iz nacionalističnih razlogov,« pravi. Spomenik žrtvam prve svetovne vojne je bil namreč odprt tik pred

drugo svetovno, odprtja se je leta 1938 udeležil sam Benito Mussolini, kar v izjavi omenja tudi eden izmed udeležencev sobotne spominske slovesnosti.

Kljub deževnemu vremenu je okrog 20.000 ljudi priromalo v Redipuljo, kjer se je papež Frančišek poklonil žrtvam prve svetovne vojne. Najprej je obiskal avstro-ogrsko pokopališče v Foljanu, tam položil cvetje za avstro-ogrške žrtve in zanje molil. Nato je pred kostnico, kjer je pokopanih okrog 100.000 italijanskih vojakov, umrlih na soški fronti, daroval mašo za vse padle v t. i. "veliki vojni" in molil za mir.

V nagovoru je že takoj na začetku opozoril na nesmiselnost vojne. Prevzela ga je lepa primorska pokrajina, sredi nje pa leži spomenik, ki priča o uničenju življenj in družin. Vojna uničuje vse, kar je Bog ustvaril in vzdržuje, še posebej pa najlepše božje stvarstvo – to je človeka. Vodilo papeževega govora so bile Kajnovе besede iz berila, ki smo ga zbrani –

italijanski vojaki, vojaški ordinariji, škofje sosednjih držav in verniki – slišali med mašo: »Kaj mi mar?« Tako je sveti oče opozoril na brezbržnost do žrtev nasilja, še posebej tistih, ki z vojno veliko zaslužijo, vendar je njihovo srce izgubilo sposobnost, da bi se zjokalo. Pohlep, nestrpnost, hlepenje po oblasti ... so vzroki, ki peljejo vojno odločitev naprej. Te vzroke pogosto opravičujejo z ideologijo, toda pred tem je strast, je popačen nagib. Ideologija je opravičevanje, če ni ideologije, je pa Kajnov odgovor: »Kaj mi mar?« Pametni se pokesa in joče, za žrtve "nepotrebne morije" vojne pa se moramo zjokati. »Zdaj je čas joka,« je sklenil papež.

Ob koncu spominske slovesnosti je papež Frančišek vojaškim ordinarijem in navzočim kardinalom in škofom predal oljno svetilko, oljenko miru, da bi jo prižgali v svojih škofijah, ko se bodo spominjali žrtev prve svetovne vojne. To je dar asiškega samostana svetega Frančiška. Oljenka neprestano sveti tudi ob grobu sv. Frančiška v Assisiju.

Papeževega obiska se je udeležilo okrog 50 škofov in 250 duhovnikov iz osrednje Evrope, med njimi so bili tudi slovenski: kardinal dr. Franc Rode, predsednik Slovenske škofovske konference novomeški škof Andrej Glavan, koprski škof Jurij Bizjak, upokojeni koprski škof Metod Pirih, upokojeni ljubljanski nadškof Alojz Uran. Kot so povedali organizatorji, je italijanska vojska oz. njen vojaški ordinariat nameraval spominsko slovesnost ob 100. obletnici prve svetovne vojne pripraviti v Rimu, vendar je papež izrecno želel, da bi se spominjali

žrtev vseh narodnosti, ne le italijanske.

Sveti oče je o prvi svetovni vojni veliko slišal od svojega dedka, Giovannija Bergoglia, ki se je bojeval na italijanski strani. ➔

Na avstrijskem vojaškem pokopališču

Maša pri spomeniku

Hvaležnost za to dobro gesto, saj je na ta način prišel tako blizu Slovencem, še posebej tistim, ki so jih zgodovinski nesmisli potisnili za mejo matične domovine, se je pokazala tudi z udeležbo, saj je bilo navzočih skoraj dva tisoč rojakov z obeh strani meje.

Jože Plut

NA ZEMLJI, PREPOJENI S KRVJO

PREMISLEK OB OBISKU PAPEŽA FRANČIŠKA V REDIPULJI

iz Družine

Papež Frančišek. Podoba papeža, ki hodi med ljudi, objema otroke in invalide, jé z delavci v obednici, papež, ki si vzame čas za človeka, in papež, ki neposredno spregovori o stanju v svetu, papež, ki je sproščen in skromen obenem. Tako podobo ima o njem večina ljudi, tudi nevernih.

V Redipulji in Foljanu pa smo ga videli še drugačnega: molčečega, zbranega v molitvi in (drznem si reči) resnega. Prijazen in hiter pozdrav ljudi pred avstro-ogrskim pokopališčem, vstop na pokopališče 14.000 vojakov (tudi Slovencev) – molitev in sprehod v tišini. Vožnja do italijanskega pokopališča – neposredno v montažno zakristijo. Preprosta maša, neposredne besede v homiliji, zahvala italijanskega vojaškega škofa in simbolna izročitev "oljenke miru" navzočim vojaškim ordinarijem, škofom, predstavnikom verskih skupnosti in skromnemu številu predstavnikov gostujoče države. Vse skupaj le v dobrih dveh urah.

Iz prvotno zamišljenega srečanja na Trgu sv. Petra je sveti oče dogodek preusmeril na soško fronto. Ne samo zaradi tega, ker se je tu bojeval njegov sorodnik, ampak predvsem zato, da je ob 100. obletnici začetka "velike vojne" pokazal na njeno nesmiselnost in vsem padlim vojakom na obeh in vseh frontah izkazal spoštovanje, bratovsko dostojanstvo, kot človek človeku, in že v temelju nakazal svoj pogled na tek zgodovine, možnosti reševanja konfliktov, človekovo odgovornost za bližnjega in svet v celoti.

Iz Rima, kraja "glorije", spomenikov zmage in svetega mesta, je naredil premik na sveto zemljo, prepojeno s krvjo milijona padlih na tej fronti, da še Soča je "krvava tekla" (S. Gregorčič). Priklonil se je vojakom na obeh straneh. Ni več "naših in vaših", vsi so mrtvi in vsi so ljudje. Spoštovanje človekovega življenja do konca! Koliko padlih, koliko izgubljenih načrtov, sanj in priložnosti, ki jim ni bilo dano zaživeti ...

Ni bilo vabila politikom, ne tujim ne domačim, pač pa so bili povabljeni le verniki iz okoliških škofij in vojaški ordinariji (škofje) iz Evrope. Kakor da je že s tem povedano, da smo kristjani prvi povabljeni k odgovornosti za ljudi, svet in mir. Kako naj bi bili kristjani nečuteči, ko pa se Jezus s trpečimi poistoveti!? Morda pa je z vabilom vojaškim škofom hotel

Okrog 500 romarjev je prišlo Slovenije: iz Kopra, z Goriškega, Krasa, iz Ilirske Bistrice, z Gorenjske, Brezji in od drugod. Kot zanimivost naj povemo, da so kardinali in škofje, ki so prišli na slovesnost od drugod, prebivali v Sloveniji, v hotelu Sabotin v Solkanu.

le te in vojake pozvati k delu za mir. Sam vem, da si nihče bolj ne želi miru kot vojak. Kot je leta 2000 dejal vojakom in policistom sedaj že sveti Janez Pavel II. »Dragi vojaki in policisti! Vaš poklic je podoben poklicu nočnega čuvaja, ki gleda v daljavo, da bi preprečil nevarnost in vojno, varoval mir in ščitil uboge, sirote in vdove.« Saj je Jezus dejal, da se luč ne postavlja pod mernik, in govoril še o soli in kvasu ... Ali ni teh besed namenil prav svojim učencem?

Mnoge je presenetila papeževa omemba "tretje" svetovne vojne. Kakor da je vojna tik pred durmi. Groza prevzame človeka ob misli na to možnost. Morda zato ni vabil politikov. Znano je, da je Združene narode, vse politike ter državnike v zadnjih mesecih večkrat povabil k dejavnemu in odgovornemu delu za mir in pravičnost ter preprečitev vojn. Ko rečem vse, tako tudi mislim, saj sveti oče v vabilih poudarja, naj ne čakajo na to, da bo samo "eden" kaj ukrenil. Zato z vso resnostjo končuje: »Zdaj je čas joka.« Da, joka nad trpljenjem in zlom v svetu in nad izgovarjanjem: »Kaj me pa briga?

Saj nič ne morem! Drugi naj naredijo, tisti, ki lahko, ki so odgovorni, ki so na položajih!« Če je to res, potem je res čas samo še za jok.

Mar nam mora biti za stanje sveta. Čas je za molitev in delo za mir, da bi brezčutnost ne pripeljala v novo veliko vojno. Vsi smo odgovorni. Najprej v domačem okolju. Nimamo več časa za izgovarjanje. Odgovornosti za bližnjega in za mir se z besedami

»Kaj me pa briga!?« ne moremo izogniti.

Sprava s sovražniki je mogoča. Izjokanih solz padlih in preživelih vojakov ter njihovih domačih je bilo veliko, zakrknjenih src ljudi, ki niso zmožni videti zla, ki ga povzročajo drugim, in jim za nič ni mar, razen za svojo korist, pa je tudi danes dovolj. Ko bi Kajn imel čuteče srce, bi ne ubil brata Abela, in ko bi zajokal, bi bila že prva njegova solza znamenje, da se zaveda, da je odgovoren za svojega brata. »Kaj mi mar?!« Brezbriznost je v nasprotju s čutečim, odgovornim srcem, ki joče, ko vidi trpljenje, bolečino, strah in nevarnost vojne. Odgovorni smo za življenje ljudi in za mir v svetu.

Morda po tem sobotnem srečanju malo bolj slutim papežovo resnost, umirjenost in sporočilo! Svet in človeštvo sta v resnih težavah. Je čas za jok in tudi upanje, če je tu odgovornost, delo in molitev za mir.

*Oljenka miru
iz Assisija*

ZA NEBESA LE ŽIVETI

Vsak pošten človek trojno domovino ima, katero ljubi, da življenje za njo da, ako je potreba. To je storil Jezus zveličar naš. Tudi ti svojo trojno domovino imaš; potreba je, da jo spoznaš in globoko v svoje srce vtisneš.

Prva tvoja domovina je ljuba materna dežela, preveseli kraj, kjer je tvoja zibika stala, kjer si dete prve rožice trgal in mladenič metulje prvokrat lovil. Tudi ptičica svoje gnezdo pozna, kako bi človek rojstni kraj pozabil! Sleherni zelen homec (hribec) nas pomni veselih mladih dni, vsak studenec (vreclec) nam pripoveduje od srečnih rajnih časov pretekle mladosti! Travniki zeleni in ledine pisane nam že kažejo, kako veselo je svoje dni naše življenje bilo. Kdo bi svoji ljubi domovini za vse to hvale ne vedel? Kdo s hvaležnim srcem za svojo domovino ljubeznivo ne bi poskrbel?

Pomagaj svojemu kraju, v katerem si doma, kakorkoli zmoreš, da bo lepši in lepši prebivališče prave sreče in zadovoljnosti. Ne sramuj se svojega ljudstva, ki je tvojega naroda, in svojega jezika ne pozabi, ki so ga tebe tvoja ljuba mati naučili. Beseda materina je živo znamenje ljubezni materine; kdor to znamenje zataji, matere vreden ni. – Brani svojo materno deželo očitnih sovražnikov, ki z orožjem pridejo, hiše in mesta palit

(žgat); varuj pa tudi svoje ljudi skrivnih zapeljivcev, ki po deželi prebivalce podpihujejo, na tihem ljudstvo puntajo zoper poglavarje, kralje in cesarje in strašnega razboja ogenj v streho nosijo. Takí presatavci, stare pravde sleparski oznanjevalci, so dežele najnevarnejši sovražniki; svobodnost oznanjujejo, na tihem pa za ubogo ljudstvo strašno železje kujejo, da se Bog usmili! Bog nam daja kralje in cesarje, nam pošilja poglavarje in nam gosposko stavi dobro in hudobno. Dobra je ljudem plačilo, huda je pa šiba; obe potrebujemo, čeravno vsi zdihujemo, da bi nam dobri Bog dobro gosposko dal. Tudi Jezus, božji Sin, je krivičnemu sodniku bil pokoren, pokoren do smrti križa; skoz to je svet odrešil. Zgled nam je zapustil, da ga posnemamo. V ognju hiša pogori, v puntu (praski) pa dežela. Bog nas tega varju; varjimo pa se tudi mi, če deželo ljubimo, svojo domovino.

Druga tvoja domovina je domača cerkev, v kateri si bil krščen. V tvoji domači cerkvi krstni kamen stoji, pri katerem si prvo in največjo srečo prejel, božji otrok biti. Krstni kamen pomni te, kaj so tvoji botri za tebe obljubili: da zvesto Bogu služiš, sveto čednost ljubiš in greh sovražiš. Tamkaj vidiš prižnico (leco ali kancel), kjer si prve nauke slišal večnega življenja, da jih ne pozabiš! Tam je spovednica, tvoja opomnica, da si se poboljšati obljubil in vredno spokoriti; da ne zamudiš obljube izpolniti! V cerkvi je oltar, sveta miza božja, kjer si tolikokrat pri sveti maši bil, sveto rešnje Telo zaužil in očitno spoznal, kako te Jezus ljubi. Cerkev je hiša božja in vrata nebeška. Tvoja žlahta tam počiva, zemlja starše pokriva; morebiti boš tudi ti pri njej počival. Ljubi domačo cerkev, svojo

duhovsko domovino, poskrbi, kolikor moreš, da snažna in čedna bo hiša Gospodova, v kateri si kakor kristjan doma.

Pa tudi svete krščanske cerkve ne pozabi, katere cerkev zidana le vidno znamenje je. Ona je zbirališče pravih vernih kristjanov; njen srečni sin si ti, ona tvoja ljuba mati, ki zate skrbi. Skrbi, da boš njene nauke rad poslušal, se za njeno sveto čast poskušal; dopolnil, kar ona zapove, se varoval, kar ona prepove. Varji se krivih prerokov, ki cerkev zaničujejo; ne verjemi

goljufnim učenim, ki nove nauke oznanjujejo in svete cerkve ne spoznajo. Kdor svete katoliške Cerkve za svojo mater nima, nima tudi Boga svojega Očeta in ne ve, kje je doma.

Tvoja tretja domovina so sveta nebesa, hiša Očetova, kjer smo vsi doma. Tam je Bog, tvoj ljubi Oče, ki te k sebi hoče; tamkaj Jezus tvoj Gospod tebi prostor dela; tamkaj Sveti Duh, ki te je posvetil, krono večnega življenja že pripravljeno drži in jo tebi želi. Tam je Marija, tvoja mati, ki za tebe prosi – tam so božji angeli, zvesti vsi prijatelji; tamkaj so izvoljeni tvoji ljubi bratje. Roke ti podajajo in te k sebi vabijo: »Ljubi brate, pridi! Pridi k nam v sveto nebo, pridi k nam damo (domu)!«

Za nebesa le skrbeti, za nebesa vse trpeti, za nebesa le živeti, za nebesa tudi umreti naj bo tvoja prva in poslednja skrb.

ZOFKA KVEDROVA

22. APRIL 1878 – 21. NOVEMBER 1926

Po sodbi literarnega zgodovinarja Joža Mahniča je Zofko Kvedrovo »lastno življenje z grenko mladostjo, socialno revščino in samoizobraževanjem, razgibanim erosom in tragiko v zakonu ter opazovanje splošnega položaja žene v takratni družbi, ko so o njeni usodi pogosto odločali starši in ji je bil tudi lahkoživ ali surov mož neomejen gospodar, naredila za temperamentno glasnico ženske emancipacije.« Ivan Cankar, njen pisateljski vzornik in idejni zaveznik, je o njej zapisal: »Zofka je zapustila izhojeno pot; ona je sama svoja; povedati je hotela nekaj, kar je videla sama in kar je čutila sama; njene slike niso kopije del, ustvarjenih od moških umetnikov; gledala je s svojimi očmi...«

Deklica sanja o izobrazbi in srečni družini

»Rojena v nesrečnem zakonu med alkoholikom in pobožnjakarico, je hlepela po izobrazbi in plemenitejših življenjskih oblikah, kakor jih je videvala doma in v surovem okolju zapuščenega domačega kraja v notranjski gozdni pokrajini. Želela si je višje kulture in ljubezni, vendar je kljub veliki vedoželjnost... obtičala v polizobraženosti. In kljub hrepenenju po skladnem in ljubečem sožitju z zakonskim tovarišem in otroki je bila nesrečna kot žena in mati,« je o njej zapisal Anton Slodnjak, odličen poznavalec slovenske književnosti.

Zofka Kvedrova se je rodila 22. aprila 1878 v Ljubljani, v Kolodvorski ulici; njen oče je bil železniški sprevodnik, ki so ga zaradi pijače odpustili iz službe in se je z družino preselil v Retje v Loškem potoku. Tam je imel majhno trgovino s krčmo in je opravljal posle občinskega tajnika. Razmere doma so bile bridke, saj sta se pijači vdani oče in pobožnjakarska mati stalno prepirala.

Po ljudski šoli v domačem kraju je Zofka končala meščansko (srednjo) šolo pri uršulinkah v Ljubljani. Vrnila se je domov, vendar mu je še ne osemnajstletna za vedno dala slovo. Najprej si je služila kruh na geometrskem uradu v Kočevju, nato v advokatski pisarni dr. Ivana Šušteršiča v Ljubljani.

»Kljub temu, da se je otepala z revščino, je bila polna temperamenta, volje in ponosa« (Joža Mahnič).

Že tedaj se je začela pod raznimi psevdonimi oglašati kot pisateljica. Iz Ljubljane je odšla v Trst in tam pol leta vodila upravo Edinosti in Slovenske, potem pa šla v Švico, kjer je v Zürichu in Bernu ob najhujšem pomanjkanju izpopolnjevala svoje znanje. Leta 1900 jo je pot vodila v Prago, kjer je ostala do leta 1907. To so bila najbrž njena najsrečnejša leta.

Odločna bojovnica za ženske pravice

Zaradi težkih družinskih razmer je bila Zofka v svoji zavesti kmalu emancipirana – enakovredna

moškim, še preden je slišala to besedo. Že v tržaški Slovenki, "Glasilu slovenskega ženstva", je začela objavljati črtice in feministične članke. Med njenimi prvimi motivi je bil tragična ljubezen žene ob možu pijancu, kar je trpko izkusila v svoji mladosti doma.

V Pragi je urejala mesečnik Domači prijatelj, ki je izhajal od leta 1904 do 1914; izdajal ga je v raznih "avstrijskih" jezikih češki tovarnar Vydra za boljšo prodajo izdelkov svoje tovarne hranil. Urednica Zofka Kvedrova je k sodelovanju povabila slovstvene začetnike, med njimi tudi Lovra Kuharja-Prežihovega Voranca in Franceta Bevka. Najplodovitejša

sodelavka mesečnika je bila urednica sama, ki je bila v odkrivanju umazanij življenja naturalist, v sanjarjenju po sreči pa romantik.

Za Zofkino prvo knjigo velja zbirka črtic *Misterij žene*, ki je izšla v samozaložbi v Pragi leta 1900 s posvetilom njenemu možu Vladimirju Jelovšku. V njej odkriva, da je žena »že zaradi svoje telesne in duhovne konstitucije nesrečno bitje in da je ta njena prvotna tragika še hujša zaradi moške trdosrčnosti in posledic kapitalističnega gospodarstva« (A. Slodnjak). Pri vseh teh mračnih pogledih pa je Kvedrova v nekaterih črticah te zbirke izpovedala vero, da je ženska individualna sreča vendarle mogoča v idealni ljubezni. Ta

njena knjiga je sprožila vihar ogorčenja in pritrjevanja. Med tistimi, ki so pisateljici dali prav, je bil Ivan Cankar.

Ljubeča mati in modra vzgojiteljica

Zofka Kvedrova je kot urednica družinskega in reklamnega časopisa Domači prijatelj napisala vrsto črtic in zgodbic o svojih treh hčerkah, ki so v knjižni izdaji izšle najprej v češčini (1913), v slovenščini pa šele po njeni smrti. Zofka Kvedrova je imela v svojem življenju zelo malo sončnih dni – sonce njenega življenja so bile njene hčerke, zlasti doker so bile čisto majhne. »Ko bi bila slikarka, bi slikala samo svoje otroke, vse tri svoje hčerke...« Tudi sreča

njenega materinstva ni bila neskalsjena. Najprej zato, ker sta se z možem Vladimirom Jelovškom, očetom njenih treh deklic: Vladke, Mirke in Mirice, razšla; še huje pa jo je prizadela smrt prvorojenke Vladke, obetajoče študentke (1920). Sama teh zgodbic za slovensko bralstvo ni nikoli zbrala; šele po njeni smrti jih je v dveh knjiga – *Vladka in Mitka* (1927) ter *Vladka, Mitka in Mirica* (1928) pripravil dr. Ivan Lah. Sledilo je še več novih izdaj, kajti ljudje so zgodbe iz življenja Zofkinih hčerkic zelo radi brali in še zmeraj so dvojno mikavne. »Niso samo podobe rasti in dozorevanja otrok,« meni pesnica Erna Muser

v spremni besedi k izdaji te lepe knjige ob stoletnici pisateljčinega rojstva (1978), »so tudi podobe časa, podobe pisateljice same, njenega življenja, dela in hotenja, njenega čustvovanja in temperamenta. In podobe njene sreče, zakaj zdi se, da se je kakor v varno zavetje zatekala k svojim otrokom in njihovim drobnim doživetjem in modrostim, v njihova še sončna življenja; zatekala iz vsega, kar je sama doživljala hudega...«

Njena trnjeva pot se je končala 21. novembra 1926 v Zagrebu, ko je dopolnila komaj osemindeset let.

VATIKANSKE ZNAMKE

šte in prodaja znamk prinašajo lep dohodek v sicer skoraj vedno prazno vatikansko blagajno oziroma proračun.

Za vatikanske znamke odgovarja "Ufficio filatelico" (Urad za filatelijo). Sedež ima v mogočni svetli marmorni palači v vatikanskih vrtovih. "Poštno ministrstvo" predlaga za vatikanske državne zadeve odgovorni kardinalski komisiji snov za nove znamke, vzorce, avtorje ter oblikovanje. Spremlja dogajanja na filatelističnem trgu, usklajuje prodajo in tiskanje znamk ter skrbi za reklamo. Za to uporablja sodoben način poslovanja.

Od zamisli do dneva, ko pride znamka na poštno okence, minejo leta, kar je nekoliko dlje kot na mednarodnem poštnem in filatelističnem trgu.

Vatikanske znamke so stare toliko kot sodobna vatikanska država. Prve poštno vrednotnice so izšle le nekaj mesecev po sklenitvi lateranske pogodbe, 1. avgusta 1929. Ko so začeli v Vatikanu prodajati prve znamke, so se pred prodajnimi mesti na dvorišču papeža Siksta V. zbirale dolge vrste kupcev. Celo papež Pij XI. je z okna opazoval nenavadno vrvenje ljudi in sam obiskal prodajalno, ko so se za

Prenekateri romar ali turist, ki je obiskal vatikanski poštarni urad, je tam odkril novo "ljubezen": zbiranje vatikanskih znamk. Tega konjička cenijo tudi vatikanski gospodarstveniki, saj usluge vatikanske po-

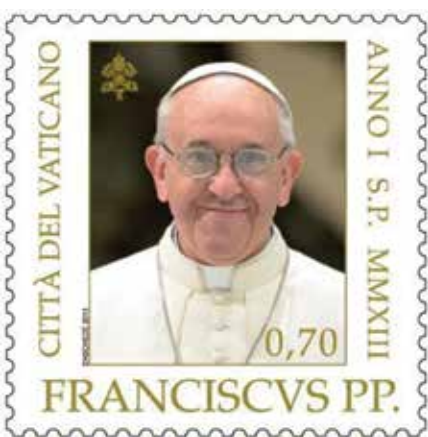
zadnjim kupcem zaprla vrata. Italijanska pošta je priskočila na pomoč z dvema uslužbencema.

Znamke pa niso bile neznanka že v stari cerkveni državi. Samo tri leta zatem, ko je izšla prva nemška poštna vrednotnica, je papež 1. januarja 1853 uvedel v svoji takrat še veliko obsežnejši državi "nalepljiv in vnaprej plačljiv prevoznik davek". Takratne znamke pa so bile precej enolične. Na njih so bili upodobljeni papeški znaki –

prekrižana ključa. Kot zanimivost naj omenimo, da se papež Pij IX. (1846-1878) za razliko od drugih vladarjev ni pustil upodobiti na znamki. Vatikanska pošta, pa tudi izdajanje znamk, je bilo prekinjeno po koncu cerkvene države med letoma 1879 in 1929, ko je papež ostal brez državnega ozemlja in še ni bilo rešeno "rimsko vprašanje".

Danes je vatikansko "poštno ministrstvo" navzoče na svetovnem

poštnem in filatelističnem trgu. Njegovi predstavniki sodelujejo na filatelističnih kongresih in mednarodnih filatelističnih razstavah. Vatikanske znamke je mogoče videti vsepovsod, dobivajo priznanja po vsem svetu. Seveda pri vsem tem ostaja vatikanska pošta v sprejemljivih mejah. Letno izda deset do dvanajst serij znamk z nakladami največ do 400.000 primerkov. Pri tem seveda ne more tekmovati z drugimi državami, si pa za to niti ne prizadeva. Nekatere znamke so posebno dragocene, zlasti tiste, ki izidejo ob smrti papežev, ko je izpraznjen papeški prestol. Njihova vrednost se stalno povečuje.

TUDI TO JE ISLAM!

NEMŠKI ISLAMSKI SKRAJNEŽI

Pred dnevi se je v Wuppertalu na zahodu Nemčije 11 salafistov, oblečenih v oranžne telovnike z napisom šeriatska policija, ponoči večkrat podalo na ulice in svarilo pred alkoholom, igrami na srečo, glasbo, koncerti, pornografijo in mamili.

Poskušali naj bi tudi rekrutirati mlade muslimane, da se pridružijo borcem skrajne militantne skupine ISIS v Siriji in Iraku. Na njihovi strani naj bi se v Iraku in Siriji bojevalo že okoli 500 nemških državljanov.

V Nemčiji so proti enajsterici, stari od 19 do 33 let, že sprožili postopek zaradi kršitve zakona o zbiranju. Hkrati so se številni nemški politiki in nemške zvezne dežele z velikim ogorčenjem odzvale na njihovo dejavnost in sporočili, da šeriatskega prava na nemških tleh ne bodo prenašali.

»*To absolutno ni v redu. Nihče nima pooblastil, da nadomesti policijo,*« je bila do dejavnosti wuppertalske "šeriatske policije" kritična nemška kanclerka Angela Merkel. Oglasila so se tudi nemška združenja muslimanov in prav tako obsodila dejavnost "šeriatske policije". Hkrati so ocenila, da tovrstno početje škodi islamu in muslimanom.

Salafisti v Wuppertalu so že v preteklosti poskrbeli, da so javnost opozorili nase, pri tem pa so pokazali dokajšnjo mero kreativnosti. Leta 2012 so bili deležni svetovne pozornosti in jeze političnih voditeljev, ko so napovedali, da bodo na nemških ulicah

brezplačno razdelili 25 milijonov v nemščino prevedenih Koranov. Dejansko so jih nekaj razdelili, nato pa je tiskarna zavrnila njihovo nadaljnje tiskanje.

Na sodišču v Düsseldorfu se je sicer v ponedeljek ob strogih varnostnih ukrepih začel sodni proces proti domnevnim islamskim teroristom. Obtožnica štirim moškim očita ustanovitev teroristične združbe in načrtovanje umora nekega skrajnodesničarskega nemškega politika. Enemu izmed obtoženih tudi očitajo poskus eksplozije bombe na glavni železniški postaji v Bonnu decembra 2012. Razstrelivo takrat ni eksplodiralo.

Iz Nemčije poročajo tudi o aretacijah treh Nemcev, ki so jih zaradi suma terorizma aretirali ob vrnitvi iz Kenije. 23, 26 in 28 let stari moški so obtoženi, da so člani islamistične milice Al Šebab, ki se bojuje za božjo državo na Afriškem rogu.

Politiki različnih nemških strank so ob tem posvarili pred vrnitvijo radikalnih islamistov v Nemčijo. Nemške obveščevalne službe že dalj časa svarijo pred radikalizacijo mladih muslimanov po vsej Nemčiji. V zadnjih dveh letih se je število salafistov v Nemčiji povečalo s 5.000 na 6.000, nemške oblasti pa preveva bojazen, da so salafisti glavni motivatorji vala mladih Nemcev, ki odhajajo v Sirijo in Irak, da bi se bojevali na strani skrajne islamske skupine Islamska država in drugih podobnih organizacij. MMC

ZLORABA OTROK

Islamistični borci v Iraku so ugrabili več sto otrok, številne med njimi so usmrtili, nekatere pa uporabili tudi kot samomorilske napadalce.

Kot je pred Varnostnim svetom Združenih narodov povedala posebna predstavnica generalnega sekretarja ZN-a za otroke v oboroženih konfliktih Leila Zerrougui, džihadisti Islamske države (IS) v Iraku novačijo fante, stare tudi le 13 let, da jim nosijo orožje, pomagajo pri varovanju pomembnih lokacij in pri aretaciji civilistov. »Številne pa uporabljajo tudi kot samomorilske napadalce,« je opozorila.

Otroke v spopadih uporabljajo tudi milice, ki sodelujejo z iraškimi silami. Številne otroke, ki so jih zajele vladne sile, pogrešajo, potem ko so pripadniki milic julija napadli zapore v Iraku. Letos naj bi bilo v

Iraku ubitih ali pohabljenih okoli 700 otrok.

Islamska država je na obsežnih območjih severa Iraka in tudi sosednje Sirije vzpostavila kalifat in terorizira tamkajšnje prebivalstvo. Kot je v ponedeljek v Ženevi opozoril novi visoki komisar ZN-a za človekove pravice Zeid Rad Al Husein, vzpostavljajo "hišo krvi".

Medtem so iz Velike Britanije sporočili, da bodo iraško vlado v boju proti pripadnikom ISIS-a oborožili s strojnimi in strelivom. Po britanskem obrambnem ministru Fallon, je oprema vredna okoli 1,6 milijona funtov, stroški transporta pa znašajo še dodatnih 475.000 funtov, Velika Britanija pa je povsem pripravljena pri samoobrambi pomagati tako iraški vladi kot tudi kurdskim silam. MMC

ISLAMSKA DRŽAVA KRISTJANOM PREPOVEDUJE ŠOLANJE

Prvič v zgodovini je kristjanom v Iraku, ki so vedno "bili na višji stopnji izobrazbe", odvzeta pravica do izobraževanja in ne bodo smeli hoditi v šolo. To je še dodatna nevarnost za preživetje manjšine, pa ne samo v Iraku, ampak na vsem Bližnjem vzhodu, saj je velika nevarnost, da bo zrasla "neizobražena generacija", kar je skrajno negativno znamenje. Osnovne podatke je dal Emil Shimoun Nona, kaldejski nadškof v Mosulu, ki je bil drugi center dežele, preden je padel v roke četnikom Islamske države. Nadškof je potrdil, da je trenutno nemogoče začeti

šolsko leto tako za družine beguncev kot za otroke, ki živijo na krščanskih področjih. Okrog 700 šol med Erbilom, Ankawo in Zakko je sprejelo pregnancy in šole so polne. Slabo je tudi na področju, ki ga kontrolira Islamska država, saj so spremenili učni načrti, kjer zdaj prevladuje islam in Koran.

V krajih ninivske ravnine, ki so pod kontrolo Islamske države so šole odprle vrata, vendar je iz učnega načrta črtana zgodovina, zemljepis in literatura. Študirati morajo arabščino in muslimansko vero. Prepovedano je govoriti o Republiki Irak in o

Siriji, ker za njih obstoja samo Kalifat.

Eden od učiteljev matematike in arabščine na osnovni šoli v Mosulu pravi, da »smo leta 2014, zglada pa, kot bi se vrnili za 14 stoletij v preteklost. Od 2.450 šolskih ustanov na področju Mosula in ravnine Ninive jih je 95% v rokah islamistov, ki prepovedujejo mešane razrede (fantov in deklet) in so zaprli pravno fakulteto, ker da "običajno pravo več ne velja".

Toga pravila, ki jih uveljavljajo s silo, ustvar-

jajo vedno večjo nestrpnost med ljudmi. Če jih je v začetku prebivalstvo imelo za osvoboditelje od osrednje vlade (bivšega premierja šiita Malikija), ki so jo gledali kot zatiralsko, bi danes 98% ljudi rado videlo, da bi jih čimprej nagnali.

Nadžkof Nona, ki se je tudi sam zatekel v Ankawo v iraškem Kurdistanu pravi, da je iz zanesljivih virov slišal, da je v Mosulu še nekaj kristjanov, pa zelo malo, živijo pa osamljeni in so v nevarnosti, ker se jim lahko dogodi čisto vse. (*Agencija Fides*)

HUJE KOT POD NERONOM

Novice o okrutnih oblikah nasilja, celo križanjih ljudi, vnovič prihajajo iz Sirije. Sunitski skrajneži v ISIS (29. junija samooklicani islamski državi Iraka in Levanta) so v Deir Haferju na vzhodu severnosirskega mesta Aleppo ob razglasitvi islamskega kalifata s kalifom Abujem Bakr al-Bagdadijem umorili osem moških. Na trgu so jih pribili na križe, na katerih so viseli tri dni. Devetega moškega so "križali" v Al-Babu blizu turške meje, vendar je preživel osemurno mučenje te vrste.

Dunajski strokovnjak za islam Rüdiger Lohker je za Kurier povedal, da suniti križanja uporabljajo kot potrdilo, da "skrbijo za red". Drugače misleče najprej razglasijo za cestne roparje, nato pa jih, zakonito, po neki razlagi islamskega kazenskega prava križajo. S tem se hočejo zagovorniki ISIS-a pokazati kot

"odločni borci" ter zastrašiti ljudi.

Kaldejski patriarh Louis Rafael Sako I. je za organizacijo Cerkev v stiski izjavil, da napovedujejo tri neodvisna območja, tj. kurdsko, sunitsko in šiitsko. Ta pravzaprav že obstajajo, z lastnimi upravami in vojsko. Na vprašanje, ali večina arabskih sunitov podpira islamsko teroristično organizacijo ISIS, je patriarh odgovoril: »Da. Nedvomno. Ne delijo nujno njene ideologije, vendar podpirajo politični cilj po zamenjavi režima in ustanovitvi lastne države. ISIS hoče islamistično državo in njihov cilj je ustanovitev čezmejne islamistične božje države.« Jordanski kralj Abdulah II. je zaprosil za mednarodno pomoč, predsednik izraelske vlade Benjamin Netanjahu je napovedal gradnjo varovalnega zidu vzdolž izraelsko-jordanijske meje. (*L'Osservatore Romano*)

NIGERIJA: V ROKAH BOKO HARAM JE 25 MEST

Bokko Haram si je prilastil kontrolo nad 25 mesti, je povedal škof Doeme iz mesta Maiduguri, ki je glavno mesto zvezne države Borno, ki je na udaru Boko Haram. Tudi sam se je moral z več tisoč verniki zateči v Yolo.

Škof potrdil, da je mogoče pustošenja te islamske sekte v zadnjem mesecu, primerjati s pustošenji Islamske države v Iraku in Siriji. »Na tisoče ljudi se je moralo zateči v jame v gorah ali v gozdove. Tistim maloštevilnim, ki jim ni uspelo pobegniti, pomagajo prijatelji v Maiduguriju, Mubi in Yoli. Več tisoč jih je pobegnilo v Kamerun in žive v obupnih pogojih.

Škof Doeme opozarja na skrajno izpopolnjeno orožje, ki ga je dobila islamistična skupina (oklepniki, protitankovsko in protiletalsko orožje, ogromno

municije), medtem ko očita redni vojski, da je ostala "mlačna" spričo grožnje, ki jo predstavlja sekta.

Škof poudarja tudi, da ima problem versko ozadje, čeprav nasilje Boko Haram udarja tako po kristjanih kot po muslimanih. »Lahko smo zadržani, ostanemo tiho in smo nesposobni govoriti o nekem načrtu za islamizacijo severa Nigerije ali celo vse Nigerije. Toda to, kar vidimo, da se dogaja na severu Adamawe, je potrdilo, da gre prav za načrtno islamizacijo,« je pojasnil škof. Vojska trdi, da je v preteklih dneh povzročila hude izgube Boko Haramu, tako da po mnenju oblasti islamska sekta pripravlja vrsto atentatov v drugih zveznih državah Nigerije, da bi odvrnila pozornost od izgub na severovzhodu. (*Agencija Fides*)

PAKISTAN: TAKO SE POBIJAJO MED SABO

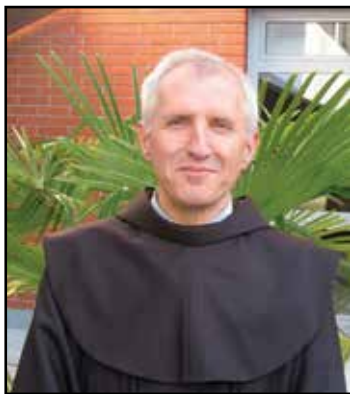
Liberalni in umirjeni muslimanski znanstvenik je bil obtožen bogokletja zaradi govora, ki ga je imel ob obisku Združenih držav. 18. septembra 2014 je bil umorjen v Karačiju. Muhammad Shakil Auj je bil dekan fakultete za islamske študije pri Državni univerzi v Karačiju. Znan je bil po svoji odprtosti, dialogu, strpnosti in spoštovanju človekovih pravic. Oborožena morilca na motorju sta napadla avto, ki ga je vozil, in ga zadela v glavo in vrat. Auj je umrl na kraju samem.

Kot poročajo viri, je bil teden dni poprej umorjen raziskovalec islama, Masood Baig. Tudi njega so umorili neznani morilci. 54-letni Auj je v preteklih

mesecih obveščal policijo o grožnjah s smrtjo, ki jih je začel prejemati po govoru, ki ga je imel v Združenih državah leta 2012. Štirje profesorji univerze v Karačiju, njegovi kolegi, so ga obtožili "bogokletja" zaradi trditev, ki jih je izrazil v govoru. Ob tem ni izključena poklicna nevoščljivost. Poleg tega je nek imam iz Karačija izrekel "fatwo" proti njemu, ga obtožil "bogokletja" in zahteval njegovo smrt.

Skupine in organizacije, ki skrbijo za človekove pravice, pa tudi krščanske komisije in združenja, opozarjajo, da je zakon o bogokletju pogosto izrabljen in ga uporabljajo za maščevanje osebnih ali poklicnih zamer. (*Agencija Fides*)

NOVI LJUBLJANSKI NADŠKOF

Na praznik sv. Frančiška, 4. oktobra 2014, je apostolski nuncij Juliusz Janusz razglasil imenovanje novega ljubljanskega nadškofa in metropolita. To je dosedanji frančiškanski provincial **p. STANE ZORE**.

P. Stane Zore je bil rojen 7. septembra 1959 v Znojilah, župnija Sela pri Kamniku. Bogoslovje je študiral v Ljubljani in diplomiral na Teološki fakulteti. Frančiškanski habit je oblekel 1. septembra 1977, slovesne zaobljube je naredil 4. oktobra 1984, mašniško posvečenje je prejel v Ljubljani 29. junija 1985. Do dneva točno 30 let po slovesnih zaobljubah je bil imenovan za ljubljanskega nadškofa in metropolita.

Bill je kaplan v Šiški, in rektor svetišča na Sveti gori in na Brezjah ter magister novincev. Za provinciala slovenske frančiškanske province Sv. Križa je bil izvoljen prvič leta 1998 za šest let, drugič pa leta 2010.

Škofovsko posvečenje bo v ljubljanski stolnici v nedeljo, 23. novembra ob 3. popoldne.

ŽELIMO MU DOSTI BOŽJEGA BLAGOSLOVA, SAJ PREVZEMA TEŽKO DEDIŠČINO.

MISIJONI

P. Vladimir Kos

IZ MOJEGA ŠE KAR TRPEŽNEGA MISIJONSKEGA CEKARJA ZNAN JE SAMO KOŠČEK GLAVE

Morda me bo kdo od cenjenih bralcev obsodil po tem opisanem dogodku z ugotovitvijo, da sem "precej omejen človek" ker navadno poslušam novice dneva na japonskem radiu zvečer ob sedmih in le redko berem časopise. A je že tako naneslo, da sem tisti oblačni dan videl drugo stran japonskega časopisa, ki ga je treba brati od zadaj naprej; prva stran je posvečena svetovnim in politično-gospodarskim novicam, važnim za Japonsko; na drugi strani sledijo novice, ki se poleg onih na prvi strani zdijo več ali manj pomembne. Na tej strani vidim fotografijo zgornjega levega dela lobanje s skoraj neopazno bulo med lasmi.

»To je edino,« piše pod sliko, »kar se je mimoidočemu posrečilo ujeti v žepni fotoaparatus. Zmeda in gneča je bila tako velika, da je tovrstna edina fotografija nekaj izrednega.«

In potem sledi opis: »Uslužbenec banke 'M&F' je bil na tem, da vstopi v že precej natrpani popoldanski vlak; množica ljudi ga je obdajala, kot je v teh poznih popoldanskih urah navada. V trenutku, ko se pripelje vlak, uslužbenca nekdo sune, mu iztrga aktovko, ki jo takoj preda nekemu, ki izgine na vlak na vzporedni progi, ki v tem trenutku odpelje. V ukradeni aktovki so podrobna poročila o namenih banke, nevarne tekmice prav tiste banke, ki jo okradeni uslužbenec predstavlja. Tistega, ki je ujel v fotoaparatus le del lobanje, je zanimala gneča, iz katere se je slišal krik za krikom 'Tat!', 'Tat!', a v trenutku, ko je dvignil roko z aparatom, ga je nekdo iz gneče sunil v roko – slučajno ali namenoma, nihče ne ve –, tako da je na sliki le del lobanje, ki se zdi last možnega tatu.«

Veste, da je tudi zanimive stvari lahko pozabiti, posebno če si ena drugi sledijo, in to skoraj dnevno. Na isti strani je bila novica o draguljarju, ki je kar nekaj časa prodajal umetne dragulje za ceno pristnih. Nedavno je lepo oblečena gospa kupila – pri

draguljarju – izvorni modri spinél kot poročno darilo za sorodnico. Vsota, ki jo je morala plačati, je bila precej visoka. Draguljar jo je skušal potolažiti z dejstvom, da je izvirne modre spinele možno najti le na otoku Šri Lanka ... Jaz imam dragulje rad; se pravi, rad jih občudujem; tudi zato, ker je ljubi Bog tako opremil kamnine zemeljske skorje (vštevši njih globino), da po vplivom določeni fizičnih in kemičnih sil ustvarijo dragocenosti čudovitih barv. Toda vrnimo se k modremu spinelu. Nekaj dni po prodaji se gospa vrne z možem, ki se draguljarju predstavi z dokumenti, da je univerzitetni kemik na univerzi T. v Tokiu, in da je kemično ugotovil, da je prodani spinel sintetična ponaredba ...

Po nekaj dneh smo imeli na naši univerzi simpozij o vlogi gospodarstva za življenje povprečnega Japonca. Kot je navada, smo bili povabljeni vsi na univerzi delujoči učitelji. Zanima me, si rečem, ker zbiram denar za zavetišče otrok na tokijski periferiji. Sedim v drugi vrsti med poslušalci. Še preden se simpozij začne, si ogledujem predavatelje. Sedim na skrajni desnici – blizu izhoda, kjer lahko zlahka pobegneš med odmorom, če so predavanja nezanimiva, saj razumete, osebno nezanimiva – in luč na stropu mirno osvetljuje obraze predavateljev. Eden izmed njih ima skoraj nevidno bulo v laseh ... Če sem jo jaz opazil, so jo morali opaziti od mene bolj brihtni policisti. Naj se po njej spustijo poklicani!

Še preden se zasedanje začne, neopazno izberem izhod na desni strani predavalnice. Prijatelj me zaustavi:

»Že greš? Saj se še niti začelo ni!«

»Spomnil sem se, da moram k zdravniku.«

»Hm! To je druga, bolj neprijetna stvar. Pa dosti sreče!«

»Hvala,« se nasmehnem.

Dobro, da moj prijatelj ni slutil, da grem k zdravniku – ki mi je obljubil dar za zavetišče.

PARAGVAJ MUČENJE OTROK CESTE

Skoraj 321.000 paragvajskih otrok živi na cestah v skrajni revščini, v popolni zapuščenosti, zanemarjenosti, izkoriščanja in so odrinjeni na rob družbe. Edine sanje, ki jih imajo, so najti družino, ki jih bo sprejela in državo, ki se bo pobrigala zanje in jih zaščitila pred nasiljem, ki ga doživljajo doma. Pogosto jih naženejo celo starši zaradi slabih življenjskih pogojev, brezposelnosti, pomanjkanja dostojne plače in zdravstvenega varstva, ki bi jamčilo vsem dostojno življenje. Raziskava od avgusta do oktobra 2014 pokaže, kako preživijo otroci vseh starosti med odpadki, nasiljem, osamljenostjo, lakoto in mamili kot je marihuana in kokain, ki vodijo v odvisnost in nasilno obnašanje, povrh pa veliko škodo organizmu. To je samo najmanjši del nasilne resničnosti, ki jo doživljajo te male žrtve in ki prikriva brezvestne odrasle, ki jih izrabljajo ali celo prodajajo za razpečevanje mamil. Šest paragvajskih otrok od desetih je povedalo, da so doživljali trpinčenje vsake vrste in je za njih skoraj "normalno", da jih domači pretepajo. Medameriška komisija za človekove pravice, ki je del Organizacije ameriških držav, ima za prednost vložiti sredstva sorazmerno v družine, skupnosti in občine. *Agencija Fides*

MJANMAR OSVOBODITEV OTROK-VOJAKOV

Leta in leta je bil Mjanmar država z največjim številom otrok-vojakov tako v vladnih četah kot med uporniki. Polnih 49 let so tej državi vladali vojaki in mednarodna skupnost jo je obsodila zaradi kršenja človekovih pravic, kamor spada tudi novačenje otrok-vojakov. Sedanja reformistična vlada, ki se je izoblikovala leta 2011, je začela sodelovati z Združenimi narodi za osvoboditev vseh otrok, ki so bili del burmanskih oboroženih sil. Od junija 2012 do oktobra 2014 je bilo osvobojenih 472 otrok. Cilj je izkoreniniti ta pojav, saj se novačenje kljub zmanjšanju nadaljuje in najmlajše žrtve prihajajo iz zelo revnih družin, ki za majhen zaslužek ponujajo lastne otroke. Ne ve se, koliko je vseh. Združeni narodi so naznanili, da sedem skupin četnikov, ki pripadajo manjšinskim narodnostim, ki so se borile in se še borijo proti vladi, še naprej uporabljajo te male žrtve. *Agencija Fides*

EGIPT UGRABITVE KOPTOV

Kuga ugrabitev ljudi v škodo tistih, ki pripadajo koptski skupnosti še naprej žanje žrtve v vsem Egiptu, najbolj pa v Gornjem Egiptu in še posebej v področju Asiuta. Tam so morali v nekaterih vaseh ob Nilu kristjani plačevati "zaradi varnosti", ker so jim grozili z nasilnimi represalijami. Februarja letos

so egiptovske oborožene sile izvedle obširno operacijo na področju mesta Asiut, da bi razbile zločinske mreže, ki so organizirale ugrabitve ljudi, ropanja in izsiljevanja v škodo krajevne koptske skupnosti. Vendar pravi koptski škof v Asiutu: »Na žalost se pojavi nadaljujejo in ni videti kakega izboljšanja. Policijski nastopi so le občasni in neuspešni in ne rešujejo problema. Zločinci ugrabljajo tudi za ne visoko odkupnino, so pa sposobni vsega, da dosežejo, kar hočejo.« *Agencija Fides*

GAZA ŠOLSKE PROBLEMI

V Gazi se je 240.000 otrok vrnilo v 252 šol in našlo table preluknjane s krogli, na stenah sledove streljanja in prazne sedeže sošolcev, ki jih ni več. Področje Gaze vodi Agencija Združenih narodov za palestinske begunce. Ta poroča: »Po travmatičnih petdesetih dnevih surovih spopadov, smrti, uničenja in evakuacij smo se odločili dati otrokom novo upanje in boljši obet za prihodnost z odprtjem šol kar se da hitro.« Preko 90 šol v Gazi so uporabili kot zatočišče za množico pregnancev zaradi bombardiranja področja Gaze. Ljudje Agencije delajo dan in noč, da bi pripravili vse za prihod šolarjev. Agencija skrbi za varnost in normalnost otrok, ki se vračajo v šole tudi z novimi 7.800 učitelji, ki bodo z otroci v Gazi delali po načelih novih metodologij poučevanja. *Agencija Fides*

TURČIJA ŠOLSKE LAŽI

V nekaterih zgodovinskih knjigah, ki jih uporabljajo v turških šolah, pripoved o koncu otomanskega imperija in o revoluciji Kemala Atatürka opisuje Armence in druge krščanske skupnosti kot nasprotno sile v službi tujih sil, predvsem Rusije in Anglije, ki so se hotele polastiti Turčije. To je dal v javnost armenski dvotednik Agos, ki je pregledal priročnike za poučevanje v osnovnih in srednjih šolah za tekoče šolsko leto, ki jih je dalo v javnost na internetu ministrstvo za šolstvo. V učbeniku zgodovine za osmi razred je pritisk, ki so ga nad kristjani v otomanskem imperiju izvajali Rusi in Angleži, prikazan kot vzrok, ki je sprožil ukrepe proti Armencem, ki jih pa predstavljajo kot "nujne preselitve", nikoli pa kot pokole (kar so v resnici bili). Edina krščanska skupnost, ki ni negativno označena, je sirska. Vse druge pa so združene s tujimi silami, ki hočejo sprožiti uničenje otomanskega imperija. *Agencija Fides*

FILIPINI OTROCI IN RAK

Vsako leto zboli za rakom več kot 3.000 otrok, najbolj ranljivi pa so revni, ki prihajajo v zdravstvena središča za zdravljenje, ko je bolezen že močno napredovala. Po cenitvi zadevnega urada Združenih narodov je na svetu vsako leto 200.000 nedoletnih,

ki zbole za rakom in le malo od njih ima dostop do zdravljenja. Na Filipinih pošljejo bolnike v bolnišnico samo takrat, ko bolezen postane že zelo agresivna, večina družin pa nima sredstev, da bi plačali zdravljenje. Zdravstvene oblasti ustanove, ki ureja zdravljenje nedoletnih v vsej državi, ugotavlja porast smrtno nevarnih bolezni. Prevladuje levkemija, ki je sicer ozdravljiva, je pa glavni vzrok smrti otrok. Je pa mogoče z dokaj preprostim zdravljenjem in poceni zdravili rešiti 50 do 60% obolelih otrok. *Agencija Fides.*

MEHIKA OTROCI BERAČIJO

V Durangu je okrog sto ljudi, ki "delajo" na cestah: prodajajo vse mogoče drobnarije ali pa beračijo. Večina je nedoletnih, ki jih starši zlorablajo, da bi "se zasmilili" mimoidočim in tako lažje prišli do denarja. Krajevne oblasti opazujejo položaj, da bi preprečile izkoriščanje otrok, kar je pravi zločin.

P. Bernardin Sušnik

ZA NARODOV BLAGOR TO POT PA ZARES IN BREZ NAREKOVJEV

Očitno bo 8. oktober 2014 ostal zapisan v zgodovini Slovenije kot eden nepozabnih datumov. Datum, ko je Slovenija v evropskem parlamentu v Bruslju doživela javno sramoto pred zastopniki Evropske unije, in to po zaslugi enega samega človeka. Alenko Bratušek je ozadje komunističnih stricев pod Kučanovim vodstvom leta 2013 z umetno provociranimi demonstracijami proti Janši naredilo brez volitev za predsednico vlade. V komaj 14 mesecih svoje vlade je ob pomoči ignorantskih ministrov zadolžila Slovenijo za težke milijarde evrov in se še ob tem bahala s svojimi "dosežki", krivdo za vse, kar ji je šlo narobe, pa zvrčala na Janšo. Omenjenim stricem, ki so jo hoteli imeti za poslušno lutko, preko katere bi izvajali svojo oblast, se je iztrgala iz verige, tako da so jo letos spomladi prisilili, da je odstopila z vso svojo vlado. Ni znano, kako se je medtem priljubila Luksemburžanu Jean-Claudju Junckerju, izvoljenemu predsedniku Evropske komisije v Bruslju, ki mora prav te čase spraviti na položaj svoje komisije komisarje posameznih držav, ki so jih predlagale njihove vlade. Vsekakor jo je povabil, naj bi prevzela kar mesto podpredsednice te komisije in resor za energijo. Ker mora kandidata z komisarje posamezne države predložiti vlada tiste države, je Bratuškova kandidirala kar samo sebe, in ker to ni bilo dovolj, je podelila sebi še dodaten glas, da je njena kandidatura šla v Bruselj.

Tu se je pa zapletlo. Kandidati morajo namreč dobiti soglasje bruseljskega parlamenta, ta jih pa podvrže strogemu izpraševanju ne le o njihovi strokovni usposobljenosti za resor, ki jim je namenjen, ampak tudi o osebnih zadevah, predvsem tistih, ki so sumljive glede etičnosti. Tako je prišlo na dan, da v Bruslju prav dobro vedo, da je 27. aprila 2013 kot "novopečena" predsednica vlade sedela na komunističnem praznovanju v Stožicah med "bivšimi" velekomunisti Kučanom, Stanovnikom in drugimi ter navdušeno prepevala italijansko komunistično himno "Bandiera rossa" (Rdeča zastava), komunistične pesmi v slavo Che Guevare in Tita ter pesem, ki pravi: »Evropa je tolpa lopovov.«

Kdor je na televiziji malo zasledoval njeno zaslišanje v ponedeljek, 6. oktobra, je hitro opazil njeno prepričanje, da bo bruseljske poslance lahko "povozila" z arogantnostjo, ki je bila vajena v Sloveniji. Že to je dovolj jasno znamenje, da ji sploh ni bilo jasno, s kom ima opravka. Tam ni bilo v ozadju nobenih "stricев", ki bi diktirali, da mora "priti skozi". Zato je bil že prvi del zaslišanja velika polomija. Še hujše je bilo pa v drugem, glavnem delu, kjer bi morala pokazati svojo strokovnost na področju, ki naj bi ga prevzela in je eno najbolj občutljivih v Evropi: za energijo. Tu je pokazala popolno nepoznavanje položaja in se skušala reševati s trditvami, da so za vse odgovorne posamezne članice Evropske unije. Reakcije bruseljskih parlamentarcev na njene odgovore je bilo na televiziji prav mučno opazovati.

Odločitev je bruseljski parlament najprej prestavil na naslednji dan zvečer, potem pa še za en dan, v sredo, 8. oktobra zvečer. Rezultat glasovanja za Bratuškovo kot komisarko za energijo in podpredsednico komisije je bil: 13 glasov ZA, 2 glasova VZDRŽANA, 112 glasov PROTI. In tako je odfrfotala ne samo samoimenovana kandidatka za komisarko, ampak tudi lepa plačica približno €21.000 (\$26.500) **na mesec.**

Ob tem se popolnoma strinjam s komentarjem znane voditeljice televizijskih oddaj dr. Rosvite Pesek: »112 glasov PROTI mi je vrnilo upanje v evropsko 'zdravo pamet'.«

Dober povzetek je naredila evropska poslanka Romana Tomc:

Uporabljajo program Promesa in preko njega jim je uspelo rešiti 132 otrok-pouličnih delavcev. Nič pa ne kaže, da bi se zadeva ustavila, ker ljudje še naprej dajejo miloščino in se pogosto dogaja, da se otroci vrnejo beračit in se izmuznejo varstvu oblasti in šoli. Tveganja življenja in beračenja po ulicah so veliko višja od vsakega zaslužka, saj so pogosto žrtve nesreč ali pa napadov odraslih. *Agencija Fides.*

ZAMBIJA MALARIJA MORI OTROKE

Čeprav se je pogostnost malarije zmanjšala, v Afriki ta bolezen ubije vsako minuto enega otroka. V Zambiji je malarija kriva za 40% otroških smrtnih primerov. Po zaslugi kampanje z imenom "Power of One" so zbrali sredstva za milijone protimalaričnih posegov, ki hočejo omejiti doseg okuženja. Do zdaj so razdelili milijon in pol paketov zdravil, načrtujejo jih pa še pol milijona v kratkem. *Agencija Fides.*

Vrata Evropske komisije so se danes za Alenko Bratušek dokončno zaprla. Prepričljiva zavrnitev, ne le za podpredsednico, ampak tudi za komisarko, je izključno posledica ponedeljkevega nastopa. Večina kolegov, ne glede na politično pripadnost, ga je označila kot vsebinsko katastrofalnega, njen odnos do poslancev pa vzvišen in aroganten. Pričakovanja pred njenim nastopom so bila velika, zato je bilo razočaranje po nastopu toliko večje. Vsi so želeli čim manj težav pri potrjevanju

komisije, zato bi korekten nastop pomenil veliko olajšanje in korak naprej k potrditvi Junckerjevega predloga.

Alenka Bratušek je imela enkratno priložnost, da pokaže strokovnost, splošno razgledanost in evropsko usmerjenost, vendar je ni izkoristila. Nasprotno, s svojo nekompetentnostjo je sebe in Slovenijo postavila v izjemno neprijeten položaj, Junckerja pa pred dejstvo, da bo moral iskati novega kandidata.

Kako je sploh moglo priti do takega katastrofalnega nastopa, je posrečeno razložil Miha Mazzini v članku "Kaj se je zgodilo Alenki", ki ga je objavil na portalu Siol.net:

Slovenci smo doživeli največje veselje, kar nam ga negativna selekcija lahko ponudi.

Ob zaslišanju Alenke Bratušek za podpredsednico Evropske komisije smo uživali ob tuji nesreči in se zato zdaj počutimo sposobnejše, večvredne, skratka, narcisizem, ki je že tako med višjimi v svetu, je še malo zrasel.

Prvo, šokantno dejstvo: Alenka Bratušek je govorila točno tako, kot je bila navajena od doma, le da se pri nas nad tem nihče do zdaj ni razburjal.

Drugo: tako govori velika večina slovenskih politikov.

Če bi poslušali iste odgovore v domačem parlamentu, bi jim kimali in jih hvalili, ker pa so zazveneli v tujini, smo šokirani.

Zakaj?

Vzgoja in dresura

Večina človeškega obnašanja niti ni vzgojena, marveč nadresirana. In pravila igre se postavljajo na samem začetku vsake dejavnosti. Če torej spustite v zrak dolg, prazen monolog in vas že prvič nihče ne zaustavi, si boste rekli, juhu, vse delam prav, in potem bodo dolgi, prazni monologi vse, kar boste počeli.

Zdaj pa poglejmo poročilo, ki sem ga napisal iz [razprav o škotskem referendumu](#):

»ko je neka gospa začela zastavljati silno učeno vprašanje (saj veste, diskurz paradigme simulakra . . .), je dvorana začela glasno negodovati, celo žvižgati, vključno s pristaši njene struje. Pri nas bi vsi kimali, ta je pa pametna, koliko tujk pozna. Gospa je zastala, se opravičila, prosila za nekaj sekund, da razmisli, in postavila jasno vprašanje. [...] upam, da v prejšnji točki niste spregledali – žvižgati so začeli tudi "njeni". Je mar mogoče, da kaj stori narobe tisti, ki je "naš"?«

Skratka, gospa je krenila v prazen monolog in dvorana jo je tisti hip ustavila. Ja, temu pravimo dresura.

Trk mentalitet

V slovenskem parlamentu je prazen govor torej doma in ga pričakujemo. Lepo si je postlal in postal edini način nastopanja.

Ko smo ga videli iztrganega iz domačijskosti, pa se je razgalil kot cesar in nenadoma smo vsi šokirani.

Gledali smo namreč obraze poslušalcev v dvorani, videli zavijanje z očmi, šok, odpor itd. Ti obrazi so našemu nezavednemu povedali, da je nekaj narobe – in zdaj smo ogorčeni.

Zakaj teh istih ogorčenih obrazov ne vidimo v slovenskem parlamentu?

Ker je slovenska mentaliteta sprogramirana tako, da se raje umakne, kot gre v soočenje. Majhna družba smo, drug z drugim moramo živeti, dajmo se torej umakniti in si zabijati nože v hrbet namesto zobotrebcev v vamp.

Kaj torej slovenski poslanci naredijo, ko njihov predstavnik stopi za govorniški pult in začne prazen monolog? Na plan potegnejo računalnike, tablice, telefone ... in se posvetijo lastnemu poduku in razvedrilu.

Slovenski narod je slab nastop Bratuškove opazil le zato, ker evropski poslanci pač niso buljili v zaslone.

Če bi v slovenskem parlamentu po vsakem praznem besedičenju poslanec vstal in rekel, da mu kradejo čas s to praznino ter protestno zapustil tisto sejo, bi v nekaj tednih doživeli veliko prenovno slovenske politike.

Tako pa vsak poslanec ve, da se bodo srečevali še dolga leta in če bo on prijazno molčal pri tujih neumnostih, bodo oni pri njegovih in srečna družina bo nemoteno živela dalje.

Se bo kdo opravičil Mateju Korošču?

Pred enim letom je nekdo že vstal in opozoril na cesarjevo golost. Bil je prva lastovka in ni prinesel pomladi, marveč bes šefov na lastno glavo:

Novinarju Televizije Slovenija Mateju Korošču so ob poročanju o obisku premierke Alenke Bratušek v Mariboru zaradi izjave v osrednjem dnevniku nacionalne televizije za šest mesecev prepovedali javljanje v živo v informativne oddaje TV Slovenija. Dejal je namreč: »Če sem pred leti ob obisku slovenskega premierja dejal, da ni povedal ničesar pametnega, lahko tokrat dodam, da ona ni povedala praktično ničesar, ne samo ničesar pametnega.«

Bratuškova s svojim nastopom v Bruslju ni osramotila samo samo sebe, ampak tudi Slovenijo. Izjava predsednika vlade Cerarja, da bodo počakali z odločitvijo glede Bratuškove, dokler se ne izjasni Bruselj dovolj jasno kaže prelaganje odgovornosti na druge in s tem tudi krivdo vlade.

Pismo, ki ga je napisal evropski poslanec Ivo Vajgl, ne more skriti njegove ideološke preteklosti. Očita, da lahko evropski poslanci nasedejo ideološko nabrušenim sporočilom in z vprašanji Alenki Bratušek o njenih komunističnih ozadjih pomagajo risati sramotno in izkrivljeno podobo Slovenije. Torej je dovoljeno umazati samo komunistične nasprotnike, kot na primer Janšo, pa čeprav z lažjo; komunisti pa morajo biti zaščiteni "v interesu države".

Sicer je pa to podrobneje opisal evropski poslanec dr. Milan Zver v Demokraciji pod naslovom "Ko se pravočasna opozorila ne upoštevajo".

Včasih se stvari nezadržno odvijajo v točno pričakovan razplet. Tako se je tudi zdelo, da se zgodba Alenke Bratušek ni mogla razvijati drugače, kot se je. Mnogi so to dojeli že davno prej, niso pa je ona sama, njen štab in očitno Jean-Claude Juncker. Predsednik Evropske komisije je še v ponedeljek dopoldne zatrijeval, da slovenska kandidatka za komisarko ne predstavlja nikakršnega problema. Zvečer pa se mu je zgodil sestanek najpomembnejših mož Evropskega parlamenta: Martina Schultza, Manfreda Webra in Giannija Pittelle. In odločitev je padla: Juncker bo moral popustiti in spremeniti prvotni narčt.

A ozirimo se najprej na njeno zaslišanje. Okoliščine res niso bile dobre: od tega, da s samonominacijo ni ravnala etično, da nima politične legitimnosti, da je izkazala evroskeptičnost, nedemokratsko ideologijo in, kar je bilo najbolj pomembno, ni dovolj poznala evropske energetske politike. Za razliko od drugih kandidatov pa je ostala brez še enega nujnega pogoja – politične podpore. Še domnevno njena Alde ne stoji več za njo.

Okoliščine sta z Junckerjem poznala od vsega začetka, kljub temu sta skušala z glavo skozi zid. Juncker mi je osebno zaupal, da ji je sam predlagal, da se nominira, zaradi česar se je čutil dolžnega, da jo brani do konca. Potrebujem nekoga, je govoril, ki izpolnjuje tri formalne kriterije: da je ženska, da je z izkušnjami premierke in da je liberalka. Zanimaril pa je vsebinske kriterije (integriteta, kompetence, vrednote) in težko rešljiv problem je bil tu! Evropa ni Slovenija. Spomnimo se, kako velike težave je imela doma z magisterijem. Že v tem primeru bi morala odstopiti, čeprav so na FDV zmanipulirali primer. V Evropi kaj takega ne bi bilo mogoče.

Zaslišanje slovenske kandidatke ni imelo tolikšne medijske pozornosti kot druga. Tudi dvorana je bila še tik pred začetkom na pol prazna. Lahko bi kdo pomislil, to bo šlo mimo, kar tako, rutinsko. Toda evropski poslanci, tisti, ki so imeli pravico postavljati vprašanja, so so se zaslišanja lotili profesionalno.

Uvod, ki ga je prebrala, je bil še v redu, potem pa že prva bombica. Na vprašanje poslanca Karinša, zakaj se pri reševanju slovenskih likvidnostnih težav kot predsednica vlade ni obrnila raje na cenejši evropski denar – nenazadnje zato obstaja mehanizem pomoči (in tudi na to je SDS pravočasno opozarjala njeno vlado), je nonšalantno odgovorila, da ni reševala Slovenije, ampak Evropo (pred še enim problemom). Odgovor bi lahko razumeli kot zanimiv diskurzivni obrat, vendar v dani situaciji ni vžgal. Nasprotno. Če bi imel poslanec možnost dodatnega vprašanja, bi ji zagotovo lahko očital, da je Slovenija zaradi tega še v večji krizi, ker je dražje zadolžena na svetovnih finančnih trgih. Tudi odgovor glede energetske odvisnosti ni zadovoljil poslancev. Prav tako ni ponudila jasnih stališč glede trgovanja z emisijami, kitajskega dumpinga na področju fotovoltaike itd. Nič konkretnega. Bolj ko se je bližal konec zaslišanja, več je bilo glasnega nezadovoljstva med poslanci. Niti za trenutek ni pokazala, da se je spoprijateljila s področjem, da ga bo

odgovorno in z neko zanesenostjo upravljala. S ponavljanjem določenih fraz je razjezila tudi tiste na levi strani, ki so bili še najbolj ostri v svojih izjavah in kritikah nastopa Alenke Bratušek.

Jacek Sarzusy-Wolski, poslanec Evropske ljudske stranke je vidno pretresen spremljal njene odgovore na vprašanja o energetske neodvisnosti od Rusije. Relativizirala je nevarnost energetske odvisnosti od Rusije, zato je poslanec tvitnil, da kandidatka brani južni tok v nasprotju s stališčem Evropske unije. Pripisal je besedo "fatal". In resnično, nejasno stališče glede tega utegne biti najbolj pogubno za kandidatko, ki bi morala predstaviti svojo vizijo energetske unije, ne pa opisovati slabega stanja. Sicer je pa s stališča žrtve tako ali tako vseeno, ali pade od desetih ali le enega strela. Bratuškova zagotovo ni le od enega.

Neprepričljiva je bila tudi, ko je pojasnjevala osebno integriteto in politično držo ((ne)prevzem poročila Komisije za preprečevanje korupcije, Stožice ipd.). Glede poročila KPK je zanimivo to, da je njeno oceno že naslednji dan zavrnila kar Komisija sama, kar je dodatno vplivalo na končno odločitev o njeni usodi.

Kot sem omenil že na začetku, je vodstvo Evropskega parlamenta dokaj hitro reagiralo. Zahtevajo se spremembe začetnega predloga. Junckerju ostaneta le dve rešitvi. Prva je ta, da predsednik Evropske komisije izbere drugo ime iz predlagane liste imen, ki jo očitno smatra kot nesporno in veljavno. Druga pot je po zadnjih podatkih tudi verjetna, še posebej, ker sta Verhofstadt in Cerar na zvezi. Iščeta rešitev znotraj t.i. liberalnega tabora. Pričakoval bi gesto, da bi se slovenski predsednik vlade posvetoval tudi z zmagovalci evropskih volitev.

Alenka Bratušek je torej ostala zunaj vseh normalnih kombinacij, čez noč pa je postala pomembna igralka v tej igri tudi poslanka Tanja Fajon, čeprav je članica stranke, ki je postala letos poraženka na evropskih, nacionalnih in lokalnih volitvah. Če bo Fajonova postala komisarka, bo verjetno dobila kulturo in izobraževanje, promet ali celo energetiko. Odvisno od kombinacij. Tisti, ki pa poznajo Bratovškovo, vedo, da se ne bo kar tako predala. Spodbuja jo Verhofstadt, saj hoče liberalcem ohraniti to mesto. Pri tem naj bi bil tudi odprt za kakšno drugo liberalno ime iz Slovenije. Bomo videli.

Večkrat sem se spraševal, ali smo slovenski poslanci ELS ravnali prav, ko smo pred več kot dvema mesecema opozorili Junckerja na neprimernost Bratuškove samokandidature. Nekateri so naše ravnanje kritizirali (Ivo Vajgl, ki je v političnem smislu največji osmoljenec te zgodbe), češ, da rušimo ugled Slovenije v Evropski uniji, drugi (dobršen del javnosti, medijev in družabnih omrežij) pa so ga podpirali. Pri tej presoji je potrebno ločiti vzrok od posledice. Zato sem prepričan, da smo ravnali odgovorno in prav. Če bi nas pravočasno slišali in upoštevali, ne bi doživeli zaslišanja, ki ga bo zgodovina označila za enega od večjih madežev države, ki je še 2008, v času slovenskega predsedovanja, slovela kot zgodba o uspehu.

Medtem ko je Slovenija doživela sramoto v Bruslju, doživlja še večjo sramoto kot država, v kateri je pravo umrlo in se tako postavlja v isto vrsto s Severno Korejo ali Kitajsko, kjer komunistična partija lahko počne, kar hoče. Ko je Janša, ki sedi v zaporu po sodbi brez dokazov, po svojem odvetniku vložil zahtevo o varstvu zakonitosti, bi se moral vsaj ob minimalni etičnosti izločiti iz presojanja o tej zahtevi predsednik Vrhovnega sodišča Branko Masleša, ki je s svojim obnašanjem jasno pokazal svojo mržnjo in pristranskost do Janše. Ne samo, da se ni izločil, imenoval se je celo za predsednika senata, ki bo o tem odločal. Za oznako takega človeka in še nekaterih članov Vrhovnega sodišča povprečen Slovenec porabi ime nekaterih živali. Tega ne bom storil, ker bi to bilo žaljivo za zadevne živali. Sicer pa tudi ne bi zadoščalo, saj so taki izrazi premalo krepki. Za oznako teh individuumov bi si moral prave

izraze izposoditi pri naših "južnih bratih", ki imajo v tem oziru prav cvetočo fantazijo. Kaj so te prikazni, ki bi delale "čast" najhujšim lovcem na čarovnice, naredile iz sodišča, je povedal dr. Vasko Simoniti v svojem govoru pred zgradbo sodišča na Tavčarjevi, kjer se vsak dan zbirajo dobromisleči državljani in protestirajo proti krivično obsodbi Janeza Janše. Govor, ki mu je dal naslov "Hiša pred katero stojimo, je hiša sramote", je bil objavljen v Reporterju.

V vsaki demokratični državi je nedopustno in nepojmljivo, da bi v senatu Vrhovnega sodišča, ki odloča o varstvu zakonitosti, sedeli ljudje, ki zaradi svoje osebne, poklicne ali družinske zgodovine zbujajo dvom v nepristranskost svojega odločanja.

Nekaj članov senata Vrhovnega sodišča, ki je odločal o zahtevah za varstvo zakonitosti v zadevi Patria, je s svojo poklicno in družinsko preteklostjo obremenjenih do te mere, da je njihovo članstvo v senatu sporno, njihovo presojanje pa zbujajo močan dvom. Ker je njihova poklicna preteklost in preteklost njihovih krvnih in mentalnih sorodnikov povezana z nedemokratičnimi odločitvami v nedemokratičnem režimu in kršenjem človekovih pravic, je nedopustno, da odločajo o pritožbi za varstvo zakonitosti v primeru, ko je to zahtevo vložil prvak opozicije, ki je hkrati oster kritik nekdanjega nedemokratičnega režima. Vsak človek zdrave pameti lahko presodi, da gre v tem primeru za dopuščanje okoliščin, ki omogočajo nepravične sodne odločitve.

V demokratičnih državah z razvito pravno kulturo se takšni vrhovni sodniki iz tako pomembnih sodnih postopkov sami izločijo, saj vedo, da javnost njihovim odločitvam in argumentom ne bo verjela in jih ne bo sprejela. Res pa je, da je v naši državi, ki je podedovala mnoge poteze nedemokratične preteklosti, že težko sestaviti senat nepristranskih vrhovnih sodnikov. Zakaj?

Zato, ker je bila v prejšnjem režimu in v času tranzicije kadrovska politika temeljita. Poskrbela je za zaposlitve in napredovanja sinov in hčera sodnih, političnih in vojaško-varnostnih aparatčikov, ki so se udinjali totalitarnemu režimu tudi tako, da so zavestno kršili človekove pravice. V primeru zavrnitve zahteve za varstvo zakonitosti, ki jo je vložil Janez Janša, gre za podoben primer, kot če bi denimo zahtevo za varstvo zakonitosti, ki bi jo vložila pravnomočno obsojena Angela Merkel, zavrnil sin šefa Stasija, sin Ericha Fritza Mielke-ja, o katerem bi vedeli celo to, da se je v preteklosti navduševal nad ustrelitvijo političnega prebežnika na meji med vzhodno in zahodno Nemčijo. Gre seveda za hipotetičen primer, a razmerja so enaka.

Zadnja odločitev Vrhovnega sodišča nas je dokončno prepričala, da je pravo postalo služkinja ideoloških izključevanj, bolne politikantske ambicije nekdanjih in sedanjih pravosodnih aparatčikov. Umanjkala sta nepristranskost in temeljno izhodišče elementarne človeške empatije, ki mora zaznati vsak dvom v pravičnost sojenja in ravnati tako, da se ta dvom odpravi. Da se odpravi krivična sodba, sprejeta brez dokazov, brez pravnega znanja, brez spoštovanja človekovih pravic in ustave. To se ni zgodilo. Zgodila pa se je politika pravosodnega umora, kakršne se

je nekdanj posluževal nedemokratični režim. In takšna politika pravosodnega umora se danes vrača z vso nasilno aroganco. Pravosodni umori so bili vedno test. Z njimi vladajoči nedemokratični režim pokaže, kaj se mu zdi nevarno in koga je potrebno uničiti, hkrati pa testira, do kakšne mere lahko politično skorumpirano sodstvo ponižuje državljane. Z vračanjem vzorcev nekdanjega oblastnega nasilništva se vrača tudi molk večine. Oportunizem je spet vodilo v vsakdanjem življenju na osebni in javni ravni. Zato je naša vloga tu pred sodiščem toliko pomembnejša.

V odločitvi Vrhovnega sodišča v zadevi Patria gre za maščevalnost, za naslajanje nad poniževanjem in kaznovanjem političnega nasprotnika, za oblastniško samozadovoljstvo, za odsotnost etike. Ne pozabimo, vrhunski slovenski pravniki še vedno izražajo dvom v pravičnost sodbe, izrečene Janezu Janši v zadevi Patria. To sodbo vidni pravni strokovnjaki z mednarodnimi referencami še vedno kategorično odklanjajo, ji očitajo pravno neznanje, kršenje varstva zakonitosti, kršenje človekovih pravic in ustave. Njihova opozorila sliši svet, pri nas pa te besede etično in strokovno opustošeno pravosodje mirno ignorira. Ignorira jih tudi sedanja politična oblast in njej naklonjeni, preplačani dežurni pravni svetovalci. V samo najbolj zaplankanih državah, državah provincialne pravniške zaostalosti, glas pravniške elite nič ne šteje.

Nekateri nam, ker protestiramo pred sodiščem z edinim možnim sredstvom – s pravico do svobode izražanja, očitajo nedostojnost in političen pritisk na sodno vejo oblasti. To ni nikakršen pritisk, to je zahteva po elementarni pravičnosti, po pravni državi brez ideoloških primesi. Tudi nastop predstavnika Vrhovnega sodišča na seji ene od komisij v državnem zboru je pred kratkim znova potrdil naravo slovenskega pravosodja. Odražal se je v blaziranem govorjenju in samozadostni napihjenosti, oholosti, ki sporoča: nič nam ne morete. Gre za tipičnega predstavnika kontinuitete pravosodnega nasilja.

Ne moremo več pristajati na diletantske odločitve pravosodja, ne moremo več pristajati na to, da je nekdo po nedolžnem zaprt in ne moremo več gledati, kako se Slovenija kot nepravna država pogreza v močvirje državnega terorizma. Kajti za to gre: ko ljudje, podprti tudi s stališči prepričljivega in argumentiranega prava, začutimo, da je neka veja oblasti zlorabila pravo in svojo moč za doseganje pritlehnih političnih ciljev, za odstranitev prvaka opozicije s političnega prizorišča, za oslabitev določene stranke, to dejanje lahko imenujemo državni terorizem. Državni terorizem za doseg ciljev ne izbira sredstev. Državni terorizem za doseg ciljev mirno zlorablja pravo. Zato, dragi prijatelji, povejte vsem, da je hiša, pred katero stojimo, hiša sramote.

Velikokrat smo v zadnjih letih mislili, da Slovenija ne more globlje propasti, kot je že. Pa smo ugotovili, da Kučanova komunistična mafija najde vedno nove in nove prepade, v katere rine državo. Bratuškova je bila samo en tak pojav. Zdržala je 14. mesecev. Kučanova nova lutka Cerar ni niti toliko vreden, kot je bila Bratuškova. Uresničil se je nemški pregovor: Selten kommt was besseres nach – Redko sledi kaj boljšega. S Cerarjem je prišla Slovenija z dežja pod kap. Odkrito povedano: ko gledam to cagavost, breznačelno motanje sem in tja brez vsake odločne poteze, se ne bi prav nič čudil, če bi imeli predčasne volitve še letos, čeprav nam ostaneta samo dva meseca in pol od časa, ko to pišem. Vedno bolj jasno je, da nas samo Bog lahko reši, toda za kaj takega se je treba najprej vrniti k njemu.

Janko Mlakar (1874–1953)

SPOMINI ŠOLSKE INTERPELACIJE

Odkar poučujem na srednji šoli, se večkrat spominjam na dr. Svetino in ga blagrujem, ker je imel tako lahko delo. Sedel je mirno za katedrom, tri ali štiri izprašal, potem pa povedal, kar je bilo v Wapplerju (*veroučna knjiga*). Da ni kaj pozabil, je imel vedno knjigo pred seboj. Nikdar ga ni nihče nič vprašal, nihče ga ni motil pri razlagi.

Današnji katehet pa mora biti pripravljen na vsa mogoča in nemogoča vprašanja, in tako nastane včasih iz šolske ure prava disputacija, seveda če se spusti na to polje.

Že na "Mladiki" sem dobil včasih taka vprašanja, da sem se kar čudil, od kod jih otroci jemljejo. Pa jim nisem zameril, ampak drage volje odgovarjal, ker sem videl, da se za stvar zanimajo ter se ne uče zgolj mehanično. Glede nekaterih vprašanj sem upravičeno sumil, da so bila inspirirana od drugod, najbrž od doma.

Na liceju, zlasti v petem in šestem razredu, bi bil prav lahko vse leto porabil za sama vprašanja in "interpelacije", če bi bil hotel na vsako izčrpno odgovarjati. Zato sem ukrenil tako, da so smele med poukom vprašati samo kaj takega, kar je spadalo k tvarini, ki smo jo tisto uro obdelovali. Če je pa katera imela še kake druge "bolečine", sem bil šele po uri na razpolago. Prišel sem namreč do tega, da so večinoma samo zato stavljale "interpelacije", da bi mi zmanjkalo časa za spraševanje.

Marija je bila pridna, pa tudi verna deklica. Danes ima v nekem lepem kraju na Gorenjskem lekarno. V njenem razredu je bila prav ona najbolj zvedava. Skoraj vsako uro je bila nad menoj s kakim vprašanjem, kar se mi je zdelo zelo čudno. Večkrat mi je stavila tako "interpelacijo", da se mi je res zdelo škoda časa, da bi nanjo odgovarjal. Ker sem imel v obeh najvišjih razredih samo po eno uro na teden, mi je šlo za vsako minuto. Zato sem včasih res "zgubil živce", kakor pravijo dandanes, če komu zmanjka potrpežljivosti, in zarohnel nad njo, kadar me je vprašala kaj brezpomembnega ali celo kaj nesmiselnega.

Ko sem po neki razlagi vprašal, če je kateri še kaj nejasno, je Marija takoj dvignila roko.

»No, kakšne težave imaš zopet?«

»Če povem, boste pa hudi.«

»Le povej, pa hitro, meni se mudi, ker jih moram še veliko sprašati. Samo glej, da boš kaj pametnega vprašala.«

»Meni se zdi pametno, če se bo vam, pa ne vem.«

Bila je zelo previdna in se je že vnaprej zavarovala proti kakemu "hruljenju".

Ko sva se pred nekaj leti srečala v Bohinju, mi je priznala, da so jo druge hujskale, naj me sprašuje, pa samo zato, da bi jih ne mogel spraševati. Prav malo je bilo takih, ki so res iz notranje potrebe kaj vprašale, da so dobile v kakih dvomih in težavah jasnost.

Ko sem nekega dne v četrtem liceju govoril o puščavnikih, vzdigne Milena roko.

»Prosim, gospod profesor, kako je pa to? Vi nas vedno opominjate, naj hodimo pogosto k sv. obhajilu, če hočemo ostati verne in poštene, puščavnik Pavel pa je postal svetnik, čeprav niti vsak mesec ni šel k sv. obhajilu.«

Milene nisem nahlulil, ker sem videl, da me je res le zato "interpelirala", ker je hotela dobiti jasnost v navideznem nasprotju.

»Vidiš, Milena, na to ti pa ne morem drugega reči kakor to, da se zateci v puščavo in živi tam tako spokorno, kakor je živel sv. Pavel, pa boš tudi ti lahko brez pogostnega sv. obhajila postala svetnica.«

Milena je bila moja najpridnejša učenka in to njeno vprašanje je bilo prvo in zadnje v vseh šestih letih, ki jih je prebila na liceju.

Imel sem pa tudi take učence, ki so me samo zato spraševale, da bi me spravile v zadrego, in pa iz mržnje do verouka. Med temi se še najbolj spominjam neke Francke. Učil sem jo že na šentjakovski šoli in imel veliko veselja nad njo, ker je bila res zelo pridna. Ko sem jo pa potem dobil zopet na liceju, je bila popolnoma spremenjena. Učila se je še vedno pridno, ker ji je šlo za dober red, imela je pa nekako uporno obnašanje, da nisem mogel v nji spoznati nekdaj tako dobrega in krotkega otroka.

V četrtem liceju mi je po neki uri rekla:

»Vi ste nas učili v ljudski šoli, da sta prva človeka živela v Aziji. Danes smo pa slišali pri zgodovini, da so okostje najstarejšega človeka našli v Evropi.«

»Kajne, v Neandertalu?«

»Da,« je rekla in me pri tem tako izzivajoče gledala, da bi ji bil najrajši priložil eno okrog ušes, če bi ne bila deklica. Tako sem ji pa dal namesto zaslužene zausnice prav prijazen odgovor.

»Vidiš Francka, ta stvar je pa taka. Jaz vam nikdar nisem rekel, da naš vera uči, da sta Adam in Eva živela v Aziji, marveč samo, da mnogi domnevajo, da je Azija zibel človeštva. Če pa ti misliš, da je Evropa ali Avstralija, si zaradi tega še vedno lahko najboljša katoličanka. Kar se pa tiče neandertalskega človeka, je to okostje menda do danes najstarejše, kar so jih našli; ni pa izključeno, da ne bi v kakem drugem delu sveta našli še starejših. Ali ti je sedaj stvar jasna?«

Francka ni nič rekla, marveč samo pokimala z glavno. Jezilo jo je očitno, ker me ni spravila v zadrego, in je dobila odgovor, ki mu ni mogla ugovarjati.

Če rabiš kako frazo pri isti priliki dvakrat ali trikrat, se je tako navadiš, kakor berač mraza. Tako sem tudi jaz začel skoraj vsako pojasnilo z besedami: "Ta stvar je pa taka", ne da bi se bil tega zavedal. To svojo razvado sem zvedel na nekem izletu, na katerem so licejke petega razreda preresetovale profesorje.

Takoj naslednji dan sem prav v petem liceju zo-

pet pričel odgovor na neko "interpelacijo" s svojo privajeno frazo.

»Ta stvar je pa taka,« sem začel in takoj me je v drugi klopi Gusta opomnila z veselim pogledom, da sem ostal svoji navadi zvest. Nato sem pazil, da se nisem zarekel, in v nekaj tednih je ta fraza izginila iz moje besedne zakladnice. Seveda, na "interpelacije" sem pa še vedno moral odgovarjati, samo nepotrebni uvod sem si prihranil.

Geologijo je poučeval ravnatelj sam. Francka, ki je vedno stikala, kje bi dobila kako nasprotje med vero in vedo, ga je nekega dne našla, kakor je mislila, v Macherjevi razlagi. Najbrž je že pred veroukom povedala součenkam, da me bo z "interpelacijo" spravila v zadrego, iz katere se ne bom mogel rešiti. Pustile so me namreč mirno razlagati in spraševati, ne da bi kaj vprašale ali interpelirale. Po molitvi so pa mirno obstale, kakor bi bile še na nekaj čakale.

In res se oglasi Francka:

»Gospod profesor, ali vas smem nekaj vprašati?«

»Prosim, kar vprašaj!«

»Vi ste nas učili, da sta Adam in Eva živela v rajju. Gospod ravnatelj nam je pa včeraj rekel, da so prvi ljudje bivali v jamah.«

Pri tem je Francka tako zmagoslavno gledala, kakor menda svoje dni herodovci in farizeji, ki so vprašali Jezusa, če se smejo cesarju dajati davki. Bili so namreč trdno prepričani, da se bo Odrešenik s svojim odgovorom zameril ali Rimljanom ali pa Judom. Tako je tudi Francka mislila, da si ne bom upal zameriti Macherju, da bom torej moral priznati, da nisem prav učil. Pa se je prijazna deklica zmotila, kakor so se herodovci in farizeji.

»Gospod ravnatelj ima prav,« sem ji odgovoril, »jaz pa tudi. Kaj misliš, da je Adama in Evo, ko sta bila izgnana iz raja, čakala zunaj vila z garažo? Kam sta šla drugam kakor v jamo, če nista hotela ostati na prostem?«

To pot so pa dekleta Francki privoščila ter ji postrgala korenček. Potem sem imel nekaj ur pred njo mir.

Če se spomnim na svoje delovanje na liceju in poznejši gimnaziji, ga ne morem biti vesel. Bilo je veliko trnja in malo cvetja, veliko sejanja, pa malo sadu.

Leta 1922 je minilo pet in dvajset let, odkar sem pel novo mašo. Ko sem bil takrat v Bohinju na počitnicah, mi je rekel moj součenec, srednjevaški župnik Golf, da bi srebrno mašo slovesno praznovala.

»Ti boš meni ob desetih pridigal, jaz pa tebi ob šestih.«

»Prav imaš,« sem mu dejal. »Pridigo zame ti pa kar jaz naredim. Govori nekako takole: 'Gospod katehet Mlakar poučuje, odkar je duhovnik, dekleta in ima pri tem velike uspehe. Nekatere izmed njegovih učenk so končale s samomorom, nekaj jih je odpadlo od vere; tudi take so vmes, ki so se civilno poročile z ločenci, nekatere so se ločile od svojih zakonskih mož in se zopet poročile, sploh jih je prav malo, ki bi še krščansko živlele.' S temi besedami lahko začneš govor in tudi končaš.«

Iz praznovanja srebrne maše ni bilo potem nič.

Res je, da sta dve moji učenki, Vera in Vida, kar-

meličanki v Karmelu v Mostah, pa nisem jaz kriv. Prvo sem namreč učil le eno leto, drugo pa dve. Če bi jih bil več let imel v šoli, bi bili prav gotovo ostali med grešnim svetom.

V nekem razredu, v katerem je bilo več takih, ki so samo zato hodile na licej, da so imeli doma mir, sem pri neki priliki rekel, da pride lahko tista moja učenka, ki pojde v samostan, še isti dan, ko bo preoblečena, po mojo glavo. Pa bi bil res kmalu prišel ob glavo.

Kakih deset let potem sem srečal v Jugoslovanski knjigarni mlado, vitko gospodično, ki me je z veseljem pozdravila.

»Gospod profesor, čez dva meseca pridem po vašo glavo.«

»Po mojo glavo? Kako to?«

Gospodične nisem poznal, čeprav se mi je zdela znana.

»Kaj me ne poznate? Jaz sem Vida, tista Vida, ki vam je včasih precej nagajala. Saj ste bili celo moj razrednik. Potem sem pa čla v Gorico v samostansko šolo.«

»Da, sedaj se vas pa spominjam. Na izletu v Vrata ste me še razjezili, ker ste kadili. Kaj pa mislite z 'glavo'?«

»Kaj ste že pozabili, da ste nam rekli, da pride lahko tista, ki bo šla v samostan, po vašo glavo? Čez dva meseca bom preoblečena, potem pa pridem ponjo.«

Pa ni prišla. Tik pred sprejemom v redovni stan je zbolela za vročinsko boleznijo in umrla.

Nekaj mojih učenk je tudi med usmiljenkami, eno sem našel celo v Parizu, ko sem bil tam na razstavi. Pa sem tudi nad temi popolnoma nedolžen. Bile so namreč vzgojene v Marijinem domu.

Najbolj sem se pa začudil, ko sem zvedel, da je šla Milenina sestra Pavla v samostan "Sester vednega češčenja" v kljub temu, da je hodila šest let k meni na liceju v šolo. Če bi bila Milena stopila v "kloster", bi se ne bil čudil. O nji sem vedno mislil, da ni za drugega kakor za samostan. Pa je ostala med svetom in je sedaj profesorica, pa še prav stroga, kakor tožijo njene učenke. Kakšna je, kadar je stroga, si pa Milene res pri najboljši volji ne morem predstavljati.

Pavla je bila sicer pridna, mirna deklica, kake posebne pobožnosti pa ni nikdar kazala. Ker je bila jako dobra pianistka, sem misli, da se bo posvetila glasbi, pa se je rajši Bogu. Zdi se mi, da si je tudi ona, kakor svoje dni Martina sestra Marija, izvolila "najboljši del".

Da ne bom, čeprav nehote, krivičen, priznam prav rad, da sem imel na liceju tudi dobre učenke. Nekatere od njih so že v večnosti in se, kakor trdno upam, vesele v nebesih ter tam gledajo, kar so verovale. Druge srečujem včasih ob nedeljah, ko gredo k sv. maši ali jih vidim v cerkvi. Takrat se mi vselej olajša srce, ko vsaj o nekaterih svojih učenkah lahko pravim s sv. Pavlom "fidem servaverunt". Ohranile so vero ...

Prav tako lahko rečem, da mi licejke osebno niso bile nasprotne. Z Mlakarjem so bile vedno v dobrih odnošajih, samo s katehetom so prišle včasih navzkriž.

ROMANJA IN POBOŽNOSTI 2014

NEDELJA, 2. NOVEMBRA – Spomin vseh vernih rajnih. Ob 2:30 bo sv. maša za vse, ki počivajo na našem pokopališču, za rajne sobrate, sorodnike in dobrotnike.

VES NOVEMBER je vsak dan ena sv. maša za vse pokojne, ki nam jih priporočite, spominjamo se jih tudi v skupnih in zasebnih molitvah.

Spremembe bomo pravočasno objavili.

NAPIS ZA NAGROBNI SPOMENIK JULIENA GREENA

In tudi ko bi bil edini človek na tem svetu,
Bog bi bil poslal svojega edinega Sina,
da bi bil križan,
da bi me odrešil.

Nenavadna prevzetnost, praviš.

In vendar:
podobna misel
je morala rojiti po glavi
marsikateremu krščanskemu verniku.

A kdo, vprašaš,
bi ga bil sodil,
kdo ga pretepal,
ga pribil na križ?

Ne išči naprej:
Sam bi to storil.

Vse bi storil.

Vsak od nas lahko isto trdi o sebi.
Taki, kakršni smo,

vseeno iz katerega konca sveta prihajamo.
Če ni kakega Juda,
da bi mu pljuval v obličje:

Pripravljen sem.

Če je potreben kak rimski uradnik,
ki bi ga zasramoval,
kak vojak,
ki bi ga zasmehoval,
kak rabelj,

ki bi ga pribil na les,
da bi tam visel
do konca vseh časov:

Vedno bi bil to jaz,
sam bi bil sposoben vse to zagrešiti.

In učenec, ki ga je ljubil?
To najbolj boli pri tej zgodbi
in je obenem velika skrivnost:

Dobro veš:
tudi tega učenca najdeš v meni.

DAROVI SEPTEMBRA 2014

ZA SVETE MAŠE: \$900: C. Grajciar; \$70: V. Pfeifer; \$60: Dr. V. Mersol; CA\$55: A. Ferencak-Zver; \$50: D. Androjna, F. Petrich; \$40: M. Holjevac; \$30: F. Kosir (PA); \$20: M. Simcic, J. Jurkovic, V. Ribic, M. Strancar; \$10: M. Hull.

ZA CERKEV: \$100: M. Simcic; \$30: Dr. V. Mersol; \$10: C. Grajciar, R. Pintar, M. Strancar; \$5: J. Jurkovic.

ZA SAMOSTAN: \$20: Dr. V. Mersol; \$10: C. Grajciar, F. Petrich, J. Gombac.

ZA APOSTOLAT SV. FRANČIŠKA: \$10: C. Grajciar.

ZA LUČKE: \$15: C. Grajciar; CA\$13: A. Ferencak-Zver.

ZA MISIJONE: \$20: C. Grajciar, Dr. V. Mersol.

ZA BARAGOVO ZVEZO: \$20: Dr. V. Mersol; \$10: C. Grajciar; \$5: J. Jurkovic.

DAR LISTU AM: \$140: R. Kolaric; \$100: A. Sever; \$30: V. Pfeifer; \$25: C. Grajciar; \$20: A. Zizek; \$10: M. Hull, D. Androjna, R. Pintar; CA\$6: St. Vladimir Church-Montreal.

BOG POVRNI NAŠIM DOBROTNIKOM!

NAŠI RAJNI:
Rev. **ALOJZIJ HRIBŠEK**, Stamford, CT